nedeljski
Primorski dnevnik

Leto XV. - Št. 206 (4360) TRST, nedelja 30. avgusta 1959 Cena 30 lir Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo

Obletnica, ki opominja

V kratkem bo poteklo dvajset let od dne, ko se je s Hitlerjevim napadom na Poljsko pričela druga svetovna vojna. Prvega, septembra so časopisne agencije javile, da so se nacistični izpadi v Gdansku spremenili v «boje vzdolž vse nemškopoljske meje». Vmiti je moralo skoraj pet let, pobitih je moralo pet let, pobitih je moralo tudi več kakor dvajset milijonov ljudi samo na strani protihitlerjevske koalicije, pohabljenih prav tako nekaj desetin milijonov da bi se človeški rod rešil najhujše more v zgodovini.

Morda se zdi napis nad tekstom neprimeren — saj so morali dogodki izpred pajsetih let pripadati že zgodovini. Toda druga svetovna vojna se še ni končala, ne formalno ne v svojem bistvu. Živimo v svetu, ki ga tlačijo posledice vojne, v svetu, kjer se spopadajo s problemi, ki v vojni niso bili rešeni, pa so bili rešeni napačno. Z eno nogo stojimo še sredi v vojni, pa govorimo zato o njej, popolnoma naravno, kot o dogodku iz naših dni.

Druga svetovna vojna je bila kar krvav dogodek, najbolj mračen, vendar v nekem smislu tudi najbolj bistveno doživetje človeštva.

Najbolj krvava je bila po vsem tem. Velikanske žrtve prve svetovne vojne se tudi zde majhne v primerjavi z žrtvami iz zadnje vojne. Med 1914. in 1918. je bilo pobitih okrog pet in pol milijona ljudi, v času med 1939 in 1945 pa po nepopolnih statistikah več kakor trideset milijonov. Fašisti so umirali na frontah pridali množično uničevanje civilnega prebivalstva, s čimer se je vojna spremenila v strahoto, kakršne še ni videl svet.

Fašizem je že prvega dne pokazal svetu svoje metode vojskovanja. Medtem ko je Hitler na govorniškem odru v Reichstagu kričal: «Nočem se vojskovati z ženo in otroke», so njegova letala bombardirala žene in otroke v poljskih mestih Vjalni in Radomsku in uničevala vozove z begunci iz Varšave. Hitler je tega dne tudi dejal, da bo zagotoviti «mirno sosedstveno življenje» s Poljsko. Po tej izjavi so začeli pobijati Poljake, jih pobili šest milijonov; to je bil največji množični pokol prebivalstva v kaki državi, zgled fašističnega «urejanja» sveta. Hitler je naprej in naprej dajal jamstva nevtralcem, že čez nekaj mesecev pa napadel države, ki so hitele razglašati svojo nevtralnost. Sicer pa je bilo vse to početje že v sami naravi fašizma. Kakšen je, se je pokazal že pri obračunavanju z delavskim gibanjem in demokracijo in drugod, pokazal se je v Etiopiji, Španiji...

Za neizmerno trpljenje človeštva pa ni bil odgovoren samo fašizem. Odgovorni so tudi tisti, ki so verjeli, da bo mogoče akcije te pošasti usmeriti v skladu z njihovimi željami ali zaustaviti s sporazumi in pakti. Za velik del prvih vojnih uspehov se je Hitler lahko zahvalil neenotnosti protifašističnih sil, posebno delavskega gibanja — težkemu balastu protikomunizma v socialdemokratskem delu delavskega gibanja in pa Stalinovim političnim napakam in «čistkam» v njegovem komunističnem delu. Hitler je začel vojno v razmerah, ki so bile zanj resnično ugodne.

Šele tedaj, ko je bilo že vsakomur jasno, da fašizma ni mogoče ne krotiti ne usmrejati, da je fašizem — kot orodje najbolj reakcionarnih družbenih sil — nastopil tudi zoper socializem in zoper «klasično» buržoazno demokracijo in zoper fizično eksistenco celih narodov, je bila ustvarjena, čeprav z zamudo, tista veličastna zveza, ki ji je Roosevelt dal ime Združeni narodi. Njihovi veličastni vojni napori in njihove žrtve, splošna želja ljudstva, da bi bil po vojni svet boljši od sveta pred njo, neustavljivo prizadevanje po narodni neodvisnosti in družbenem napredku, ki se je pokazalo med bojem zoper fašizem, globoki socialni premiki in spremembe, revolucije, začetek naglega razpadanja kolonialnih imperijev — to so, če lahko tako rečemo, svetle strani druge svetovne vojne, njena veličina in njen pomen.

Žal pa se je v načinu, kako so se velike sile članice protihitlerjevske koalicije, lotile reševanja številnih pomembnih svetovnih vprašanj, že skrival vir nadaljnjih težav, skrivala se je klica antagonističnih vojaško-političnih blokov. Namesto miru je zavladalo tisto čudno stanje, ki ni ne vojna ne mir, in svet je pogledal v oči nevarnosti tretje velikega spopada. Grozotnost njegove perspektive, popolna negotovost kakršnekoli zmage, pritisk javnosti, željne miru, vloga držav, ki so zavrnile sodelovanje pri vsiljevanju blokov — vse to je do neke meje zmanjšalo nevarnost vojne. Toda odpravljena ne bo vse dotlej, dokler se ne bo ustavilo obnovljeno tekmovanje v oboroževanju, dokler ne bodo rešeni še neurejeni mednarodni spori, dokler ne bodo docela uresničena načela ustanovne listine Združenih narodov, dokler ne bo prišlo do odločne skupne akcije zoper revščino, zaostalost in neenakopravnost, ki so viri nemirov in mednarodnih pretresljajev.

Obletnica druge svetovne vojne po pravici zbuja občutek ponosa spričo zmage nad fašizmom. Spominja nas tega, da je mogoče premagati tudi najhujše zlo. Prvega septembra 1939 je Hitler vpil: «Nemčija ne bo nikoli več kapitulirala!» Je kapitulirala — toda cena je bila zelo visoka. Ta obletnica opominja, da je treba zlo preprečevati in spodkopavati pri korenini. Opominja, da je potreben učinkovit sistem kolektivne varnosti zoper sleherni napad, da je treba spoštovati neodvisnost vseh narodov in mirno urejati spore, da je potrebno vsestransko miroljubno sodelovanje, ki ga ne ovirajo razlike v družbenih sistemih in političnih prepričanjih. Opominja na to, da so reakcionarni družbeni sistemi potencialno napadalni, da se boj zoper vojno bojuje z bojem za družbeni napredek. In obrnjeno, da je v sedanjih pogojih prizadevanje za mir in mednarodno varnost ena poglavitnih oblik boja zoper sile reakcije. Ta obletnica opominja na vse izkušnje druge svetovne vojne.

G. A.

Večer italijanskih popevk, ki je bil v torek zvečer v Kopru, je žel veliko zanimanje in odobravanje. Prireditev je zelo dobro uspela in je dala nov pomemben prispevek k vedno tesnejšemu kulturnemu in vsestranskemu sodelovanju med obema sosednima narodoma ter k vedno večjemu medsebojnemu spoznavanju. Zato si je novih podobnih prireditev na eni in drugi strani samo želeti (Glej na 4. strani poročilo).

V SAHARI

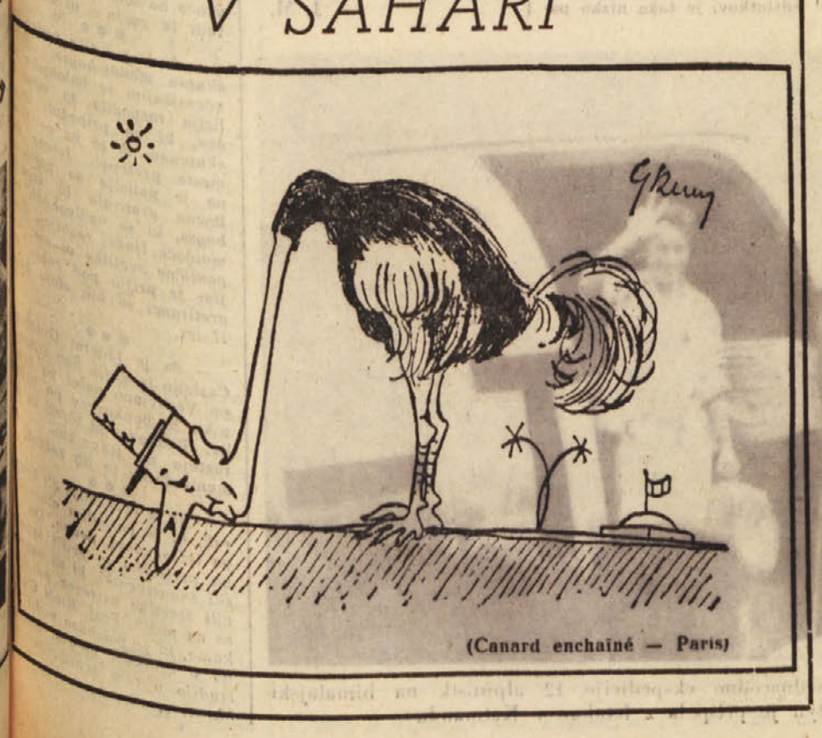

(Canard enchaîné — Paris)

Eisenhower in Mac Millan se posvetujeta o vseh aktualnih mednarodnih vprašanjih

Sporazum o podpori de Gaullovi politiki v Alžiriji? - Gaitskell in Bevan odpotovala v Moskvo, da obrazložita Hruščevu svoj načrt o «neatomskem klubu»

LONDON, 29. — Predsednik Eisenhower je prisel danes iz Balmorala v Chequers, kjer je Mac Millanova privatna rezidenca. Tu sta Eisenhower in Mac Millan takoj po kosilu začela razgovore o mednarodnem položaju. Razgovori se bodo nadaljevali tudi jutri.

Predstavnik Bele hiše James Hagerty je izjavil na tiskovni konferenci, da sta oba državnika obravnavala mednarodni položaj ter vprašanja, ki «so jih izzvala komunistična gibanja proti svobodnemu svetu». Dodal je, da sta med drugim govorila o NATO. Na neko vprašanje je odgovoril, da je bilo alžirsko vprašanje omenjeno, «toda samo mimogrede».

Hagerty je sporočil, da sta zunanja ministra Selwyn Lloyd in Herter poročala obema predsednikoma o svojih včerajšnjih razgovorih v Foreign Officeu, in je dodal, da je bila večina današnjih popoldanskih razgovorov posvečena proučitvi poročila obeh zunanjih ministrov, ki sta «izčrpala vrsto argumentov, o katerih sta imela razpravljati». Hagerty je dodal, da se ni govorilo o prednostih ali nevšečnostih konference na najvišji stopnji.

Dalje je Hagerty izjavil, da je bilo govora tudi o Berlinu in o morebitnih rešitvah tega vprašanja, dočim se ni govorilo o razorožitvi. S tem v zvezi je pripomnil, da v splošnem razgovoru očitno ni mogoče obravnavati vseh vprašanj.

Na vprašanje, ali je med razgovorom o komunizmu in zahodnem svetu bilo govora o Afriki, je Hagerty odgovoril: «Samo mimogrede,» in je dodal: «Zavedati se moramo, da gre za začetek razgovorov in za poročilo dveh zunanjih ministrov svojima predstojnikoma. Razgovori se bodo nadaljevali, ko se bodo štirje ponovno sestali». Hagerty je pojasnil, da je poročilo pripravil Selwyn Lloyd sporazumno s Herterjem.

Ker je neki časnikar vprašal, ali se je govorilo o bližnji izmenjavi obiskov med Eisenhowerjem in N. Hruščevom, je Hagerty odgovoril: «Seveda se je o tem govorilo,» ter je dodal, da je predsednik ponovil, kar je že javno izjavil po napovedi obiskov.

Dalje je Hagerty izjavil, da se je danes govorilo o Eisenhowerjevih razgovorih v Bonnu samo zelo na splošno. «Predsednik, je dodal, je govoril o sprejemu, ki so mu ga priredili, ter o ozračju, ki ga je našel v Bonnu in ki ga je označil za „zelo dobro"».

Ko je Hagerty potrdil, da sta Eisenhower in Mac Millan govorila tudi o prihodnjih obiskih Hruščeva in Mac Millana, je dejal, da je Eisenhower ponovil svoje časne javne izjave, t. j., da se ne namerava neposredno pogajati s Hruščevom in da je eden od smotrov njegovega potovanja po Evropi, obrazložiti to ameriškim zaveznikom.

Hagerty je izjavil dalje, da ni bilo govora o «prodiranju komunizma na karibsko področje in v Latinsko Ameriko».

Neki ameriški časnikar je vprašal, ali so govorili o odtegnitvi francoskih letal in ladij v Sredozemlju izpod poveljstva NATO. Hagerty je odgovoril: «Ne. O NATO se je govorilo zelo na splošno. Poudarila se je potreba, da se kolikor mogoče podpre krepitev organizacije».

Hagerty je še izjavil, da ni bil določen dan Eisenhowerjevega obiska v SZ. Britanski predstavnik, ki je bil navzoč, pa je izjavil, da niso določeni novi ločeni sestanki med Herterjem in Lloydom. Razgovori med Eisenhowerjem in Mac Millanom je trajal približno dve uri.

Razgovori so potekali v štirih presledkih; Takoj po kosilu je razgovor trajal tri četrt ure, Eisenhower in Mac Millan sta bila sama. Od 15 do 17 sta začela splošno diskusijo, pri čemer sta bila navzoča oba zunanja ministra in njuni svetovalci. Se prej sta Herter in Lloyd dala podrobno poročilo o svojih včerajšnjih razgovorih.

Zatem sta Eisenhower in Mac Millan igrala golf, ob 18. uri pa so se štirje spet sestali in nadaljevali razgovore. Po večerji je bil nov razgovor, pri katerem so bili navzoči Eisenhower, Mac Millan in oba zunanja ministra.

Hagerty ni hotel povedati, ali so govorili o Indiji, Kitajski in Laosu. Jutri zjutraj bosta imela Mac Millan in Eisenhower nov razgovor. Razgovori med obema državnikoma in njunima zunanjima ministroma bodo jutri trajali nekaj ur.

Kakor rečeno, sta Eisenhower in Mac Millan igrala golf. Z njima sta igrala Lloyd in ameriški poslanik Whitney. Ker v Chequersu ni igrišča za to, so igralci uporabljali kot «luknjo» Eisenhowerjevega osebnega zdravnika majorja Snyderja, kar pomeni, da so metali krogle proti njemu.

Ameriški list «New York Times» pa trdi, da so se ZDA in Velika Britanija sporazumele, da bodo podpirale napore generala de Gaulla za «liberalno rešitev» v Alžiriji. O tem sta se baje sporazumela včeraj državni tajnik Herter in zunanji minister Selwyn Lloyd. «ZDA in Velika Britanija nadaljuje list, nimajo namena dati de Gaullu proste roke, kar se tiče Alžirije, toda de Gaulle velja za najsposobnejšega človeka, ki lahko izrazi zadovoljivo politiko».

List pravi dalje: «Zdi se, da ZDA želijo podpreti Francijo pri njenih naporih za rešitev tako zapletenega vprašanja. Če bo gen. de Gaulle lahko predložil pameten liberalni program, ga bodo ZDA in druge zavezniške vlade prav gotovo podprle».

Danes sta iz Londona odpotovala na desetdnevni obisk v Sovjetsko zvezo laburistična voditelja Hugh Gaitskell in Aneurin Bevan. V Moskvi se bosta razgovarjala s Hruščevom. V SZ odhajata na vabilo sovjetske vlade.

Pred odhodom je Gaitskell izjavil, da namerava obrazložiti Hruščevu laburistični načrt za «neatomski klub». Izjavil je: «Mislim, da bo lahko koristno izraziti predsedniku sovjetske vlade našo zaskrbljenost zaradi tega nevarnega položaja in mu objasniti naše predloge».

Bevan pa je izjavil: «Rad bi vedel naravnost od Hru-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Aktualni portreti

EISENHOWER je sedaj na krožnem obisku po Zapadni Evropi, da bi se z razgovori s svojimi atlantskimi zavezniki pripravil na bližnje razgovore s predsednikom sovjetske vlade Nikitom Hruščevom

DIANE STRUBEL, ki ima komaj 26 let in je že mati treh otrok, je prva ženska, ki je preplavala 30 milj (okrog 54 km) okrog otoka Manhattana (srce New-Yorka v izlivu reke Hudson), za kar je potrebovala nekaj nad 11 ur

CHARLES DE GAULLE je ponovno v ospredju mednarodnega političnega zanimanja, ker je — pred sestankom med Eisenhowerjem in Hruščevom — največji kamen spotike v zapadnem bloku

LAUREN BACALL, vdova po Humphreyu Bogartu, se zelo pogosto druži z bikoborcem Dominguinom in jo zaradi tega tudi dolžijo da je kriva za njegove nedavne neuspehe v areni

VITTORIO GASSMAN je sicer znan kot gledališki in filmski igralec, v kratkem pa bo — v svojem potujočem gledališču — nastopil s s vojim pevskimi zmožnostim ustrežajočo vlogo v neki operi

Sedem dni v svetu

Eisenhowerjevo potovanje po Evropi

V ospredju zanimanja je te dni Eisenhowerjev prihod v Evropo, kjer se je najprej ustavil v Bonnu, sedaj pa se v Londonu razgovarja z Mac Millanom.

V Bonnu so predsednika sprejeli uradno in z izrednimi svečanostmi, tako da se ne more več govoriti o «neformalnem obisku». S tem se je hotel Bonn izenačiti z Londonom in Parizom. Se bolj so skušali v svoj voz vpreči predsednika predstavniki raznih begunskih organizacij, ki so do sedaj zavračali kakršne koli razgovore z Vzhodom v spornih vprašanjih o Nemčiji, kar so tudi to pot sporočili Eisenhowerju pred njegovim sestankom s Hruščevom. Tako je predsednik med svojo vožnjo z letališča v mesto lahko bral številne transparente z napisi: «Ne priznavamo meje na Odri in Nisi», «Sudetska oblast, Slezija», «Vzhodna Prusija». Uradnih komentarjev o tej neprijetni strani Eisenhowerjevega obiska še ni. Vendar pa se je v skupini 80 ameriških časnikarjev, ki spremljajo predsednika, slišalo več besed ogorčenja. Sicer pa so Nemci hoteli tudi drugače pokazati Eisenhowerju svojo «odločnost», ko je med sviranjem himen na letališču stal poleg Eisenhowerja in Adenauerja še poveljnik glavnega štaba nemške vojske general Heusinger, ki je bil svoj čas vidni general v Hitlerjevem glavnem štabu.

Razgovori, ki jih je Eisenhower imel z Adenauerjem, so bili zelo dolgi. Med prekinitvijo razgovorov, ko je predsednik imel tiskovno konferenco, je izjavil, da so razgovori važni in da jih bo skušal podaljšati do zadnjega trenutka. Tako se je tudi zgodilo in predsednik je zadnji hip odšel na letališče, da odletel v London. Nedvomno je predsednik skušal krotiti Adenauerja v njegovih nerealnih zahtevah. Na tiskovni konferenci pa je seveda Eisenhower izjavil, da pri teh razgovorih ni bilo nobenega znaka o oslabitvi zahodne enotnosti. Izjavil je tudi, da ni bil na razgovorih podan noben predlog za ureditev berlinskega vprašanja, in je pripomnil, da bodo po njegovem mnenju bližnji razgovori s Hruščevom pripomogli k otajanju ledu v hladni vojni.

Dalje je predsednik izjavil, da bo samo po sebi ogromen uspeh, ako mu bo Hruščev na sestanku podal kakšne sprejemljive predloge. Na razna druga vprašanja je izjavil med drugim: «Kadar nastanjajo ugibanja, ali bo ta ali kak drugi poseben problem izval splošno vojno, nočem, da bi me uvrščali med ljudi, ki grozijo z bombami. Jaz preprosto ne verjem v to, da je kdorkoli tako neumen, da bi si želel splošno vojno».

Dalje je Eisenhower ponovil mnenje, da bi bil sestanek predsednikov vlad napaka, ako ne bi bili prepričani, da se lahko doseže napredek. Tak napredek pa bi morala «obljubiti druga stran», ne pa Zahod in to morda na novem sestanku zunanjih ministrov, ali pa na drug način, ki bi Zahodu «ustvaril prepričanje», da bo napredek mogoč.

Uradno poročilo o razgovorih poudarja potrebo pravične ureditve nemškega vprašanja v miru ob upoštevanju želja nemškega naroda. Poročilo pravi tudi, da je Eisenhower ponovil ameriško obljubo, da bodo «branili svovodo in blaginjo berlinskega ljudstva». Eisenhower in Adenauer sta podrobno pregledala rezultate konference zunanjih ministrov v Ženevi in v zvezi s tem razpravljala o zahodni politiki do Sovjetske zveze.

Nedvomno je bil precejšnji del razgovorov posvečen prav sedanjim razprtijam v atlantskem taboru, saj se je prav zaradi teh razprtij ameriški predsednik odpravil na pot po Evropi. Sicer je to potrdil tudi Eisenhower na tikovni konferenci, ko je posredno povedal, da so zelo dolgo govorili o Franciji. Seveda je to povedal na diplomatski način: «Ker smo dolgo govorili o atlantskem zavezništvu in ker je tudi Francija članica NATO, smo seveda dolgo govorili tudi o Franciji».

Iz Bonna je Eisenhower odpotoval v London, kamor je prišel v četrtek zvečer. V petek je odpotoval na obisk h kraljici Elizabeti v Balmoral na Skotskem. Včeraj in danes pa se razgovarja z Mac Millanom. Te razgovore sta podrobno pripravili ameriška in angleška delovna skupina, ki ju vodita zunanja ministra Herter in Selwyn Lloyd. Že iz tega se vidi, da so Eisenhowerjevi razgovori v Londonu vsekakor izredno velikega pomena in da se je ameriški predsednik ustavil v Bonnu le mimo grede, da nekoliko pomiri razboritega kanclerja. Angleški tisk piše, da bosta Eisenhower in Mac Millan nedvomno mnogo govorila o konferenci najvišjih. Glede tega je majhna razlika med mnenjem obeh državnikov, toda Mac Millan vztraja, da je potrebno že sedaj točno določiti, kdaj naj bo ta konferenca, ki bi morala vsekakor biti še pred koncem leta, ne glede na to, kakšni bodo rezultati razgovorov med Eisenhowerjem in Hruščevom. Domnevajo tudi, da je Eisenhower pred odhodom iz Bonna opozoril Adenauerja, da bo še letos vsekakor prišlo do take konference.

Iz Londona bo Eisenhower odšel v Pariz na razgovore z de Gaullom. Domneva se, da bo skušal de Gaulla prepričati, naj ne začenja poizkusov z jedrsko bombo prav sedaj, ko so se države članice atomskega kluba obvezale, da svojih poizkusov ne bodo obnovile, in ko se kaže možnost, izboljšanja mednarodnega ozračja.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Upor v Laosu — Oddelek padalcev redne vojske se v pokrajini Sam Neua pripravlja na akcijo proti upornikom

Na mostu «Jurij Washington», ki veže čez reko Hudson New York z zvezno državo New Jersey, je bil v teh vročih dneh ogromen avtomobilski promet: v štirih vrstah je tekla reka vozil v obeh smereh

Koper - Shangha

Hočeš — nočeš, vsakdo ima rešpekt pred tiskano besedo, Jaz še prav posebej. Tega je krivo dejstvo, da sem se rodil v Trstu in da je v mojih mladih letih absolutno vladala v Trstu naša stara tetka «Edinost». Ce sta se nekdaj pričkala dva tržaška Slovenca o tem; kaj je res in kaj ni res, je vedno zmagal tisti, ki je dejal: «Res je to, kar jaz trdim; kajti «Edinost» je tako pisala».

Se oni dan, ko sem zjutraj kupoval «Primorski dnevnik», se mi je zareklo in sem nagovoril prodajalko: «Prosim Edinost!».

«Edinost» je bila res stoodstotno slovenski list. Ni se samo zadovoljevala s tem, da je pisala v kolikor mogoče slabi slovenščini, temveč se je tudi krčevito in špostljivo držala prastarega in neomajnega slovenskega literarno-kulturnega načela, da so tiskarske napake za to na svetu, da jih ves slovenski tisk, v prvi vrsti seveda dnevni tisk, pridno in zvesto goji in širi.

Moje brezmejno spoštovanje do tiskane besede nazorno prikazuje tale zgodba: Kot nadebuden študentek sem «v davnih časih» čital v «Edinosti» poročilo o vrtni veselici v Orleku, ki je med drugim vsebovalo naslednji stavek: «V četrti točki sporeda nas je mlada Gizela Potica prijetno «gonila» s svojo deklamacijo». Ves navdušen sem pohitel k svojemu preudarnemu očetu ter mu začel razkladati ta novi dinamični in dramatični način prosvetnega nastopanja, ki ga je iznašla in uvedla vrla mladenka iz Orleka. Nič ni pomagalo trezno očetovo razlaganje, češ, da gre za običajno tiskarsko napako in da vesela devica Gizela Potica ni «gonila», ampak zgolj «ganila» občinstvo. Ni me prepričal, in če hočemo biti iskreni, še danes vztrajam pri svojem mnenju. Tak je moj rešpekt pred tiskom.

Sedaj pa si zamislite moje začudenje, ko sem pred kakim tednom čital v «Tedenski tribuni» — tiskano črno na belem! — da je naš dični Koper ogromno zatočišče tihotapcev, prekupčevalcev in špekulantov, hazarderjev in pijancev, klativitezov in zakonolomcev, svetopisemskih «nesramnic in prešuštnic» itd., z eno besedo: Pravi pravcati Sangaj najslabše vrste.

Prosim: Tisti Koper, o katerem sem zatrdno mislil, da ga vidim in poznam kot delavno, podjetno in napredno mesto s solidnim, resnim in pridnim prebivalstvom! Joj, kako sem se motil! Ravno nasprotno je res! Tu pred menoj je tiskano. Sicer ne v častitljivi «Edinosti», ampak tiskano je; in tisk je tisk in ostane tisk!

Jasno je, da sem začel gledati in opazovati Koper z drugimi očmi. Doživljal sem prava razodetja. Seveda: Slep sem bil doslej! Glej to mladenko: Vsa je načičkana, elegantna; kratko krilo na zvon; pete visoke; frizura z vsakim posameznim kodrom na svojem mestu. Kaj išče ob tej dopoldanski uri na ulici? Zakaj ne šiva doma ali ne kuha; zakaj ne sedi v pisarni ali streže v prodajalni? Kam hiti? Ze razumem: Tam za vogalom jo čaka z avtomobilom črnolasi hazarder, ki si je sinoči prisleparil težko desettisočake, in švrk! bosta odbrzela tja v zeleno naravo; ne v naravo, ampak v greh in razvratnost. Tako je tiskano in amen!

Stopim v nek: urad. Prijaznost je res lepa stvar, ampak ta uradnica je pa le preveč uslužna; prav po nepotrebnem me gleda in se smehlja; in tudi preveč pozorno mi odgovarja. Gotovo misli, da sem kak špekulant, tihotapec, poln lepotil in kolonjskih vod; prav vidim, kako čaka, da jo povabim na večerjo. Ne boš me! Motiš se, ti pokvarjena priliznjenka, ti Putifarka, ti Mesalina, ti, ti — tedenskotribunska Koprčanka!

Zanese me na senčnat vrt skromne, a prijazne gostilne, ki se mi je prikupila s svojim dobrim vinom. Kako čedno in solidno se zdi vse: Pri mizah sedijo mladi, krepki delavci. Končali so svoj jutranji trud v tovarnah in delavnicah, mirno so obedovali, nato počivali ali brskali po vrtu ob hiši, zdaj pod večer pa so prišli um[illegible] česani in obriti, v [illegible] srajcah, na vabljiv[illegible] vina in na prijatelj[illegible] menek s tovariši.

Tako sem namreč [illegible] slil. Zdaj pa je — [illegible] drugače! Približam se [illegible] ob kateri sedijo štirje [illegible] tami. Takoj vidim, da [illegible] navadno, nedolžno b[illegible]

— Ali dovolite, da [illegible] pokibiciram?

— Kar izvolite, [illegible]

— Ali smem vpra[illegible] kaj igrate?

— Bolj za zabavo. [illegible] ni prav zastonj, plačo[illegible] deci tista, ki zgub[illegible] koncu.

Hm, hm! Kdo bo [illegible] rjel?! To so čudni d[illegible] snežnobelih srajcah in [illegible] nih hlačah. Prebrisa[illegible] raze imajo. In s kakim [illegible] mo in zanimanjem [illegible] to svojo briškolo! Za [illegible] dva deci vina se go[illegible] bi tako segrevali! Ze [illegible] Tisti deci, za katero [illegible] jo da igrajo, so gotovo [illegible] tisočaki. Ta njihova [illegible] je čisto navaden, zab[illegible] mufliran hazard! Ta[illegible] Saj sem to čital [illegible] črno na belem.

Ko večerjam v d[illegible] vidim pri sosednji [illegible] stojnega Tržačana z [illegible] ženo in dvema otr[illegible] Prišel je v Koper, [illegible] malo oddahne od tr[illegible] hrupa ter v prijetnem [illegible] okusno večerja in [illegible] par mirnih uric.

Tako bi bil sodil [illegible] zdaj, ko sem čital, [illegible] tiskano: V dno duš[illegible] dim, ti požrešni trž[illegible] šekan»! V avtomobilu [illegible] peljal lepotila, parfe[illegible] gavice, svilene rute, [illegible] že izročil svojemu tu[illegible] mu pajdašu, ki je tu[illegible] den. V Trst boš pa [illegible] cigarete, klobase, žg[illegible] ne valute in vragisto[illegible] kaj. Na bloku boš p[illegible] na svojo ženo in otro[illegible] kvečjemu še na [illegible] omotek masla, da p[illegible] finančne organe. O, [illegible] mo se, dragi moji! Tu [illegible] svoj tisk, ki vse [illegible] vse razkrinka. Vsi [illegible] ste ena sama velika [illegible] Tržačani in Koprčani!

In še po deseti uri, [illegible] pam proti domu, [illegible] triumf tiska: Nasp[illegible] pride možakar, ki [illegible] togo, kakor da bi [illegible] pod srajco na hrbtu. [illegible] se pretvarjaš, mili [illegible] Ampak mene ne pre[illegible] stiš. Pijan si kot kl[illegible] zdaj licemeriš po m[illegible] misliš, da ne vem, [illegible] tiskano??!

Ze na pol v snu sem [illegible] stelji še tiho brundal: [illegible] per, o Semedela! [illegible] Pardon! Tisk ne laže [illegible] doma, o Gomora!

Kroniki na ljubo [illegible] pošteno priznati, da [illegible] časnikarska združenja [illegible] samezni časnikarji o[illegible] raznih listih. Vsi pre[illegible] in grajajo pisanje o k[illegible] Ampak mene ne pr[illegible] in ne prepričajo, k[illegible] ni prepričal moj oče. [illegible] razpravljala o Gizel[illegible] Kajti tisk je tisk! In [illegible]

MIKULA L[illegible]

ZADEVA GIUFFRÈ ŠE ENKRAT NA DNEVNEM REDU

«Če ne svetnik gotovo junak»

Ni važno, če se «bančnik božje previdnosti» zateče pod šotor ali ne, bolj važno je, kako se ocenjuje javno mnenje in državna uprava

«Zadeva Giuffrè» je že davno zaspala, v tisku se njegovo ime le redko kdaj opaža. Vendar smo pred dnevi v enem najbolj razširjenih italijanskih dnevnikov zasledili članek, za katerega smatramo, da ga je vredno prevrati, zato ga v nekoliko skrajšani obliki objavljamo:

Po tem, kar beremo v dnevnem tisku, naj bi bil Giovan Battista Giuffrè postavil pred nekim samostanom šotor, v katerem mu bo delal družbo še neki pater, ki mu je ostal zvest. V kolikor šotora še ni postavil, ga bo v kratkem. Gre za rumen šotor, ki da dobro brani pred soncem in slabim vremenom, ki da je dobro opremljen in dovolj prostoren za oba stanovalca, katerima je namenjen. Kljub temu pa gre le za štor in nič več in Giuffre, ki je že nekoliko v letih, se je komaj izlizal iz vrste bolezni, med katerimi tudi kolitisa ter izredno visokega krvnega pritiska, katerega posledica je paraliza desne roke. Toda kam naj bi se bil zatekel, če mu je odpovedal gostoljubje celo samostan, pred katerim se je utaboril, in ki je od njega imel veliko koristi. Država mu je zaplenila vse, hišo, dom in pohištvo in tudi vsaka lira, ki je namenjena njemu, jo agenti davčne uprave poberejo na račun neplačanih davkov in glob. In tako je človek, skozi katerega roke so tekle milijarde, človek, ki je delil milijone, ostal na cesti, kajti nihče mu ni hotel odstopiti na lastnem ozemlju niti 4 kv.m zemlje, kjer naj bi bil postavil svoj šotor. Tako pišejo časopisi.

Ce pa hočemo spregovoriti povsem odkrito, moramo priznati, da lanskoletni škandal ni privedel do tega, da bi Giuffrejevo ime utrpelo količkaj škode. Kljub vsej tiskovni kampanji in kljub temu, da se je proti njemu postavil del parlamenta in vlade, se v javnem mnenju proti njegovim finančnim mahinacijam ni ustvarilo sovraštvo. Nasprotno, sovraštvo ali gnev se je ustvaril proti tistim, ki so Giuffrejeve mahinacije izkoriščali ali jih s svojih političnih ali duhovnih položajev odobravali. Giuffrè ni torej med ljudstvom postal niti najmanj antipatičen, niti nepopularen. V naši deželi ljudje ne verujejo v čudeže. Toda ne verujejo niti razumu. Ljudje verujejo le temu, kar vidijo in Giuffrè je pred izbruhom škandala svojim upnikom vedno plačal. Morda bi tako ne mogel nadaljevati, vendar je, dokler mu je bilo dano, svojim upnikom odštel do zadnjega vinarja. Ce bi med tistimi, ki so uživali Giuffrejevo spretnost, ne bili duhovniki, patri, nune in demokristjani, bi ob izbruhu škandala prav gotovo na popularnosti še pridobil. Kar je pri njem javnosti šlo najbolj na živce, je bil njegov naslov «commendatore», s čimer je bilo dokazano, da je bil v druščini z najvišjo finančno družbo (Padroni del vapore).

Na njegovo srečo pa so vprav ti ljudje pripomogli, da je ponovno dobil «venec laične nedolžnosti», saj so vprav ti krogi pognali proti njemu najbolj zasovraženo mučilno sredstvo — finančno upravo.

Ne vem v potankosti, kako se je zadeva razvijala, ker me take stvari ne zanimajo. Raje sledim odmevu, ki ga taki škandali povzroči v ljudstvu. Ce pa je res to, kar sem bral, je minister Preti vse to predvideval in ko je zadevo prijavil, je baje nameraval vso zadevo rešiti na kratko, tako da bi tako njega, kot njegove sodelavce in agente enostavno spravili v zapor. Ne vem, če je obstaja zakon, ki to dopušča, toda v Italiji je toliko zakonov, da je možno vse. Zato bi z malo dobre volje manjkalo, dokazuje pooblastilo, ki ga je imela parlamentarna komisija, ki naj bi stvar razčistila. Parlamentarne komisije se dejansko ustanavljajo le zato, da bi se škandali zadušili. Ne trdim, da je to njihov namen. Toda taka je njihova procedura in po več mesečnem zavlačevanju, ki je obtožencu omogočilo pripraviti se na obrambo, je Giuffrè zbral toliko številk in protislovnih podatkov, da se je komisija znašla pred nerešljivim problemom. Zaradi tega se je od 50 milijonov Italijanov našlo kakih tisoč državljanov, ki so razumeli ali so vsaj mislili, da razumejo, za kaj gre, medtem ko ni danes prav nikogar, ki bi javnemu mnenju mogel izbiti iz glave, da se pod vsem tem ne skriva «še kaj drugega».

Ob tej napaki bi tisti, katerim je bilo v interesu, da se Giuffrejev sloves pokvari, mogli najti še kako rešilno pot, seveda, če bi vse zadeve ne izročili davčnim oblastem. Toda čim so na pozorišče vdrli davčni agenti, je prišlo do neposredne posledice, ki bi jo bili mogli predvidevati tudi najbolj kratkovidni ljudje: usta vseh so se zaprla in ostala zapečatena.

Med tistimi, ki so od Giuffrejevih mahinacij imeli koristi, bi se bil našel tudi kdo, ki ni bil povsem zadovoljen in ki bi bil pripravljen spregovoriti ali celo stvar prijaviti. Toda v tem primeru bi moral prijaviti, koliko je posodil in koliko je dobil vrnjenega. To pa bi pomenilo, da bi si nakopal na glavo «davčni Gestapo», ki se ne pusti dvakrat klicati in ko se je enkrat na vašem domu utaborila, jo je nemogoče izgnati, tudi če z Giuffrejem nisto imeli nobene zveze. Razlog, za kaj je s «commendatorjem» ostal le en pater, je prav v tem. Patri so edini, ki ne plačujejo davkov.

Marsikdo bi bil pripravljen «starega potepuha» sprejeti, tudi pod streho. Toda strah, da bi si s tem nakopal kakega brigadirja finance na glavo, je tolikšen, da tudi najboljši nameni ostanejo brez učinka. In tako se je okoli Giuffreja ustvaril zid molka, ki je enak, ali še hujši od tistega, ki se je bil ustvaril okoli bandita Giuliana.

Vendar je po svojem učinku in moralizatorskih namenih vse hujše to, da se okoli «commendatorja» začenja polagoma uveljavljati vedno večja simpatija. Ne vem, če ste opazili, toda v velikem delu tiska, posebno ilustriranega, se je spremenil, če ne način pisanja, način objavljanja njegovih slik. Priznati je treba, da je mati priroda Giuffreju šla nesramno na roko, ker daje videz da je nežen in srčno dober človek. Njegove zadnje slike, ko ga prikazujejo v postelji z košato brado in z izrazom blažene resignacije, so že blizu svetopisemskim podobamo. V njegovem liku je že nekaj prerokovskega, skoraj mojzezoskega. In ko pod temi slikami beremo, da mož z brado iz starega sv. pisma nima niti toliko denarja, da bi si pri svoji starosti in s paraliziranoroko mogel najeti eno sobo in da bo zaradi tega moral živeti pod šotorom ob cesti, ker so mu vsi odpovedali gostoljubje, potem je zares gotovo, da si je Giuffrè privoščil še svoj največji uspeh. In «bančnik božje previdnosti», mož, ki je do lanskega leta imel opravka z milijardami in ki je upnikom plačeval obresti do 150 odstotkov, je tako nizko padel zaradi davčne uprave.

Da, zaradi davčne uprave. In ob tem se tudi tisti, ki ga niso imeli v číslih, strinjajo z onimi, ki so bili z njim vedno solidarni. Ce bi bil propadel zaradi nehvaležnosti onih, ki jim je pomagal, zaradi svoje prevelike darežljivosti, zaradi neuračunane konkurence, bi mu rekli kvečjemu revež, ali tepec, davčna uprava pa mu je priborila solidarnost vseh. In če z Giuffrejem ne soglašajo prav vsi, so prav gotovo vsi solidarni proti davčni upravi.

Kaj pa, če bi edini pater, ki mu je ostal zvest, začel jutri v ekstazi kričati, da vidi okoli Giuffrejeve glave svetniški sij? Kaj bi se zgodilo? V naši deželi obdaja vse one, ki se izmaknejo zakonom aritmetike in knjigovodstva nekakšen sij čudotvornosti. Finančna uprava je pred javnostjo iz Giuffreja že napravila nekakšnega mučenika. Dovolj je le malo, pa da se spremeni v svetnika. In Giuffrè že ima glavo preroka. In živi pod šotorom.

V deželi, kakršna je naša, kjer človek ne veruje več v ničesar in kjer ti država pobere slednjo liro, ki je vredna 100 in ti jo vrne tedaj, ko je vredna eno liro, ima človek vrste Giuffrè pred seboj vedno odprta vrata za veliko kariero in čeprav ne postane svetnik, za gotovo postane junak. In bolj ko ga tepejo, posebno če ga tepe davčna uprava, lažjo pot ima.

Nočem biti prerok, toda zdi se, da je Giuffrè napravil svoj drugi veliki posel, morda največji v svojem življenju in tokrat ne da bi jemal posojila in ne da bi dajal visoke obresti.

J. M.

Klavdija Kogan, vodja mednarodne ekspedicije 12 alpinistk na himalajski vrh Cho-Oyu je prispela z letalom v Katmandu

ALI VES

— da se je pater Pietralcine, o kateremu govorilo in pisalo, [illegible] fatimska Mati Božja [illegible] ozdravela, počutil [illegible] teden dni prej, preden [illegible] pec Matere Božje [illegible] terjem prinesli v [illegible] vani Rotondo. Tako je [illegible] nadškof iz Manfredonie [illegible] rano, kateremu je [illegible] že teden dni pred [illegible] ozdravitvijo» osebno [illegible] da se počuti popo[illegible] ozdravljenega

* * *

— da prebivalci mesta [illegible] ton v državi Ohio že [illegible] časa ne hodijo v [illegible] Vzrok naj bi bila [illegible] vročina. Krajevni [illegible] na to odgovoril z [illegible] katerih piše takole: [illegible] vam je, da bi hodili [illegible] kev? Pomislite vendar, [illegible] vroče bo šele v pekle[illegible] tudi ta grozni[illegible]

* * *

— da je v Italiji [illegible] skupin «teddy-boys». [illegible] včerajšnjim je policija razpodila 80 [illegible] čev, ki so pripadali [illegible] skupinam in se na [illegible] mesta pretepali. Istega [illegible] pa je policija na [illegible] Bocna aretirala 10 [illegible] boys», ki so nadlegovali [illegible] moiočе ljudi, razbijali [illegible] poulične svetilke in [illegible] jim je prišlo pod roke. [illegible] aretiranci so bili stari [illegible] 17 let.

* * *

— da je 13-letni G[illegible] Casiglio iz kraja San G[illegible] pe Vesuviano našel [illegible] niku 35 bankovcev po [illegible] lir. «Bankovci od 10.000 [illegible] rastejo na travnikih [illegible] menil deček in jih [illegible]

* * *

— da je leukemija [illegible] rak, ki je posledica [illegible] ga izžarevanja, dedu[illegible] ga zaključka so prišli [illegible] ski znanstveniki, ki so [illegible] vili številne ustreze[illegible] se na miših. Prof. Ko[illegible] kama, ki je poizkuse [illegible] bo v kratkem objavil [illegible] študijo o tem zanimi[illegible] hkrati strahotnem [illegible]

PEARL S. BUCK:

DEŽEVNI DAN

«Vrnil si se v naročje svoje družine», je rekel starec z visokim, tresočim se glasom, ne da bi umaknil pogled od okna. «In glej, v tem so pretekli že štirje meseci, ki jih preživljaš doma samo v brezdelju. Nobene službe si nisi poiskal, kjer bi ti tvoje znanje, ki si si pridobil zahvaljujoč nam vsem, omogočilo, da bi s svojim delom na kak način vdrževal deda, tvoje starše in tudi tvoje brate in sestre, ki bi bili tega vredni».

Nadaljeval je: «Kaj pravijo predniki? Pravijo: Sin mora žrtvovati svojo kri, da bi prehranil svoje starše! Ti tega nisi storil. Pozabil si, da smo mi, tvoji starši, zbirali v veliki, stiski denar, da smo te poslali v tuje dežele in ti omogočili tam študij. Celo tvoj daljni sorodniki, ki ni kakor bi ti moralo biti znano, nič drugega kot reven trgovec, — tudi on je dal svoje prihranke v višini dvajset dolarjev, samo da si dosegel izobrazbo po zahodnem vzoru in mogel zasesti visoko mesto».

Začel je še enkrat: «Kaj pravijo predniki? Sin, ki svoje družine ne hrani, posebno svojega deda in staršev, je manj vreden kot pes!».

Starec je prenehal, da bi si s kašljanjem očistil grlo, nakar je neki debeli mož, ki je sedel v kratkem jopiču in črnih raševinastih hlačah na drugavrstnem sedežu onkraj mize, pohitel, da bi vrgel vmes nekaj besed.

«In pri vsem tem, oče» je rekel, «je še najslabše, da se moj nevredni sin brani poročiti se z dekletom, ki mu je določeno od otroških let. V rani mladosti je izgubila starše in živi v nami kot lastna hči. Moj sin pripoveduje samo o običajih na Zahodu. Mi ga nismo prosili, da se uči teh, ampak da se omeji samo na učenje tujih knjig, da bi tako lahko dobil dobro službo. Zdaj nam noče darovati niti vnuka. Ropa nas tistih, ki bi prihajali k nam, če bi bili v nebesih, ki bi nam na mizici domačega oltarja izkazali predpisane časti. Sklenil je torej, ta zaničevani sin, da bi morali potovati njegov ded in njegovi starši v deželo duš, ne da bi kdo skrbel za nas!».

Te Csjan je začuden prisluhnil tem besedam. Bil je mlad mož majhne rasti, bledega in ozkega obraza. Imel je prav lepa, mehka usta kot ženske. Oblečen je bil po zahodnjaško; bila je svetlosiva obleka, kupljena v Chicagu. Na cesti je bil eleganten in zato sam s seboj zadovoljen. Hodil je, vihteč svojo palico, in ni nikogar pogledal. Toda ko v tej mračni sobi in sredi starejših sorodnikov v dolgih oblačilih, je postajal majhen, zlezel je skupaj v podobo nepomembnega človeka, boječega, ozkoprsnega mladega moža. Sedel je z rokami, stisnjenimi med kolena, in samo nekaikrat si je podrgnil svoje mehke dlani.

Te Csjan je preletel svojo družino: deda, ki je v polnem sijaju prikimaval njegovemu očetu in pri tem ni odvrnil pogleda od deževnih kapljic, ki so padale zunaj; dobro rejenega, že zamaščenega očeta in strica, ki je imel bled, surov obraz in živčne, nekoliko umazane roke; brata, predrznega paglavca, ki je samo čakal, da bi to lahko popihal in je tatinsko prežal na cesto. Ločeno, v kotu na pručki je sedela tiho upokojena mati v svoji modri spalni srajci iz raševine. Brisala si je oči s predpasnikom. In za silhuetami teh štirih si je moral predstavljati še druge ljudi: lakomnega, sladkosnedega strička, prepirljivega starega strica in trgovca — vsi ti ljudje so se trudili, da si pribavilo del dobička, ki bi ga lahko vrgla njegova visoka izobrazba. Roke, kremplji, lakove škarje — bili so pripravljeni zagrabiti vse, kar je zaslužil...

Zdaj je razumel. Samo zato so mu omogočili izobrazbo, ker je bil v družini najbolj nadarjen, med vsemi drugimi z razumom najbolj obdarjen. Zato so položili upanje, vanj, ker so tako pogali kapital, ki bi prišel v poštev za poznejše hude čase. Divja jeza ga je zgrabila in iz grla so se mu hotele iztrgati ostre, trde besede. Toda čakal je nekaj minut in stiskal zobe, ker ni hotel izbruhniti v uničujoče zmerjanje. Umljivo, da si je bil skrati svest nekoristnosti svojih besed in da ni mogel pričakovati od svojih sorodnikov nobene pravičnosti. Starši so imeli nad sinom popolno oblast. Lahko bi ga celo ubili, če bi jim to kazalo...

Tega se nikakor ni bal, toda misel na to ga je vendarle spomnila njegove lastne nemoči. Skozi stoletja priobljena navada, da se je treba obvladati, ga je premagala. Vstal je in napravil globok pokion pred dedom nato pred očetom in tudi pred materjo in takoj začutil v njej skrito pohlevnost, ki pa se je ni upala pokazati.

«Prosim, da mi oprostite, spoštovani sorodniki», je rekel tiho. «V prihodnje se bom potrudil, da svojo dolžnost bolje opravim».

Tu je čutil Te Csjan, da se je hotel dvigniti v njem nov val srda. Zato je naglo odšel iz sobe in s prožnimi koraki pretekel dvorišče. Pretekel je cesto in dež je padal v ravnih, enakomernih in žalostnih curkih. Z visokih opečnatih zidov je vel mrliški hlad in narasli potočki so odnašali s seboj odpadke in razno umazanijo. Razmehčano lepljivo blato, črno in zoprno, se je razlivalo čez cestišče in oškropilo dobro čiščene, rjave čeveljčke mladega moža.

Ali je bilo mogoče, da je preteklo šele pol leta, kar se je povzpel na vzvišen prostor ameriške univerze, da bi prejel svojo diplomo? Dali so mu nagrado za njegov esej o primerjalni filozofiji Zahoda

Pearl S. Buck

in Vzhoda. «Izvrstno delo!» so rekli profesorji. In kako je to laskalo njegovemu srcu. Imeli so ga za najboljšega v njegovem semestru. In pohvala mu je bila toliko dražja, ker je bilo delo napisano v tujem jeziku. Ko pa se je končala eksaminacija, je imel samo eno, edino željo, da bi se čimprej vrnil v rodno mesto in svojo deželo, da bi ji dal svoje znanje. Poln upanja je prišel nazaj in bil srečen, da je spet videl svoje sorodnike. Bil je prepričan, da bodo nanj ponosni.

Toda planili so nanj kot rablji. Že prvi večer je začel oče z zaslužkom, ki bi ga moral zahtevati na državani šoli, če bi tam poučeval in imel to namero.

«Zame je najvažnejša korist, ki jo lahko doprinesem svoji deželi», je odgovoril Te Csjan negotovo. «Če se pokaže šola v tem pogledu kot najboljše sredstvo...»

Oče, ki je sedel pred njim s svojo debelo, povešeno rumeno brado, je zakričal: «Samo nase misliš! In jaz bom kmalu sedel k počitku. Časi so hudi in naša majhna trgovina ne daje nobenega dobička. Po svojem bratu se ravnaj. Tvoj stric je bolan in ne more več delati. In še mnogi sorodniki so, ki so dali denar za tvoj študij in ki čakajo, da jim povrneš dolg, najmanj v rižu, če že drugače ne more biti. In naposled, v tej hiši živi tvoja bodoča žena. V dolgih letih tvoje odsotnosti je izgubila starše. Kratko, vsi ti ljudje so navezani nate. Zdaj si ti starejši sin, jaz sem postal utrujen...»

Te Csjan se je čutil uničenega. Na te reči sploh ni več mišlil... Saj je bil več kot osem let zdoma. Zdaj se je spomnil zanemarjenega dekleta, ki se je s svojim zijalastim obrazom potikalo sem ter tja po hiši. Sprva je mislil, da je služkinja. Njegova žena? Pri tej predstavi ga je vselej spreletel odpor in srce mu je začelo divje biti.

Opazil je, da se je cestno blato oprijelo njegovih čevljev in oškropilo hlače. V naglici je pozabil obleči svoj plašč in dež, ki ni hotel nehati, ga je povsem premočil. Čutil je, kako mu ledeno mrzla voda polzi po hrbtu. Nebo je bilo svinčeno sivo in dež je lil v ravnih curkih brez prestanka...

Streslo ga je in vprašal se je, kje bi bil v mestu en sam topel kotiček. Njegova soba doma je bila prav tako temna kot ostala hiša. V tem času se je rosil kamniti pod od vlage in voda je izstopila iz sten v kapljicah. In to sobo, ki se mu je zdela po letih odsotnosti tako beraška, je moral deliti še z bratom.

Mrko v dež strmeč se je vprašal Te Csjan, kako bi se lahko ogrel. Če bi mu bilo toplo, bi lahko zbral v sebi toliko možatosti, da bi prišel dalje k cilju. Najpogosteje se je bal, da mu bo zmanjšalo moči, da bi se branil, in bo naposled poročil to surovo, neizobraženo žensko in izgubil tako vse življenje.

«In kaj bo iz mojih sinov, ki bodo rojeni od take matere in v taki hiši? Ali sploh morem za to odgovorjati, pripraviti otroke na svet in jih obsoditi na obstanek, ki ga imam sam?»

Videl je, kako se njihove majhne roke vijejo in ga rotijo, naj jim ne da življenja. «Ne, ne, tega ne stotim!» jim je dal obljubo v mislih.

Nenadoma je zrasla pred njim visoka hiša, hiša tujca. Da, tukaj je nekoč živel mister Hemingway, njegov učitelj v dneh ko je obisloval Te Csjan pri njem pouk iz slovnice. Ohranil si je ljubek spomin na mladega Amerikanca, ki je bil poln dobrote in resnobe.

Povzpel se je po nizkih stopnicah na verando, ki je obdajala šiho, in pozvonil pri vhodu. Privzdignil si je ovratnik suknjiča in vtaknil roke v žepe, da vi mu ne bilo hladno, in čačal. Listje vinske loze, s katerim je bila hiša obraščena, se je upogibalo pod dežjem in zemlja je bila kot goba, napita z vodo. Počasi so se odprla vrata. Na pragu se je pojavil mister Hemingway. Kako se je postaral!

Te Csjan mu je ponudil svojo roko.

«Vi me ne poznate več, mister Hemingway. V mladih letih sem bil vaš učenec. Nato sem bil več let v tujini in zdaj sem vas prišel obiskat».

«Tako? Tako?» je ponovil mister Hemingway neodločno. Imel je mnogo učencev in se Te Csjana ni spominjal. «Vstopite!»

Te Csjan je vstopil v vežo. Kako je bilo tu vse lepo. Odšel je za mistrom Hemingwayem v njegovo delovno sobo. Kakšna božanska toplota! V kotu sobe je prasketala v majhnem kaminu. Te Csjan se mu je približal in njegova obleka je začela izparevati.

Mister Hemingway ga je pazljivo pogledal. Bil je zelo kratkoviden.

«Moj bog, vi ste čisto premočeni», je naposled rekel.

«Ne, samo malo», je odvrnil Te Csjan raztreseno.

Na mizi je ležala kopica šolskih zvezkov, ki jih je mister Hemingway nameraval ta dan popravljati. Pri delu se ni počutil najbolje začetek prehlada je bil tu. Ah, ta dež! Če bi le imel kakšega pomočnika! Toda primanjkovalo je denarja. Niti govora ni moglo biti, da bi dal tako vsoto enemu teh mladih Kitajvec, ki so si pridobili izobrazbo na Zahodu in so zdaj terjali bajne plače. Toda lahko bi o tem slišal, saj ne more škoditi...

Te Csjan je občutil, kako mu je telo prepojila čudovita toplota. Toda ni se podvizal, da bi razkril svojo dušo pred mistrom Hemingwayem. Če se bo ponudila ugodna priložnost, se bodo ustrezne besede že oblikovale na ustnicah in pripravljen bo, da jih izgovori...

Mister Hemingway mu je postavil nekaj vprašanj. In Te Cajan je začel uslužno pripovedovati o domovini mistra Hemingwaya. Krasna dežela, dopadljivo ljudstvo.

«Upam da boste znanje, ki ste ga tam dobili, uporabili v korist vaše domovine. Ki-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Spomenik Wilhelmu Tellu v Altdorfu

V četrtek nas obišče zbor «Joža Vlahović - Lisinski»

Zbor se vrača z uspešnega mednarodnega tekmovanja v Arezzu in spada med najboljše mladinske zbore v FLRJ - Nekaj podatkov iz njegove zgodovine

V četrtek 3. septembra bo zbor z daljšimi tradicijami, mešani pevski zbor kulturno umetniškega društva Joža Vlahović «Lisinski» iz Zagreba imel ob povratku z mednarodnega tekmovanja v Arezzu koncert v Trstu.

Mešani pevski zbor «Joža Vlahović» je bil ustanovljen leta 1945 in od vsega začetka ga vodi Emil Cossetto, vidni skladatelj in dirigent iz Zagreba. Zbor je od vsega začetka dosegel dobro kvaliteto, vedno spada med najboljše zbore Zagreba in Hrvaške ter je na vseh tekmovanjih dosegel prva mesta, tako tudi leta 1958, ko je bil proglašen za najboljši zbor na tekmovanju pevskih zborov LR Hrvatske ter je hkrati osvojil trikrat zaporedoma nagrado Zveze glasbenih društev hrvatske «Pavao Markovac» za množično kulturno glasbeno delo, s čimer dobiva to nagrado v trajno last.

Zastopal je LR Hrvatsko prejšnja in zadnja leta na zveznih proslavah, kakor n. pr. leta 1956 na proslavi stoletnice Mokranjca, leta 1957 in 1959 na proslavi «Dneva mladosti» v Beogradu, letos v Nišu na festivalu pevskih zborov Jugoslavije itd.

Jugoslavijo je zastopal na festivalu slovenske glasbe in folklore v Pragi leta 1948, leta 1954 pa na festivalu nemške mladine v Passau, ko je imel tudi turnejo po Jugozahodni Franciji s koncertom v Parizu; leta 1956 na festivalu polifone glasbe v Arezzu (tretje mesto v I. kategoriji), leta 1957 na festivalu v Munsteru, leta 1958 na svetovnem festivalu mladinskih zborov v Charleroi v Belgiji, ko je nastopil tudi na svetovni razstavi v Bruslju s koncertom v jugoslovanskem paviljonu in v velikem Avditoriju. Letos zastopa Jugoslavijo na VII. tekmovanju zborov v Arezzu. Zbor je imel povsod velik uspeh, o čemer priča kratek izvleček domačih in tujih kritik, ki ga objavljamo. S prvim januarjem letos se je z zborom združilo tudi bivše pevsko društvo «Bratstvo-jedinstvo» iz Zagreba, ki je tudi nekaj let po osvoboditvi uspešno delovalo. To društvo je bilo nastalo z združitvijo pevskih zborov Obilić in Lisinski, od katerih je bilo zadnje ustanovljeno leta 1910 po tradiciji prejšnjih pevskih zborov v Zagrebu ter je imelo velik sklad literature in materiala teh zborov. Od tega je tako okrepljeni zbor «Joža Vlahović» prevzel ime «Lisinski» ter nadaljuje tradicijo glasbene vokalne kulture Zagreba.

Mnenje kritike in časopisov o zboru «Joža Vlahović» in njegovem dirigentu Cossettu: Tuji tisk:

«LIDOVE NOVINY», PRAGA, MAJ 1948: «Jugoslovanski mešani zbor poje res izvrstno, in najobčutljivejše uho je moralo biti zadovoljno s točnostjo intonacije in harmonije, z izenačenostjo glasov in mehkobo pianissima. Srce se je radovalo, ko so prepevali svoje partizanske, narodne in umetniške pesmi. Resnično, ta zbor je izvrsten in sugestiven».

«KULTURNI POLITIKA», PRAGA, MAJ 1948: «Njihov pevski zbor bi lahko bil za zgled naši mladini v vsakem pogledu. Visoka tehnika in umetniška raven vzbuja občudovanje».

«LIDOVE NOVINY», PRAGA, MAJ 1948: «Zbor ima temperamentnega, impulzivnega, toda disciplinirana dirigenta E. Cossetta. Njegovi pevci pojejo na pamet, vzvišeno, z notranjim občutkom od znanj s hladnim mirom».

«QUEST CENTRE», FRANCIJA, APRIL 1954: «Med prvim delom programa je skupina, ki je sestavljena po večini iz zagrebških študentov, izvedla štiriglasne komade, v katerih se je čutil oster piš njihovih gora, ali pa mehko čustvo njihove slovanske duše».

«GIORNALE D'AREZZO», ITALIJA, 1956: «Veliki jugoslovanski zbor je napravil na nas velik vtis s svojo posebno interpretacijo jugoslovanske moderne glasbe, ki jo je v velikem stilu izvajal E. Cossetto».

«PASSAUER NEUE PRESSE», NEMCIJA, 1954: «Poleg tega je nastopil jugoslovanski zbor, ki je pel nad vsakim pričakovanjem. Nova slika, psi v črnih oblekah, novi zvok ob drugem prijetnem pianissimu, neverjetna jakost in mentalna trdnost in to tudi pri ženskih glasovih. «Jadovanko za teletom», sijajen nadrealistični prikaz je ustvarila gigantsko grotesko. Dvorana se je tresla od navdušenja in je bila pod izreano močnim vtisom tehničnih in glasovnih kakovosti izvajalcev».

Domači tisk: «NARODNI LIST», ZAGREB, 1952: «Dobra tudi muzikalna interpretacija, t. j. vsekakor najboljša lastnost tega zbora. Tu so se vrstile krasne linije in gradacije. Obstoji izvrstna intonacijska sigurnost ter homogenost in polnota tona v orte, toda prav tako so odlični tudi piani. Cossettova interpretacija (Cossetto je eden naših najbolj talentiranih dirigentov) je bila «najbolj umetniška» v tem večeru».

«MUZICKA REVIJA», ZAGREB, 1950: «Mladinski zbor «Joža Vlahović» je dosegel že rezultate, s katerimi bi se lahko ponašal tudi starejši Vsekakor spada med naše najboljši zbore v okviru amaterskega kulturno umetniškega dela in ima možnost, da iz svojega prilično obširnega repertoarja sestavi program predstavniškega značaja. Zborovodja E. Cossetto je talentiran dirigent, ki spada v vrsto naših mladih zborovodij z izrazitim nagnjenjem razumevanja za lokalno glasbo. Njegove odlike so živahnost in temperamentnost, ki včasih meji na impulzivnost. Njegovo muziciranje se čuti kot intenzivno glasbeno izživljanje. On obvladuje zbor sugestivno, s čimer izziva aktivnost pri pevcih ter daje izvajanju življenje in osebni pečat».

«NARODNI LIST», ZAGREB, 1957: «V zagrebški glasbeni javnosti se od osvoboditve dalje odlikuje delo društva «Joža Vlahović». Med njegove najvidnejše sekcije spada vsekakor mešani zbor, ki je do sedaj z doseženemi uspehi in nagradami dokazal, da je eden najboljših amaterskih umetniških kolektivov v republiki. Ta zbor je dobil leta 1948 III. nagrado na festivalu kulturno-umetniških društev v Zagrebu, leta 1951, 1952 in 1954 pa je dobil prvo mesto na festivalu zborov v Zagrebu. Pri tem je treba poudariti, da je ta zbor deloval ne samo samostojno, pač pa je sodeloval pri številnih koncertih in gledaliških manifestacijah ob sodelovanju s profesionalnimi umetniškimi ansambli. Tako so člani tega zbora sodelovali pri izvedbah nekaterih velikih oper (Aida, Boris Godunov, Mila Gojsalica, Cavalleria Rusticana, Lohengrin), kakor tudi pri koncertnih izvedbah Wagnerjevih del, Verdijevih del, Brahmsove «Requiem» in Bethownove IX. simfonije itd. Ves ta čas je deloval pod vodstvom stalnega dirigenta, zanega zborovodje in komponista E. Cossetta, ki je z izredno resnim delom uspel doseči veliko kakovost».

«LJUDSKA PRAVICA», LJUBLJANA, 1949: «Posebno pozornost je vzbudil dirigent E. Cossetto, ki je dirigiral na pamet s krepkim doživljanjem glasbenega izraza. Brez fraziranja je ljubljanska publika izrekla popolno priznanje orkestru, zboru in poseb-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Dvestoletnica rojstva F. Schillerja in uprizarjanje «Vilhelma Tella» v Altdorfu

Že šestdeset let uprizarjajo v švicarskem mestu Altdorfu ob državnem prazniku 1. avgusta to Schillerjevo delo, ki zajema snov iz švicarske borbe za osvoboditev

Švicarski lesorez iz XV. stoletja o Wilhelmu Tellu

Letos poteka 200 let, odkar se je rodil slavni nemški pesnik Friedrich Schiller, ki je znan po velikih delih, med katerimi so «Don Carlos», «Vallenstein», «Devica Orleanska», «Wilhelm Tell» itd. V Svici še posebno slavijo Schillerja zaradi njegovega dela «Wilhelm Tell», ki zajema snov iz švicarske borbe za osvoboditev izpod avstrijskega jarma. Poleg dvestoletnice njegovega rojstva so letos proslavljali v Svici stoletnico, odkar so blagoslovili legendarni kamen kraja Rütli, ki je služil za spomenik velikemu pesniku. In končno so slavili še 60. obletnico, odkar so v Altdorfu začeli leto za letom uprizarjati Schillerjevega «Wilhelma Tella». Uprizoritve se začenjajo v času okoli 1. avgusta, ko v Svici proslavljajo praznik osvoboditve.

Figura Wilhelma Tella, iz katerega so zgodovina, legenda in literatura napravile simbol revolucionarnega in patriotičnega junaka, ki je dal spodbudo za upor kmečkih kantonov proti avstrijski nadvladi, je v središču dogajanja. Prvi spisi, ki omenjajo Wilhelma Tella, so švičarske kronike iz leta 1470 in nemški spisi iz 16. stoletja. Prvo dramo v nemščini in v verzih z imenom «Wilhelm Tell» je leta 1545 pripravil Jakob Ruof, ki pa ne doseza Schillerjevega dela. V 18. stoletju so v Svici nastale živahne polemike o početkih legende o Wilhelmu Tellu, kateremu so nekateri oporekali zgodovinski obstoj. O njem obstaja več del, polemik in zgodovinskih raziskovanj. Najvažnejše delo je «Guillaume Tell. Fable Danoise» (Wilhelm Tell. Danska pripovedka), ki ga je leta 1760 napisal Uriel Freudenberger.

Leta 1766 pa so v Franciji uprizorili tragedijo «Wilhelm Tell», ki jo je napisal Antoine Lemierre. Toda delo nima velike umetniške vrednosti. Vendar pa ima dokumentarno vrednost, ker je dramatični razvoj dejanja enak razvoju, ki ga najdemo 38 let pozneje v Schillerjevi tragediji.

Schillerjevo dramo «Wilhelm Tell» v petih dejanjih, ki je spisana v verzih, so uprizorili leta 1804. Njegovo delo, za katero je pesnik zajel snov iz «Helvetische Chronik», ki jo je napisal Tschudi, sledi tradicionalni legendi. Ponoči v največji tajnosti so predstavniki švicarskih kantonov Schwyz, Uri in Unterwalden prisegli solidarnost proti Avstriji in njenemu zatiralskemu guvernerju Gesslerju. Tell ni bil z njimi in ni na noben način sodeloval. Gre za preprostega nepolitičnega človeka. Toda nekega dne gre Tell s svojim sinom po trgu v Altdorfu mimo klobuka, ki ga je Gessler dal postaviti na vrh drevesa in ukazal, da ga morajo pozdravljati, proti Gesslerju. Ko mu je Gessler čestital zaradi njegove spretnosti, mu je Tell odgovoril, da je imel drugo puščico namenjeno zanj, ki bi mu prebodla v srce, če bi bil njegov sin zadet. Gessler ga je dal takoj zapreti ter pripeljati na ladjo, s katero so ga po Viervaldstätskem jezeru pripeljali do trdnjave Küssnacht, od koder pa se je rešil med divjanjem nevihte. Takoj ko je bil na svobodi, se je v njem vzbudila še močnejša želja po maščevanju. Zasledoval je svojega sovražnika in ga nekega dne iz zasede umoril z lokom. To je bil znak za upor. Tell je postal tako osvoboditelj domovine, junak in ustanovitelj švicarske skupnosti.

V Schillerjevi tragediji se dve ločeni dejanji, t. j. prisega kantonov in intimna Tellova tragedija povezujeta šele v zadnjem trenutku. Dejanji potekata vzporedno. Dve veliki sceni, scena v Rütliju in scena na trgu v Altdorfu sta dve središči, ki zaradi množičnih nastopov dajeta delu moč in veličino.

Uspeh uprizarjanja Wilhelma Tella v Altdorfu ima dvojno korenino. Prvič v dejstvu, da se dogodki na odru odigravajo prav v istem kraju, kjer so se uporniki zbrali in sklenili zavezništvo za upor proti tujcu. In igralci so neposredni nasledniki tedanjih ljudi ter danes utelešujejo vloge svojih dedov. Poleg tega je dolga tradicija ustvarila skupnost, ki se vedno bolj spopolnjuje. Današnji Tell, Carel Gissler, je na primer začel igrati že leta 1925 in je igral različne vloge, dokler se ni povzpel do glavnega junaka, ki ga je letos igral že tretjič. Pri številnih igralcih se igralska strast prenaša od očeta na sina, od matere na hčer. Tako se je v 60 letih izoblikovala premočrtna in trdna tradicija, ki daje uprizoritvam Wilhelma Tella v Altdorfu velik sloves.

V evropski literaturi srečamo številna manjša dela o Wilhelmu Tellu, posebno v švicarski literaturi. Za Schillerjevim delom je treba omeniti tragedijo «William Tell», ki jo je spisal Anglež James Sheridan Knowles, ki so jo uprizorili leta 1825. Leta 1830 so v Parizu uprizorili tragedijo z istim imenom, ki jo je napisal Michel Pichat. Delo z istim imenom je napisal tudi Spanec Antonio Gil y Zárate (1796-1861). Pomembnejša je tragedija Wilhelm Tell, ki jo je spisal Eugene d'Ors in ki je izšla leta 1923.

O Tellu imamo tudi nekaj glasbenih del. Naj omenimo lirično dramo Guillaume Tell, ki jo je uglasbil André-Ernest Grétry na besedilo Sedaina, in ki so jo uprizorili leta 1791; opero Wilhelm Tell, ki jo je skomponiral Bernhard Anselm Weber po Schillerjevi tragediji, in ki so jo uprizorili v Berlinu leta 1795; balet Wilhelm Tell Jakoba Strunza in druge.

Toda vsa omenjena dela je prekosila opera Wilhelm Tell v štirih dejanjih, ki jo je skomponiral Gioacchino Rossini na podlagi Schillerjeve drame. Toda libreto, ki sta ga spisala zaporedoma dva Francoza, je zelo pomanjkljiv. Opero so uprizorili v Parizu leta 1829.

M. B.

—«»—

Glasnik slovenske koroške pesmi

Sklad Prežihovega Voranca v Mariboru je izdal letos drugo številko Glasnika slovenske koroške pesmi. V bistvu gre zgolj za nekoliko obsežnejši program ob gostovanju koroških pevcev v Mariboru, Ljutomeru in Murski Soboti. (Gostoval je mešan pevski zbor SPZ v Celovcu pod vodstvom centralnega pevovodje, skladatelja Pavleta Kernjaka, ter moški pevski zbor SPZ v Celovcu pod drugim centralnim pevovodjo Zdravkom Hartmanom.)

V knjižici so besedila na koncertu zapetih pesmi, ki so vabljiva, kolikor so sicer teže dosegljiva. Uredništvo pravi, da bo z izdajo Glasnika slovenske koroške pesmi otelo pozabi važne turneje koroških pevcev; in to se bo prav gotovo prej ali slej izkazalo kot zelo hvalevredna pobuda.

S festivala v Benetkah

Prizor iz filma «Velika vojna», ki ga bodo na festivalu prikazali 5. septembra

Pevski zbor «Lisinski» mladinskega kulturno-umetniškega društva «Joža Vlahović» iz Zagreba

NEKAJ BELEŽK S KONCERTA ITALIJANSKIH POPEVK V KOPRU

Pozabimo nevšečnosti sveta...

Prijetno ozračje in nove ideje - Lov na avtograme - Teddy Reno: «Pojte z menoj» - Emma Danieli «Nasvidenje»

Včasih smo lahko tudi malo sentimentalni: ta televizijski rendez-vous, to imenitno srečanje, prvo in zato tembolj pomembno srečanje dveh sosednih televizijskih omrežij je več kot blagohotno utrjevalo prepričanje, da se da tudi skozi romantično prizmo ljubke popevke pozabljati na nevšečnosti sveta. Namreč: spomeniki vzajemnega sožitja med narodi, spomeniki poglabljanja nekih odnosov, dobrih seveda, se ne postavljajo le na platformah političnih gesel, uradno formuliranih izjav in protokoliranih stališč, ampak tudi na odrih z zabavnimi orkestri, na stiliziranih fontanah, kamor prihajajo in odhajajo pevci zabavne glasbe in pred mikrofoni in kamerami, kjer stojita dva napovedovalca in komentirata spored v dveh jezikih! Tokrat v slovenskem in italijanskem. In zato je lahko naslov napolitanske popevke «Pozabimo nevšečnosti sveta» — zapel jo je Fausto Cigliano — v nekem smislu tudi simboličen, kajti v ozračju ženevskih atomskih konferenc je tak-le skupen nastop jugoslovanskih in italijanskih režiserjev, tehnikov, scenaristov in ne nazadnje pevcev lahko imenitna preventivna iniekcija zoper prepotentne šovinistične kolapse, ki bodo sčasoma in spričo takih javnih manifestacij kulturnih odnosov med dvema sosednima državama odmrli in postali siva zgodovina.

Več kot tritisoč ljudi iz Trsta, Kopra, Ljubljane, Zagreba, Reke in drugih krajev je ploskalo italijanskim pevcem, orkestru in obema napovedovalcema; drugih milijon, ki so spremljali spored pred tele-kamerami v Italiji in Jugoslaviji je natihoma izražalo veselje nad pogumom tega prvega srečanja pod renesančnimi fasadami monumentalnega koprskega trga. In ko nam je režiser Mirč Kragelj — to je bil kajpada njegov uspešen mednarodni debut, deležen priznanja zlasti z italijanske strani! — zaupal kratko sekvenco nekih pogovorov, je skoraj nemogoče to zamolčati: za neko mizo na vrtu koprskega hotela «Triglav» je «padla» ideja za podoben koncert spomladi v Trstu seveda v obrnjenem vrstnem redu, in sicer — jugoslovanski pevci, jugoslovanski orkester in jugoslovanske pesmi. Tehnika in režija — Radiotelevisione italiana. Ideja je tu, zdaj je potrebno veliko razumevanja in dobre volje.

Pravzaprav nič takega, zavoljo česar bi se lahko razburjali. Teddy Reno je Testi «podtaknil» čašico konjaka. To je bilo na cocktail-party, ki ga je pred koncertom priredil na vrtu hotela «Triglav» italijanski konzul v Kopru. Samo: «Ufaaa...» in čudovita igra mišic na obrazu tega simpatičnega pevca. Baje da je tako hud — konjak namreč, ne Testa! — da bi se pri tretjem kozarčku zajedel v dušo in jo pozrl s kostmi vred. Arturo Testa je plačal in vabil, a kljub tehtnemu prizadevanju mu ni uspelo, da bi zapravil «drobiž» (bilo je okrog 3.000 dinarjev): «Ne uspe in ne uspe mi porabiti ta denar. Ali je pri vas res vse zastonj?». Smeh in pomežikovanje.

Oboževalci terjajo avtograme

Zagrebški fotoreporter je odnekod pripeljal lepo Koprčanko. Dahnila je, da ji je ime Zorica. Pa je bila že Zora, kajti njene zapeljive linije so kmalu spodbudile Teddyja Rena, da je v naglici zapustil omizje, ki je zaplavalo v svečano atmosfero, in pristopil. Zorica ni razumela niti besede italijansko Teddy Reno pa ne slovensko. Naposled sta se vendarle sporazumela v jeziku, ki je mladim ljudem najbolj domač. Foto aparati so tleskali in Zora bo imela lep spomin. Vse tam doli v «Triglavu» pa je bilo v znaku dobre volje.

AVTOGRAMI IN POLICIJA...

Kronična bolezen mladih ljudi našega veka: avtogramitis! In če mislite, da je bilo v Kopru v torek, pa tudi že dan prej, kaj drugače kakor ob nastopih kakšnega Armstronga v Berlinu ali Paula Anke v Italiji, se bridko motite! Od tihih, po načrtu zasnovanih in zakonspiriranih individualnih naskokov pa do frontalnega napada pred in po koncertu — vse za avtograme. Navsezadnje sploh ni bilo več mogoče ugotoviti, kdo daje avtograme in v gneči so zapisovali svoja imena v dekliške spominske knjige tudi povsem neznani ljudje. Na «svoj račun» so prišli zlasti trije iz ekipe RAI: Emma Danieli, Arturo Testa in Teddy Reno. Pa vsi drugi. Anna d'Amico, ki je z upoštevanja vrednim pogumom premagovala svoj prehlad, se je hotela zatajiti. Smešno: pred prežečimi očmi njenih oboževalcev je bila to čisto navadna iluzija. Navsezadnje si je nekdo — za spomin — izposodil tudi njen svinčnik. Seveda, tudi miličnike je bilo treba poklicati, a to je bila zgolj formalnost: kdo bo razbil čvrst kordon mladih ljudi, ki bi radi podpis. Seveda je prišel na svoj račun tudi Saša Vuga, ki je s svojimi avtogrami razdajal tudi košček samega sebe.

PICCOLISSIMA SERENATA IN OBČINSTVO...

Emma Danieli je napovedala presenečenje: v zadnjem trenutku se je pripeljal iz Salzburga tudi Teddy Reno. Med nami: videli smo ga že na generalki prejšnji večer, toda to vsekakor ni sodilo v program. Teddy Reno pa vendar ne more iz svoje kože: svetlo modre hlače in živordeč volneni brezrokavnik. Najprej je ob briljantni spremljavi pianista Franca Russa zapel tržaško popevko «Te vojo ben», nato pa njegovo znamenito «Piccolissima serenata», kjer je med kratkim orkestralnim vložkom povedal: «Pojte z menoj. Saj je lahko» in v resnici dosegel, da je del avditorija mrmral melodijo te popevke. Sploh pa je Teddy Reno človek, ki sicer ni servilen, ve pa, kako lahko postaneš priljubljen. In to je navsezadnje čisto dovolj za pevca njegovih kvalitet. Intervjuja se je otepal kot nadležnih muh. Edino, kar smo spravili iz njega, je to, da pravkar snema v Salzburgu nek film in da mu je bila všeč scenerija in publika na torkovem koncertu. Mudilo se mu je v Trst.

Poje Teddy Reno

MALA ANKETA MED MLADIMI POSLUŠALCI...

Najbolj simpatičen pevec na koncertu? Od dvajsetih prikupnih deklet je bilo kar štirinajst za Artura Testa, štiri za Rena in dve za Fausta Cigliania. Pri enakem številu mladih poslušalcev se jih je trinajst odločilo za Emmo Danieli (čeprav ni pevka!), šest za Nuccio Bongiovanni in eden za Mario Paris. Torej: Arturo Testa in Emma Danieli.

In kaj pravi zavod «Primorske prireditve?». Širok nasmeh nad komercialnim uspehom in dobro organizacijo. Predstavo so zavarovali pred dežjem, dežja pa na srečo ni bilo. Verjetno pa bi bil, če bi koncert ne bil zavarovan, kajti letošnja praksa je pokazala, da so bile skoraj vse prireditve v znaku «mokrega blagoslova».

In še in še je teh drobnih dogodkov, ki v nekem smislu odražajo pomembnost tega koncerta. Zdi se, da so bili vsi zadovoljni, tudi režiser Mirč Kragelj, čeprav so Italijani ob odpovedi v milanskem studiu imenovali Gagliardellija kot režiserja. Ampak to je le «tiskovna pomota». Glavno je, da je stvar tekla, da je oddaja imela svoj ritem in da so pevci izrabljali maksimum svojega doživljanaj v interpretacijah. Niti ankete niso več potrebne: Koper je bil prizorišče toplega srečanja dveh televizij in posredno tudi dveh publik pri ekranih — jugoslovanske in italijanske.

Zato naj velja pozdrav prikupne Emice *«Nasvidenje»*.

M. L.

Dr. Zecchin in dr. Kolenc

Režiser Kragelj si ogleduje trg

Lepa Koprčanka ima prednost pri avtogramih

Emma Danieli in Saša Vuga — napovedovalca

Na vodnjaku pred konventom v Ankaranu (Foto Bubni

ŽE STARA NAVADA OB GLINŠČICI

Lov na jegulje v Boljuncu

Jegulje vsega sveta «zagledajo luč sveta» v Sargaškem morju, kamor se vrnejo drstit in umret

Najbrž boljunški otroci in vsi, ki se vsako leto udeležijo na prvi ponedeljek v avgustu lova na bižate in rake ter se potem masirajo ob «žvacetu», nič ne vedo o čudovitem življenju te ribe, ki je pravzaprav bolj podobna kači. Res, ko bi vedeli, kako dolgo potovanje napravi jegulja takoj potem ko «zagleda luč sveta» tam v daljnem Atlantskem oceanu, v Sargaškem morju, od koder je tri dolga leta potovala prav po tisti poti, koder je pred letom dni potovala iz Boljunca - tudi njena mati.

Da, kakšno veselje so imeli v prejšnjih časih boljunski otroci pri tistem lovu! Kaj ne bi! V strugi ni ta dan vode, ker so jo usmerili drugam, zato so z lahkoto gazili po blatu v prazni strugi in pobirali bižate iz blata in rake izpod kamnov. Kaj za to, če kdo pri tem včasih zajavka in otresa krvaveči prst, ko ga je uščipnil rak! Kar pogumno je treba «loviti» dalje «loviti» kajti doma že čakajo na obilen plen, da bo na «žvacet...».

In res ni ta dan lov slab. Saj se jegulje ne morejo tako skriti, da jih ne bi mogli najti med blatom.

Lov na bižate sicer ni glavni namen tega dne, marveč čiščenje struge. To je bilo v tistih časih, ko je bilo ob potoku več mlinov, zelo potrebno, toda dandanes mlinov ni več... Navada pa je še ostala.

Morda poreče kdo, ki je bolj neverne sorte, da ni v boljunškem potoku jegulj ali bižatov. Kako naj bi prišle jegulje v Glinščico!

Jegulja je sladkovodna riba in je v morju le takrat ko se pripravlja na drstenje in pa potem, ko se mladi rod vrača v «domovino svojih očetov».

Res, čudna je moč, ki jeguljo sili do tega, da zapusti kraje, kjer je preživela nekaj let, potok ali reko, in se lepega dne odpravi na potovanje, s katerega se ne vrne več. Pač pa se vrnejo njeni potomci. Težko bi prisodil tej, na videz nič kaj odporni ribi, ki je bolj podobna kači, da bi zmogla pot, dolgo več kot šest tisoč kilometrov, ki traja včasih tudi do devet mesecev. Marsikdo tega ne bo verjel: A vendar je tako. Sicer pa je tudi učenjakom to znano komaj kakih dvajset let.

Mlade jeguljice so takrat, ko pridejo v potok, bolj podobne tankim glistam kot ribam, toda v nekaj letih postanejo dokaj velike in težke. Meso jegulje je okusno, sočno in mastno. Ljudje si radi privoščijo jegulje, ki jih pripravljajo na razne načine. V Boljuncu posebno cenijo «žvacet». Je tudi res dober, posebno s polento. Uživa pa se lahko jegulja tudi pečena ali cvrta. Celo na žaru.

Ribiči nastavljajo mreže jeguljam takrat ko potujejo. Kar na debelo jih love v tistem času. Kljub temu pa je jegulj vedno dosti. Narava je pač poskrbela, da se z obilnim zarodom «ohrani rod». Na milijone mladičev ima vsaka samica. Spričo tega je seveda razumljivo, da ni mogoče uničiti te ribe. Ponekod jegulje tudi gojijo v zagrajenih prostorih. Na ta način so oskrbljeni s svežim jeguljinim mesom v vsakem času. V ta namen nastavljajo mreže takrat ko mlade jeguljice prihajajo z daljnega potovanja po poti svojih staršev v potok ali reko, kjer so živeli vsi njeni predniki in kamor se bodo pozneje prav tako vračali njeni potomci.

Res je čudna gonilna sila v jegulji, ki jo vodi tako daleč in je tako močna, da se ne ustavi pred nobeno oviro na njeni poti do končnega smotra.

Več let, včasih tudi deset, živi jegulja v potoku, ne da bi se zmenila za kaj drugega kot za hrano. Podnevi je ni videti, zarita v blatu čaka noči. In ko se dan umakne temi, pridejo jegulje iz svojih skrivališč in začno loviti. Glede hrane niso izbirčne. Jedo vse od kraja: miši in žabe, manjše ribe in črve, polže in rake, podgane in rastline. Ker je torej nočna žival, je njen vid slab, oči so majhne in tudi vse drugo na njej je prilagojeno za nočno življenje. Po hrbtu je temna, sliši pa izvrstno. Za plavanje je sicer slabo «opremljena», ker so plavuti komaj vidne in se zato pri plavanju zvija. Tako živi v potoku leta in leta enako.

Toda nekega dne...

Skoro neopazno, tako rekoč nenadoma se jegulja vsa spremeni. Glava se ji podaljša in tudi njene oči postanejo precej večje, po hrbtu še bolj potemni, a trebuh ji je kot srebrn. Vsa je kot bi bila iz kovine. Odela se je v svatovsko oblačilo. In ko začenja z drevja padati jesensko listje, tam okoli oktobra meseca se vznemiri. Niti do jedi ji ni nič več. Potem se odpravi po svetu. Po potoku navzdol vse do morja. In naprej, kar naprej. Po Jadranskem morju gre njih pot globoko pod vodo, po Sredozemskem morju proti zahodu skozi Gibraltar. Nato še dalje po globinah Atlantskega oceana kar naprej, vedno dalje. Šest mesecev, tudi devet. Dokler ne pridejo do Sargaškega morja. Tam je njih potovanja konec. V tem delu Atlantskega oceana, med zahodnoindijskimi in Kanarskimi otoki južno in okoli Bermudov, se takrat zberejo jegulje z vseh delov sveta, iz vseh potokov in potočkov, rek in rečic na severu in jugu, da praznujejo svatovanje. Vsaka samica odloži v globinah Sargaškega morja tudi po več milijonov iker, tako drobnih, da jih je komaj opaziti s prostim očesom, S tem je njena življenjska naloga izpolnjena in obenem tudi njen konec. Jegulje se namreč drstijo samo enkrat v življenju, ne kot druge ribe, ki se drstijo vsako leto.

Iz teh jajčec se razvijejo ozkim lističem podobne jeguljice, ki so kot bi bile steklene, da jih je zelo težko opaziti. Videti je pravzaprav le zareče črne oči, s katerimi zrejo okoli. Komaj si nekoliko opomorejo, se že odpravijo na potovanje. Po isti poti krenejo, po kateri je priplavala njihova mati. Tako močan je nagon v tem neznatnem telescu, ki jo vodi nazaj v potoček, v katerem je preživela njena mati vse svoje življenje in kjer bo preživela tako sama živela vse tistega jesenskega dne, ko se bo poslovila — čeprav ne bodo ulovili — tam in šla na svoje počivanje — v Sargaško morje. V začetku potuje takole guljin novorojenček prav zelo počasi. Prvo leto niti ne pride prav do morja, tudi drugo leto potuje vedno po Atlantiku in šele tretje leto se približa morskim obalam. Ko pa priplava tam, kjer se izliva v morje potok, v katerega je njena mati njena, jo mahne kar ravnost vanj, kot bi tam že stokrat Pred morno oviro se ne ustavi, temo dalje in dalje, čez vse in jezove, skozi vrtince tudi po suhem. Marsikaj jeguljica na takem potovanju omaga, podleže in pride na cilj, toda tisti, ki pridejo, so preizkušeni in utrjene. Ko pridejo v matične vode, se umirijo in začno živeti tako kot njih predniki.

ZVISI

VELJAVEN OD 31. AVGUSTA DO 6. SEPTEMBRA

Oven (od 21. 3. do 20.4.) Diskusije in prepiri. Obiski. Nekdo bo oviral vaše načrte, zaradi česar boste nekoliko razočarani zlasti v srčnih zadevah. Možnost zaslužka.

Bik (od 21. 4. do 20.5.) Premagali boste neke ovire in dosegli svoj cilj. Lahko pričakujete prijetne novice. V poklicnem delu boste zelo zaposleni. Upoštevajte dobre nasvete prijateljev.

Dvojčka (od 21. 5. do 20.6.) Možnost družinskih sporov v prvi polovici tedna.. Presenečenja in spremembe v poslovnem delu. Lepa prilika za potovanje. Bodite previdni pri sklepanju novega prijateljstva.

Rak (od 21. 6. do 22.7.) Zaupajte osebi, ki vas ljubi in ne iščite drugih pustolovščin, ki bi vam zelo škodovale. Ugodni dnevi za poklicno delo in postranski zaslužek. Odpovejte sestanek z neko osebo.

Lev (od 23. 7. do 22.8.) Ne razburjajte se, če bo draga oseba te dni premalo vljudna z vami, saj se bo vse kmalu uredilo in boste imeli zadoščenje.

Devica (od 23. 8. do 22.9.) Sestanek z drago osebo. Zaradi prijetne novice boste spremenili svoj načrt. Ugodne prilike za izboljšanje ekonomskih razmer. Napredovanje in lep uspeh v poklicnem delu.

Tehtnica (od 23. 9. do 22.10.) Bodite budni in previdni, da vas neka prebrisana oseba ne ujame v svoje mreže. Uspeh v poslovnem delu, kljub neprijetnem presenečenju. Sitnosti in nevšečnosti zaradi nevoščljivih jezikov.

Škorpijon (od 23. 10. do 21.11.) Poslovno delo ne bo šlo od rok; pazite na svoje interese in ne tvegajte preveč s hitrimi odločitvami. Dobro preudarite vsako zadevo in boste lahko rešili kočljive stvari. Obisk.

Strelec (od 22. 11. do 21. 12.) Zvezde so vam zelo naklonjene, tako v srčnih kot poslovnih zadevah. Odklonite te poslovne obveznosti in pogodbe z neznanimi osebami.

Kozorog (od 22. 12. do 20.1.) Nič vas ne vznemirja, če si boste prijatelji brusili jezike na vaš račun. Obrazložite svoje načrte osebi, ki za to zanima. Ugodni dnevi za važne odločitve v poslovnih zadevah.

Vodnar (od 21. 1. do 19.2.) Prijetno presenečenje vas bo zelo razveselilo. Tudi v poklicnem delu so vam zvezde naklonjene in boste imeli zadoščenje. Mislite tudi nase, ne samo na delo.

Ribi (od 20. 2. do 20.3.) Ne smete biti prevelikodušni z drago osebo, sicer boste spori kvarili vašo srečo. Bodite vztrajni v poklicnem delu, ker lahko dosežete lepe uspehe. Sporočilo za obisk.

POGOVORIMO SE MALO O ZELO PEREČEM VPRAŠANJU

Strokovna izobrazba kmečke mladine nujno potrebna za napredek kmetijstva

Zahtevamo kmetijsko šolo - Dolžnost oblasti - Naloga strokovnih ustanov in prosvetnih društev

Pri nas se pravzaprav ni dosti govorilo o pošolski izobrazbi naše mladine. Vidi se, da se ne zavedamo, kako je to važno. Zadovoljujemo se kar s tistim, kar je, to je z industrijskimi tečaji, oz. z redno šolo vročče. Le za ustanovitev slovenske kmetijske šole smo se zavzemali: strokovne in politične organizacije, in posamezniki. Toda do sedaj brez uspeha, čeprav je potreba po njej več kot upravičena in utemeljena. Odgovorne oblasti, ki naj bi to uredile, se za vse naše prošnje in pozive, prav nič menijo. In zato je vse še zmeraj «tako kot je bilo».

Sedaj, ko se v prosvetnem ministrstvu razpravlja o preosnovi nadaljevalnih šol, bi morda ne bilo naraven, če bi ponovno opozorili na potrebo slovenske kmetijske šole. A najmanj, kar bi šolska oblast mogla ukreniti kot začasno rešitev je, ustanovitev nadaljevalne šole kmetijskega tipa. To naj bi seveda bila le nekaka dopolnitev, oziroma priprava za kmetijsko šolo.

Mladina v naših vaseh sedaj res ne kaže nobenega veselja do kmetovanja. Kako bi ji to zamerili, ko vsakdo dobro ve, kako revna je kraška zemlja in koliko truda in vztrajnosti je treba, da se iz nje iztisne komaj toliko, da so plačani stroški. Se bolj pa je to očitno tam, kjer kmetujejo le vedno «tako kot oče, ded, praded...». Kraškega kmeta more spraviti na noge edinole sodoben način obdelovanja zemlje, posebno pa pridelek, ki se izplača. A to, spričo bližine tako velikega trga kot je pri nas, ni tako nemogoče. Toda za to je potrebno znanje. Odveč je to dokazovati, saj vsi dobro vemo, kako je. Le žalostno je gledati, kako propadajo kraške kmečke domačije, ker nima kdo delati.

Zato je nastala zahteva po slovenski kmetijski šoli in postaja vedno bolj odločna. Morda pa le ne bi smeli tako pasivno čakati na to «odrešitev», in si domišljati, da bo z njeno ustanovitvijo na mah vseh težav konec. Če bo, in kadar bo, do tega prišlo, bo to komaj začetek.

A do takrat? Kaj si res ne moremo sami nič pomagati? Kaj se moramo res tako pasivno zanašati na «odgovorne oblasti»? In mi? Ne bi mogli tudi mi kaj storiti za ta čas?

V Sloveniji, posebno na Krasu in v Istri, so kmalu spoznali, kje «žuli čevelj» kmeta. Vsi so priskočili na pomoč: oblastni organi, radio, zadruge, podjetja, ustanove, politične in prosvetne organizacije ter društva, ljudske univerze, kmetijski strokovnjaki in šole vseh stopenj. Vsi si skupno prizadevajo popraviti in izboljšati kmetijsko gospodarstvo in že se nekoliko vidijo uspehi.

In pri nas? Za oblast vemo, kako si «prizadeva», da bi pomagala. Malenkostna podpora pri nabavi piščancev in semena, nekaj predavanj ter kakšna razstava, je malo, premalo. A še to diši po želji «za zunanjim učinkom». Radio? Ni, da bi govoril. Prav tako predavanja. Šola? Ta pa se prav glede tega drži precej daleč od kmeta in zemlje. Najbrž, da se ne bi umazala. Kmečki otrok le redko sliši v šoli besedo, ki bi mu vzbudila in utrdila ljubezen do domače zemlje, do dela vobče, a do kmečkega se posebej. Ko pa takle otrok iz šole izstopi, mu ostane v srcu nekaj, kar bi težko opredelili. Kot bi se sramoval svojega kmečkega porekla, kmečkega doma. A če nazadnje le mora prijeti za kmečko orodje, je ves nesrečen in zagrenjen.

Kaj pa naše organizacije in društva? Posamezniki? Izobraženci? Pravzaprav se tudi o teh ne more kaj dosti povedati. Kar je bilo glede tega storjeno, je bilo zelo malo, predvsem pa vse preveč priložnostno, premalo načrtno. Predavanja posebno, če so redka, ne zaležejo mnogo.

Zato bi morali vsi, ki vse to vidimo, po svojih močeh pomagati.

Predvsem bi morale strokovne kmečke organizacije in zadruge sestaviti dober načrt za pošolsko izobrazbo našega podeželja. Krepko bi seveda morala pri tem sodelovati v prvi vrsti vsa prosvetna društva. Morda bo kdo dejal, da to ni naloga prosvetnih društev. Če sodelovanje v strokovnih tečajih, čeprav samo kmetijskih, ni prosvetljevanje, kaj pa je potem? Torej strokovni tečaji, ki naj bi zajeli različne veje kmetijstva. Potem pa, kjer je le mogoče, ustanovitev ljudske univerze. A uspeh si moremo obetati od tega edinole, če bodo pri tem sodelovali vsi, ki jim je pri srcu napredek našega človeka in ki mu žele pomagati. Praktični tečaji za gospodarje in gospodinje, kjer naj bi si udeleženci osvojili znanje, ki naj bi bila osnova za nadaljnje izobraževanje.

Nič si ne domišljam, da sem s temi mislimi «odkril Ameriko». Niti ne, da je to edini način rešitve. Vendar pa bodi ta moj prispevek spodbuda za nadaljnje razpravljanje o tem, za naš živelj nadvse resnem vprašanju. Zavedati se pač moramo, da bomo edinole s skupnim delom nekaj napravili. In to bodi tudi v tem naše vodilo.

S. A.

Zakaj teran ne gre?

Lansko leto je bilo izredno dobro vinsko leto. Tudi pri nas so bili vinogradniki zadovoljni. Niso pa bili in niso tako zadovoljni z vinsko kupčijo. Najbolj protislovna in čudna je tožba vinogradnikov, da teran ne gre v promet. Vino, ki ga je na Krasu (drugod terana sploh ni), le nekaj tisoč hl (pri nas mogoče kakih 1000 hl) in ima to lastnost, da izzove svojemstno židano voljo, ne najde trga? Da ni pivcev za to zdravo in celo zdravilno, prijetno in okusno pijačo? Ali je svet res že tako močno narobe? In v tej zmešnjavi mora proizvajalec terana spečati svoj teran z — osmico. Sicer pa bilo tako tudi nekoč — pod rajnko Avstrijo. A takrat je bilo tod več tega vina, Trst je imel večje zaledje, tujski promet je bil še neznan.

Zakaj torej takšen preobrat na škodo tega soka, ko pa je teran zaradi boljšega vinograd. ništva in kletarstva na splošno boljši od nekdanjega? Okus? Mogoče skriva ta vsaj enega od tolikih vzrokov. Naš okus se je spremenil kot so močno spremenili naši občutki. Nič čudnega, če se je spremenil, saj nove razmere in razni njihovi vplivi zelo učinkujejo na naše čute. Kadi n. pr. najslabše cigarete — počasi se jim privadiš in boš dobre odklonil, češ da ne prijajo tvojemu okusu. Trg je danes preplavljen z naravnimi, a menda še bolj z umetnimi vini, ki so uklonila in si prilagodila okus potrošnikov tako, da ne morejo, oziroma skoro ne bodo mogli ločiti pristno od ponarejenega ali naravno od umetnega.

Tudi se opaža, da prijajo bolj bela vina svetle barve, brez česlovine (nekuhana) in z neznatno vinsko kislino. Sicer pa mladina ni več tako nagnjena k popivanju, ker je našla za to nadomestilo v brzini (vozilu). Tudi cena terana, ki je višja od drugih naminiih vin, igra pri vnovčenju terana svojo vlogo. Kot oviro lahko pripišemo tudi uvoz istrskih vin, zlasti rejoška.

Navesti moramo še eno oviro: konkurenco vinskih trgovcev. Naši proizvajalci terana z Repentabra, iz Repna in ostalih vasi so si zapomnili, kako je neki takšen trgovec prepričeval svoje odjemalce in druge, da na Tržaškem ni pravega terana ampak, da je ta le na jugoslovanskem Krasu (od koder ga je on uvažal). Zakaj bi tukaj ne bilo prave kraške črnine? Mar ni tukaj zanjo enakih pogojev kot so ponekod na sosednjem Krasu?

Vsak od naštetih vzrokov ima pri letošnjem zastoju kupčije s teranom svoj delež, eden v tem, drugi v drugem primeru. Ali naj zaradi tega pridelek terana preneha? To se menda ne bo zgodilo. Pač pa ta posebna kaplja zasluži, da se ji utre boljša pot na trg. Prvi so za to poklicani proizvajalci. S primernimi ukrepi, prilagojenimi tukajšnjim prilikam, bi mogli njegovo količino ne le ohraniti, ampak celo dvigniti. Ponavljamo: teran je zdravilna pijača (mlečna kislina, železo, barvilo, ogljikov dvokis i. dr.), ki jo zdravilstvo priporoča šibkokrvnim, oslabelim, rekonvalescentom i. e. Od okrog 200 milijonov hl vina na svetu je to naše vino po svojem kemijskem sestavu edinstveno. Je torej redkost. Vsaka koristna redkost pa je cenjena in razmeroma draga.

F. J.

NABREŽINA

Tedni in meseci bežijo kot misel ne da bi nam v vsakdanje življenje vklesali kakšen poseben dogodek. Pred časom je vaš list pisal, naj bi bila nekje na spodnjem Krasu — primerna bi bila naša vas — kulturno prosvetna prireditev v širšem merilu, kjer naj bi nastopile te in one enote in zlasti naši pevski zbori (nabrežinski, kriški, sempolajski, saleško-zgoniški). To bi malo izpolnilo praznino, ki se vedno bolj občuti. Takšna prireditev ni tako lahka stvar in zahteva predvsem dobro voljo. Dobra volja pa raste iz razumevanja, smisla in ljubezni za to ali ono dejavnost. A to dobro voljo morejo v množici izzvati le takšne prireditve, v nasprotnem primeru, oziroma v mrtvilu kot je sedanje, usahnejo vsi vrelci, ki so za naš obstoj in rast vedno bolj potrebni.

Edini malenkostno bolj živahni dnevi pri nas so enkrat mesečno: vsak prvi torek v mesecu — na semanji dan. To je naš — tujski promet, ob katerem se malo napasejo radovedne oči. Več kot toliko vas ne žanje od tega. Vedno večja ponudba raznega blaga (obuvalo, perilo, posoda i. dr.) nima gospodarsko dovolj močnega ozadja tukajšnjih kupcev. Kramarji se imajo za kupčije zahvaliti bližini državne meje. Bližnjim jugoslovanskim vasem je ta sejem zelo pri rokah. A tudi število teh kupcev se krči, ker so tudi pri njih vedno boljši pogoji za nakup, tudi je zmanjkala protivrednost za nabavke zlasti v obliki mesa in masla.

***

Naša zemlja ob obali postaja predmet kupčije. Odkar se je pojavilo in se naglo stopnjuje zanimanje zanjo v gradbene namene, je postala izredno privlačna. To izpodbija še poslednje nagnjenje za obdelovanje brega (vinogradov). Vsakdo na tihem računa z lego svoje parcele, kako se gibljejo cene, koliko bi dotično zemljišče zneslo i. e. Po «višji sili» bo ta kos v bližnji bodočnosti menjal svoje gospodarje in svoj značaj. Ali obstaja čarovniška palica, ki bi to preprečila? Pa naj na koncu še povemo, da bodo vinogradniki, ki še nekaj obdelujejo vinograde, letos slabo brali, ker je grozdje bolno (črni in odpada), kar je posledica letošnjega za trto neugodnega vremena.

OPOZORILO

S prvim septembrom bodo objavljeni seznami vseh tistih, ki so dolžni plačevati prispevke za pokojnino in za bolniško blagajno kmetov.

V teh seznamih, ki bodo objavljeni za 15 dni, so razvidna imena plačevalca (poglavarja družine), število delovnih dni in visina letnega prispevka za leto 1960.

Vsak ima pravico ogledati si te sezname in v kolikor ugotovi kakšno napako, ima pravico vložiti priziv do 30. septembra.

Posebno pozornost priporočamo osebam, katerih starši so že imeli kmečko pokojnino ali so za pridobitev le-te vložili vse listine in so med tem časom umrli.

Za vsa pojasnila naj se vsak zglasi v uradih Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov v Ulici Geppa 9 pritličje.

Opozarjamo vse neposredne obdelovalce zemlje, da si ogledajo občinske sezname, objavljene v občinskem uradu. V te sezname morajo biti vključeni vsi tisti, ki imajo nad 30 delovnih dni na svojih kmetijah. V kolikor prizadeti niso vključeni v te sezname, naj se takoj javijo s posestnimi listi v uradih Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov v Ulici Geppa 9.

Opozarjamo, da rok za vlaganje prizivov proti vključitvi ali izključitvi iz omenjenih seznamov poteče nepreklicno 20 dni po dnevu, ko je bil prvič seznam objavljen v občinskem uradu.

Zaradi velike važnosti tega vprašanja pozivamo vse prizadete, da se osebno prepričajo, če so ali niso vpisani v omenjenih seznamih.

ŠEMPOLAJ

Navadili smo se na naš vsakoletni pevski koncert v tem ali pa v naslednjem mesecu. Kot slišimo, pa ga letos ne bo. Zaman smo torej čakali, da bo s svojim 14. nastopom utrdil upravičenost svojega naziva «tradicionalni». Ko bo zgodovina pisala o kulturno prosvetnem delovanju na tem ozemlju, bo za Šempolaj navedla nekam takole: «Prosvetno društvo „Zarja v svobodi" je po osvoboditvi imelo močan mešan pevski zbor z odličnimi glasovi, zlasti ženskimi. Žal se je ta skrčil na moški zbor in končno na oktet. Ta se je redno vežbal, dobro izvežbal, uspešno nastopal v soseščini in izven nje in na izletih žel priznanje za svojo ubrano pesem. V letu 1958 je bil trinajsti pevski koncert v Praprotu... Nekam tako se bo glasila ta zgodovina. In za tem? Kaj bo še omenila? Ali bo pisala, da je bila v letu 1958 zadnja prireditev?

Stvarnih vzrokov menda ni, oziroma ni takšnih, da bi opravičili zastoj. Če pa so ti osebnega značaja, jih bo bodočnost ostro obsodila, ker v razvoju in napredku veljajo samo tvorne sile z onimi vrlinami, ki so njih gonilni činitelji.

—«»—

Da se ne bo to več ponavljalo

Pred nekaj dnevi sem z avtobusom, ki opravlja osebni promet skozi nabrežinsko občino, nameraval ob določeni uri po nujnih opravkih v Devin. Namesto v Devinu pa sem se znašel v Sesljanu ob obali. Ni ostalo drugo kot od tam peš v Devin. Ta zadeva bi bila za podjetje povsem v redu, če bi bila ta proga (do Sesljana) na voznem redu označena. A ta kaže do Devina. Tega se je podjetje držalo še do nedavno (nekako do jačje kopališke sezone). Kako pa more podjetje «La Carsica» poljubno spreminjati progo, in to celo, ne da bi s tem seznanilo občinstvo? Mar nima nasproti občini in občinarjem nobene obveze, oziroma dolžnosti?

Ko sem to zadevo povedal uslužbencu, je proti meni nastopil na način, ki spada kam drugam, ne pa v dolžnost takega uslužbenca nasproti potnikom. Njemu in podjetju povemo, da nas ni volja igrati vlogo neenakopravnih sužnjev. Kdor plača, lahko tudi zahteva, kar mu pritiče. Najmanj pa, kar lahko zahtevamo, so pravilni, kulturni odnosi do potnikov.

PRIZADETI

DEŽEVNI DAN

(Nadaljevanje s 3. strani)

tajska vas potrebuje. Tukaj je mnogo nesrečnih».

Te Csjan je prisluhnil. Prišla sta polagoma do najvažnejšega. Kmalu bo lahko govoril o svojih upih in bojazni. Točno, hotel je poštenno pomagati svoji deželi, ampak...

«Vsekakor upam, da se boste drugače vedli kot večina mladih ljudi, ki so se vrnili iz Anglije, Amerike in Francije», je nadaljeval mister Hemingway in dvignil svoj glas. Mislil je na to, da časnikarja in kopica nepopravljenih del učencev ga je zaščela vznemirjati. Razen tega ga je bolela glava. Ko bi si vendar mogel privoščiti pomočnika, ampak denarja ima tolo tako malo...

«Nesreča je z vami vsemi», je razlagal dalje in ni bil več popolnoma v stanju, da bi sebi naraščajočo jezo. «In vse je v tem, da mislite samo na denar. Spioh ne gledate drugače. Lahko govorite, hočete imeti, brez odpovednosti, toda z veliko plačo. Z majhnim niste zadovoljni. Službe, ki zahtevajo naporno delo, ostajajo prazne. Ali ne bo kdo med vami vendarle pokazal več možnosti? Moram priznati... da, moram priznati, gospod Li, da so me kitajski študentje, ki so se vrnili z Zahoda, razočarali!»

Tiho je bilo v sobi. Mister Hemingway je podzavestno pogledoval na uro in se igračkal z nožičkom za razrezovanje papirja, ki je ležal na pisalni mizi. Brani se je odpeljati se na dopust, zatem ko je osem let delal brez počitnic, ker ni bilo v šoli nikogar, ki bi ga lahko zastopal. Postaj je utrujen, njegove duhovne moči so se uspavate. Tako nepazljivo je delal, mnogo preveč, da ga je to naposled zlomilo...

Te Csjan je nenadoma vstal in se globoko priklonil. Pred njim je bil njegov nekdanji učitelj, spoštovan mož, in zato ni smel pozabiti lastne vzgoje in pravil vljudnosti.

«V dvomu sem, da smo vas razočarali, milostni gospod. Čast mi je, da se vam priklonim». Spregovoril je to ponosno, se obrnil in odšel na ulico.

Napotil se je domov. Pred njim so stekla leta njegovega bodočega življenja: mračna, sicer izpolnjena z delom ki ga je zapustil v njem občutek učenja. Spet se mu je prikazala fantastična in sentimentalna vizija — njegovi lastni otroci, ki ga rotijo, da jim ne da življenja... in hipoma ga je spreletela misel, kakšno uslugo bi jim mogel storiti...

Postal je in gledal pozljivo skozi mrežo deževnih curkov. Rahel smehljaj se je prikazal na njegovem obrazu. Kako neumno se je vedel ves ta deževni dan! Stopil je dalje, se ustavil v lekarni na vogalu in oddal med šepetom svoje naročilo.

Majhen, po videzu sumljiv mož je prikimal. «Tri tablete črnega opija?» je ponovil tiho. «Prosim».

Lekarnar jih je naglo zavil v košček rjavega papirja in izročil zavojček mlademu možu. Njegova rumena roka je zagrabila denar...

Nato je odšel Te Csjan z dvignjeno glavo proti domu, ne da bi se menil za dež, ki je v curkih lil čez njegov obraz. Čudil se je, zakaj ni prišla ta misel že prej. Slaboten smehljaj je preletel njegova lica...

Konec koncev je bilo njegovo bivanje v tujini prav tako nesmiselno, kot je bil nesmiselno završen denar za njegovo učenje. Toda v tem odločilnem trenutku mu niso mogle zapovedovati ravnanja niti ure pouka pri ameriških učiteljih. Kajti nihče med njimi ga ni nauči živeti...

Ko je vstopil, je bila jedilnica prazna. Na mizi je opazil čajnico in dve skodelici. Prijel je posodo. Bila je hladna.

«Tu je vse mrzlo», je pomislil z odporom. In ta gnusni, ledeno mrzli dež!

Vlil je v skodelico nekoliko čaja, jo oplaknil in izlil tekočino na pod. Nato je položil tablete na dno skodele in vlil spet čaja, toda zelo previdno. Unčo — za tri črne tablete!

Pogoltnil jih je in izpil nato še nekaj mrzlega čaja.

KRIŽANKA

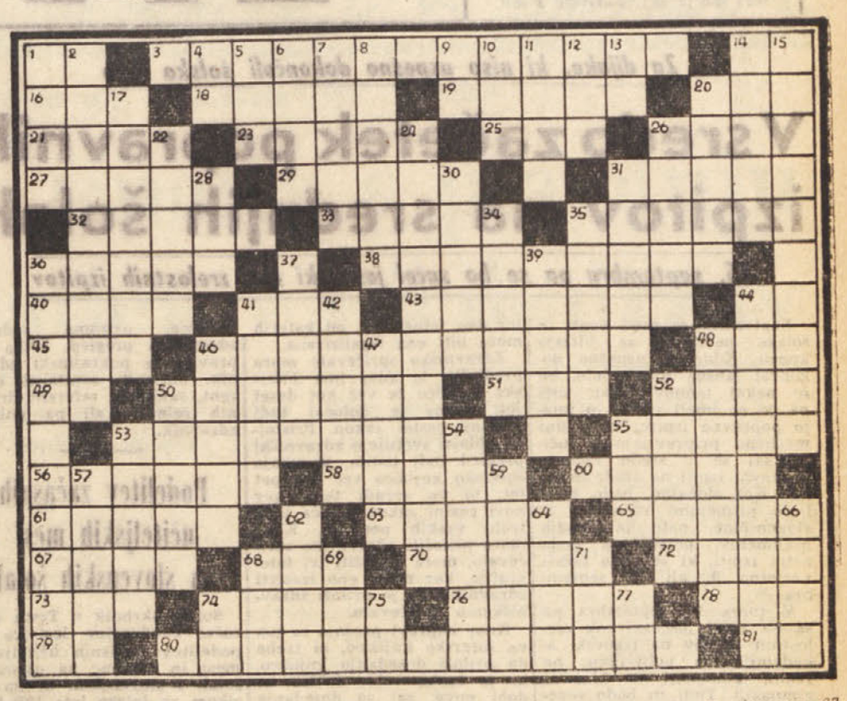

Besede pomenijo:

VODORAVNO: 1. začetnici slovenskega literarnega zgodovinarja, očeta prvega predsednika slovenske vlade, 3. tovariško zbližanje, 14. zamenjani črki pod 81. vd., 16. pregovor, 18. razlog, pobuda, 19. vprašalnica, 20. blato, 21. malajska duševna bolezen, 23. slovenski pesnik, 25. vrsta psa, 26. padavina, 27. letalec, 29. speleolog, 31. klic, vabilo, apel, 32. vrstim, 33. ubranost, enakomernost, 35. na poseben način pripravljeno za uživanje, 36. po malem sunkovito potezam, 38. ločilni števnik, 40. kraj ob Azovskem morju, 41. plod, sadež, 43. francoski pisatelj, 17. stoletja, 44. začetnici Slovenskega Primorja, 45. vzročni veznik, 46. zdravilen, 48. oblika pomožnega glagola, 49. pamet, razum, 50. utrjevalec (železa) 51. vzklik, 52. stek, združitev, 53. posvečam premalo pozornosti, 55. utežne enote, 56. Mencingerjev roman, 58. etnična enota, 60. črnsko afriško pleme, 61. trinog, 63. vas med Logatcem in Postojno, 65. bajeslovna pošast, ki je stregla po življenju mornarjev (soseda Karidbe), 67. šolska kazen, 68. italijanski števnik, 70. napad, 72. pokrajina v Indokini, 73. urejenost, 74. literarno delo, 76. jasen, zabaven, 78. češka pritrdilnica, 79. znak za aktinij, 80. posvetovalen, 81. začetnici za «Slovenski narod».

NAVPIČNO: 1. sladkovodna riba, 2. boj za žensko enakopravnost, 4. glasbena kratica, 5. neprožen, trd, 6. zavitek, 7. živinorejski delavec, 8. častilec golote, 9. predlog, 10. vrsta igre, 11. ribja jajca, 12. izmikavt, 13. medmet, 14. modus, 15. hvalisanja, časčenja, 17. oziralni prislov mere, 20. kašen, 22. s sledovi koz, 24. potrjen, priznan, 26. pravilen, ob napovedanem času prihajajoč, 28. krajevni prislov, 30. ki ni šaljiv, ki povzroča skrbi, 31. del postaje, 34. srbski naziv za redovnika, meniha, 35. Ahilov oče, 36. neraben časopisni papir, 37. uživam tobak, 39. sprednji, na čelu, 41. kemična prvina, 42. del pohištva, 44. poživilo, spodbuda, 46. Massenetova opera, 47. slovenski telovadni prvak, 48. rudninska voda, 50. časovni veznik, 52. drobna zrna, 53. potomstvo, pokolenje 54 podobna moki, 55. plin (v narečju, po nemški besedi), 57. majhen bik, 59. število, 62. slovensko-hrvatski pesnik (Stanko), 64. velike lesene posode, 66. egiptovski bog, 68. rastlinska bodica, 69. avstralski ptič, 71. kralj živali, 74. predjog, 75. znak za aluminij, 77. kralj po it.

RESITEV KRIZANKE IZ PREJSNJE STEVILKE

VODORAVNO: 1. preživeti, 9. gradanica, 17. lar, 18. veliv, 19. rudar, 20. Ren, 21. epik, 23. zalezujem, 25. lesa, 26. šivan, 28. nereden, 29. senat, 30. Ararat, 32. nelen, 33. petere, 34. no, 35. en, 37. cen, 38. pr, 39. oj, 40. to, 42. aloa, 44. brez, 46. pa, 47. Slovensko Primorje, 48. pi, 49. etik, 50. zbir, 51. t. n., 53. TS, 55. aj, 56. Hus, 58. Ac, 59. gš, 61. kaviar, 64. demon, 66. enačaj, 69. Onega, 70. telefon, 72. njena, 73. Liza, 74. lesoniten, 76. Igor, 77. iti, 78. komet, 79. sabor, 81. Edo, 82. temeljiti, 83. trovrsten,

NAVPIČNO: 1. plešast, 2. rapir, 3. Erivan, 4. ip, 5. voz, 6. elan, 7. Tilen, 8. iverec, 9. gruden, 10. rujen, 11. Aden, 12. dam, 13. ar, 14. Irenej, 15. cesar, 16. anatema, 22. karo, 24. zelenorumen, 25. leto 27. na, 29. se, 31. teletar, 33. premice, 36. nonij, 38. priba, 41. osi, 42. ave, 43. ASK, 44. brz, 45. zor, 46. pet, 48. pikolit, 52. majaron, 53. dvezim, 54. siga, 56. heloti, 57. sofist, 59. gaji, 60. ščeget, 62. Anite, 63. aa, 64. deset, 65. notar, 67. nn, 68. anode, 70. temi, 71. nebo, 74. loj, 75. nov, 78. kl., 80 rr.

NA DIVJEM ZAPADU

(Nadaljevanje sledi)

V četrtek nas obišče «Joža Vlahović-Lisinski»

(Nadaljevanje s 3. strani)

no dirigentu z dolgimi aplavzi po vsaki točki».

«BORBA», BEOGRAD, 1956: «Ta številni ansambel, ki ima zvočen glasovni material, je nastopil z obširnim, zanimivim koncertnim programom. Jasno je prišla do izraza težnja zborovodje Cossetta, da se v načinu muziciranja orientira v smer ljudskega, naravnega petja po zgledu ruskih zborov, ki na ljudski način pojejo svoje pesmi. Zvočnost, dinamična elastičnost in intonativna preciznost zbora je posebno prišla do izraza pri izvajanju drugega dela programa, posvečenega usvešno pisanim pobožnim pesmim ameriških črncev».

«VJESNIK», ZAGREB, AVGUST 1958: «Vrhunec tekmovanja je bil festival pevskih zborov v Zagrebu (3.7.) v glasbenem zavodu. Za vseh nas, poslušalce, žirijo in organizatorje, je bil več nego prijetno iznenadenje. Od sedmih zborov je zbor «Joža Vlahović» dobil I. mesto. Navajamo nekaj besed iz zapisnika žirije: Zbor Joža Vlahović je najboljši zbor tega festivala. Interpretativno je celovit, ritmično precizen, tehnično na visoki ravni. Ansambel je homogen in v idejni izbiri dosl se vidijo zrelost in velike interpretativne sposobnosti, posebno v moderni glasbi. Mnozičnost in disciplina».

«JEDOTH MADOCHOTH», AVGUST 1955, JERUZALEM: «Nedvomno mora pripasti prvenstvo jugoslovanskem zboru z dirigentom modernih, sodobnih koncepcij. Ta čast mu pripada zaradi čiste intonacije in muzikalne discipline».

«JERUZALEM POST», AVGUST 1955: «Koncert, ki je bil v Edison Hallu, nam je omogočil, da smo poslušali bogat mozaik glasov. Aplavzi občinstva so dokazali, da mora zmago zaradi interpretativne natančnosti in muzikalne vsestranosti odnesti jugoslovanski zbor, katerega je vodil E. Cossetto».

«NOUVELLE REPUBLIQUE», FRANCIJA, 1954: «Skupina Joža Vlahović iz Zagreba je odpotovala iz Poitiersa v nedeljo in je zapustila prijeten spomin o svojem potovanju po naših krajih. Program jugoslovanskih pesmi in plesov, ki so ga izvajali s talentom ti mladi amaterji, vsi študentje iz zagrebške univerze, je odnesel povsod in posebno v Poitiersu popoln uspeh».

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 27, najnižja 19,8, zračni tlak 1008,7 pada, vlaga 82-odstotna, veter 18 km vzhodnik-jugovzhodnik, nebo 9/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,1, padavine 3 mil.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 30. avgusta Maša. Sonce vzide ob 5.22 in zatone 18.49. Dolžina dneva 13.27. Luna vzide ob 1.32 in zatone ob 15.
Jutri, PONEDELJEK, 31. avgusta Rajko

Za dijake, ki niso uspešno dokončali šolsko leto

V sredo začetek popravnih izpitov na srednjih šolah

15. septembra pa se bo začel jesenski rok zrelostnih izpitov

September je pred vrati in šolske počitnice se bližajo koncu. Kdor je uspešno dokončal lansko šolsko leto, bo še nekaj tednov prost; tisti pa, ki so imeli smolo in imajo popravne izpite, se te dni mrzlično pripravljajo in učijo, saj se v sredo začnejo popravni izpiti na srednjih šolah. Kot običajno, bodo začeli s pismenimi nalogami iz slovenščine, nato iz drugih predmetov, potem pa bodo ustni izpiti, ki se bodo začeli verjetno 9. ali 10. septembra.

V torek 15. septembra pa se bo začel jesenski rok zrelostnih izpitov na trgovski akademiji, na učiteljišču, na realni gimnaziji in klasični gimnaziji. Tudi tu bodo seveda začeli s pismenimi nalogami.

Kakor smo že poročali ob zaključku zrelostnih izpitov poleti, je letos julija uspešno napravilo zrelostni izpit na slovenskih šolah v Trstu skupno 35 dijakov, 60 pa jih ima popravne izpite iz enega ali več predmetov. Na klasični gimnaziji je uspešno napravilo zrelostni izpit 8 dijakov, 14 pa jih ima popravne izpite; na realni gimnaziji je napravilo zrelostni izpit 8 dijakov, 6 jih ima popravne izpite; na trgovski akademiji je uspešno napravilo zrelostni izpit 10 kandidatov, 26 jih ima popravne izpite, na učiteljišču pa je napravilo zrelostni izpit 9 dijakov, 14 pa jih ima popravne izpite.

Tako na trgovski akademiji kot na učiteljišču in klasični ter realni gimnaziji bodo za zrelostne izpite v jesenskem roku isti člani komisij kot v poletnem roku.

—«»—

Zamenjava šoferskih knjižic

Po vsej Italiji so že začeli z zamenjavo šoferskih knjižic, kot določa novi cestni zakon. Kakor smo že poročali, je zadevno ministrstvo določilo roke, v katerih morajo lastniki šoferskih knjižic predložiti prošnje, da dobijo nove. Zdaj so najprej na vrsti tisti, katerih priimki se začenjajo s črkama A in B.

Ministrstvo za promet je včeraj dalo nekatera pojasnila glede prošenj za nove šoferske knjižice. Za novo šofersko knjižico so potrebni: dosedanja šoferska knjižica, potrdilo o stalnem bivališču ter dve fotografiji, od katerih mora biti ena legalizirana.

Zdravniško spričevalo mora predložiti le kdor ima šofersko knjižico že več kot deset let, kakor je določal tudi prejšnji cestni zakon. Pristojne oblasti svetujejo zdravniški pregled tudi tistim, ki imajo šofersko knjižico več kot pet let; to pa zaradi tega, ker novi cestni zakon določa kontrolo vsakih pet let. Kdor mora priložiti zdravniško spričevalo, mora priložiti tri fotografije, ker mora eno izročiti zdravniku, da jo priloži zdravniškemu spričevalu.

Kdor napravi prošnjo za novo šofersko knjižico, ni treba da priloži dosedanjo knjižico, ki jo lahko rabi, dokler ne dobi nove, saj so dosedanje šoferske knjižice veljavne še dve leti. Šofersko knjižico mora le pokazati na pristojnih uradih, ko napravi prošnjo, da prepišejo potrebne podatke.

Omenimo naj še, da zdravniško spričevalo za šoferske knjižice, oziroma zadevni zdravniški pregled, lahko napravijo le pokrajinski zdravnik, občinski sanitarni referent, sanitarni referent državnih železnic ali pa vojaški zdravnik.

—«»—

Podelitev začasnih učiteljskih mest na slovenskih šolah

Šolski skrbnik v Trstu sporoča: Prednostne lestvice za podelitev začasnih učiteljskih mest in suplenc na osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1959-1960 so na vpogled od 31. avgusta do vključno 10. septembra 1959 med 11. in 12. uro na Šolskem skrbništvu v Ul. Duca d'Aosta 4, na Šolskem nadzorništvu v Ul. L. Frausin 12 in na pristojnih didaktičnih ravnateljstvih.

V tržaški občini je 210.948 volivcev

Pod predsedstvom župana dr. Franzila sta se sestali občinska volilna komisija in komisija za spopolnitev seznama porotnikov. Volilna komisija je poskrbela za drugi del dinamične revizije meseca avgusta in vpisala v volilne sezname 602 volivca, od katerih 298 moških in 304 ženske. S to revizijo ima volilno pravico skupno 210.948 občanov, od katerih 94.911 moških in 116.037 žensk, kar pomeni, da je nad 21.000 volivk več kot volivcev.

Komisija za sezname porotnikov je spopolnila sezname, v katere je vpisanih sedaj 2.465 občanov obeh spolov.

—«»—

Izredna seja miljskega obč. sveta

Jutri ob 20. uri bo v Miljah izredna seja občinskega sveta, ki bo razpravljal o perečem vprašanju miljskega gospodarstva, zlasti pa o vprašanju ladjedelnice Felszegy. Seja je bila sklicana na pobudo odbora za zaščito miljskega gospodarstva, ki se zavzema pri pristojnih oblasteh ter pri raznih strankah in ustanovah, da bi z učinkovitimi ukrepi preprečili hudo gospodarsko krizo ter številne odpuste v omenjeni ladjedelnici.

V bolnišnici imajo vedno polne roke dela

Še vedno preveč prometnih nesreč

Čeprav ni bilo nobenega hudega primera, ostaja vendar dejstvo, da se nesreče pripetijo predvsem iz neprevidnosti

Samo trenutek nepazljivosti je zadostoval, da je prišlo včeraj ob 7. uri zjutraj do prometne nesreče, zaradi katere je moral 59-letni Giovanni Anastasi iz Ul. Scala Santa v bolnišnico, kjer bo ostal zaradi številnih odrgnin po čelu, rokah in nogah ter zaradi podplutbe na gležnju leve noge z verjetnimi kostnimi poškodbami 5 ali v najslabšem primeru 30 dni na ortopedskem oddelku.

Nezgoda se je pripetila, ko je 47-letna Roberta Gandusio por. Degrassi iz Ul. R. Manna šofirala svoj avto po Nabrežju O. Avgusta proti Trajanovemu nabrežju. Nasproti trga na debelo je hotela ženska zaviti v Ul. G. Cesare in tu se je zaradi nepazljivosti zaletela v zadnji del vespe, s katero je Anastasi privozil iz novega pristanišča. Sunek je moža presenetil in ga vrgel skupno z vespo ob tla.

Popoldne pa se je pripetila nezgoda tudi 18-letnemu Liviju Zlobcu iz Doline 67.

Fant, ki se je pripeljal v bolnišnico z rešilnim avtom Rdečega križa, je povedal, da se je malo pred 15. uro vozil z lambreto proti Trstu. Pri Domju pa je treščil v zadnji del tovornika s prikolico, ki je vozil pred njim in je začel zavijati na levo.

Pri padcu se je ranil po prstih in se odrgnil ter potolkel po rokah in nogah. V bolnišnici so ga iz previdnosti pridržali na opazovalnem oddelku. Vsekakor poškodbe niso resne, ker so zdravniki mnenja, da mu bo dovolj 6 do 7 dni zdravljenja.

Zaradi rane na levem kolenu, podplutbe nad levim očesom in na levi strani obraza in udarca po komolcu so morali sprejeti na II. kirurškem oddelku 62-letno Roso Coslovich por. Orzan iz Ul. Scala Santa, katero so deset minut pred 15. uro pripeljali z zasebnim avtom v bolnišnico. Zdraviti se bo morala kakih 10 dni.

Kot so ugotovili in kot je povedal 36-letni Carlo Rodriguez iz Ul. Carducci, ki je prisostvoval nezgodi in je nato žensko odpeljal z avtom v bolnišnico, je hotela ženska prekoračiti Carduccijevo ulico izven prostora za pešce. Nekako na sredi med pokritim trgom in avtobusno postajo na Trgu stare mitnice je Orzanovo podrl na tla avto fiat 600, katerega je šofirala neka ženska. Ta se je za trenutek ustavila, a takoj zatem je nadaljevala vožnjo proti Ponte della Fabbra. Karabinjerji, ki so prišli na kraj nezgode, so uvedli preiskavo.

Ob 17,10 in 17,40 so z zasebnimi avti pripeljali v bolnišnico dr. Giuseppa Tibaldija iz Rima, začasno stanujočega v Hotelu Corso, in njegovo ženo Nicoletto Antonelli por. Tibaldi. Dr. Tibaldija, ki je zdravnik po poklicu, so zaradi rane na glavi in drugih poškodb sprejeli s prognozo okrevanja v 8 ali 20 dneh na II. kirurškem oddelku, medtem ko so njegovo ženo, ki je bila potrebna samo prve zdravniške pomoči, odslovili in so ji priporočili, da bi se sama zdravila in predvsem počivala teden dni.

Dr. Tibaldi je izjavil, da sta se z ženo peljala s fiatom 600, katerega sta najela skupno s soferjem, proti Lignanu. V Ronkah pa so treščili v ameriški avtomobil, ki jim je zaradi mokre ceste zaprl nenadoma pot. Ker je tik za njimi vozil drug avto, se je ta zaletel v nje.

Ranjeni zdravnik je hotel priti v tržaško bolnišnico, ker je sedaj v službi pri INAIL v našem mestu.

Nekaj ur kasneje se je zglasil na sprejemnem oddelku tudi šofer fiata 600 30-letni Antonio Gallo iz Ul. Boccaccio. Ker njegove poškodbe niso hude, so ga zdravniki odslovili. Gallo je v celoti potrdil izjave, ki jih je o nezgodi dal dr. Tibaldi.

Včeraj ob 16. uri se je na obrežni cesti pripetila cestna nezgoda, ki bi lahko imela hude posledice, pa se je končala le z veliko škodo na vozilu. Nemški avto, ki se je peljal v smeri proti Sesljanu in ki ga je vozil Gunther Moog iz Heidelberga, je zaradi spolzkega vozišča zdrsel 36 m naprej in se nato prevrnil na rob ceste. Nezgoda se je pripetila, ker je vozač pred cestno mlako prenaglo zavrl. Na srečo se nista ranila ne vozač ne njegova žena, ki je sedela poleg njega.

—«»—

Nesreča španskega igralca baseballa

Mednarodni turnir baseballa, ki je na sporedu na Opčinah, je že terjal svojo žrtev. Sicer ni nič hudega, vendar pa bo španski reprezentanci verjetno žal, da ne bo mogla spraviti v borbo za točke svojega igralca Luisa Del Ama iz Madrida.

Ta je namreč med tekmo z italijanskim moštvom včeraj popoldne zdrsnil in si pri padcu zlomil gleženj desne noge.

Ponesrečenega igralca so nemudoma spravili v zasebni avto in ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga zdravniki sprejeli na ortopedskem oddelku. Vsekakor se bo moral 21-letni Del Ama zdraviti 10 do 30 dni, kar pomeni, da dolgo ne bo mogel na igrišča.

—«»—

Nezgodi na delu

Pri razbijanju tlaka, za kar je rabil precej veliko dleto, mu je orodje, ki se je po udarcu s kladivom odbilo od tal, priletelo na nogo. Iz tovarne Gaslini, v lesnem pristanišču pod Škednjem, kjer se mu je pripetila nezgoda, so morali delavca pripeljati v bolnišnico, kjer so ga zaradi rane na levi nogi z verjetnimi kostnimi poškodbami pridržali s prognozo okrevanja v 10 ali 20 dneh na ortopedskem oddelku.

Tudi Josip Drašič od Sv. M. M. Spodnje se je ranil v lesnem pristanišču. Dve deski, ki ju je spravljal na kup, sta mu stisnili in tudi zmečkali prvi členek sredinca desne roke. Delavec je nemudoma prekinil delo in se odpravil v bolnišnico, kjer so ga poslali na ortopedski oddelek. Okreval bo v 10 ali 20 dneh.

—«»—

Šele včeraj je ugotovila da ima zlomljeno roko

Med povratkom domov 2. t. m. se je Roža Bodigoj vd. Lovisug iz l. Baseggio nedaleč od stanovanja zaradi razritega pločnika spotaknila in padla. Pri padcu se je udarila po roki.

Šele sedaj se je zavedla, da ima zlomljeno roko, zaradi česar se je v jutranjih urah zatekla v bolnišnico. Pridržali so jo s prognozo okrevanja v 40 dneh na ortopedskem oddelku.

Z isto prognozo in na istem oddelku so pol ure kasneje sprejeli tudi 38-letno Ido Negro por. Svetina iz Ul. Bonomea, kateri so ugotovili zlom zapestja desne roke.

Svetinova, ki se je pripeljala v bolnišnico z delodajalčevim avtom, je povedala, da je v pisarni tovarne «Stock», kjer je zaposlena, zdrsnila in nerodno padla.

Nove poštne tarife od prihodnjega torka

Tarifa pisem ostane nespremenjena, za dopisnice pa bo znašala 25 lir

S prvim septembrom bodo začele veljati nove poštne tarife. Nova tarifa za dopisnice bo 25 lir, za dopisnice s plačanim odgovorom pa 50 lir. Tarifa za pisma v državi ostane 25 lir.

Za priporočena pisma bo treba plačati poleg redne znamke še 85 lir, in 60 lir za odprta pisma. Za pisma, naslovljena v inozemstvo, znaša tarifa za prvih 20 g 60 lir z dodatkom 35 lir za vsakih nadaljnjih 20 g ali ulomek. Za dopisnice in razglednice znaša tarifa 35 lir in s plačanim odgovorom 70 lir. Za razglednice z voščili in vizitke z največ do pet besed znaša tarifa 15 lir. Za ekspresna in za priporočena pisma je treba doplačati 90 lir.

Za brzojavke bodo veljale naslednje tarife: za navadne brzojavke do 16 besed 250 lir, za vsako nadaljnjo besedo 15 lir za nujne brzojavke do 16 besed 490 lir, za vsako nadaljnjo besedo 30 lir; za zelo nujne brzojavke do 16 besed 730 lir in po 45 lir za vsako nadaljnjo besedo; za izredno nujne brzojavke («lampo») do 16 besed 970 lir in 60 lir za vsako nadaljnjo besedo.

—«»—

Sestanek odbora za obrambo gospodarstva

Jutri ob 18. uri se v prostorih PSI v Ul. Mazzini 32 sestane odbor za obrambo gospodarstva Trsta in ozemlja, in sicer zaradi slabega gospodarskega položaja spričo odhoda tržaške delegacije pod vodstvom župana dr. Franzila v Rim na razgovore s predsednikom vlade Segnijem. Na dnevnem redu so proučitev krajevnega položaja in morebitne pobude.

—«»—

Skupščina študentov

Včeraj je bila izredna skupščina plenuma predstavniškega organa tržaške univerze. Na sestanku so razpravljali o položaju, ki je nastal na univerzi po skrčenju prispevkov vladnega generalnega komisariata in sklepu upravnega sveta univerze, da zviša takse.

Tribun Rinaldi in drugi člani izvršnega odbora so poročali o stikih, ki so jih imeli predstavniki študentov z akademskimi oblastmi, z dr. Palamaro ter z župani iz Trsta, Gorice in Vidma. Študenti so pozvali odbor, naj intervenira pri parlamentarcih dežele, pri mladinskih političnih organizacijah in pri ministrstvu za prosveto.

—«»—

Mala reforma INAM

Kakor poročajo iz Rima, bodo od 1. septembra začeli uveljaviti tako imenovano «Malo reformo INAM» v Milanu, Neaplju, Palermu in Cagliariju, 5. septembra v rimski pokrajini, nato pa v drugih. Kakor je znano, je omenjena reforma stopila v veljavo 1. avgusta; do zakasnitve pri izvajanju pa je prišlo zaradi nekih tehničnih ovir, ker so morali pripraviti, natisniti in razdeliti obširen seznam zdravil, ki jih bo odslej nudil socialni zavod INAM svojim zavarovancem.

—«»—

Nova odvetniška pisarna v Trstu

Zelo nas veseli, da si je poleg tolikih in raznovrstnih uradov ter pisarn v središču mesta postavil svojo pisarno naš rojak. Pred dnevi je namreč v novi palači v Ulici Cesare Battisti 6 II. nadstropje odprl samostojno odvetniško pisarno dr. Bogdan Berdon, ki je tudi občinski svetovalec v Dolini. Mlademu odvetniku želimo obilo uspeha.

—«»—

V vlaku je padla

V spremstvu sina dr. Vittaliana Bruna iz Ul. Ariosto, so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico 53-letno Angelo Berrino vd. Bruno, stanujočo istotam. Berrinovo so pridržali s prognozo okrevanja v 10 dneh na nevrološkem oddelku.

Dr. Bruno je kolegom v bolnišnici pojasnil, da se je mati ponoči vozila z vlakom proti Rimu. Pri Mestrah je stopila na hodnik, da se poslovi od prijateljice, ki je hotela izstopiti. Ravno tedaj je vlak zavozil na drugi tir, kar se je začutilo zaradi odskoka koles. Ta sunek je presenetil Berrinovo, ki je padla in z glavo udarila ob kljuko vrat. Tudi drugi potniki so se več ali manj potolkli in o zadevi je bila obveščena tudi železniška policija v Mestrah.

Po sestanku na uradu za delo

V DZ bodo morda preprečili odpuste

Včeraj so se na uradu za delo nadaljevala pogajanja glede 11 odpustov v Delavskih zadrugah. Kot kaže, bodo morda le našli kompromisno rešitev. Odpusti se tičejo delavcev v osrednjem skladišču in v garaži. Zato sta sindikata včeraj predlagala, naj bi se delovni urnik v teh obratih skrčil od 6 na 5 ur na dan, da ne bi bilo na ta način nobenih odpustov.

Pogajanja so se zavlekla skoraj do poldne, ko je ravnateljstvo pristalo, da bo proučilo predlog sindikatov. V torek ob 9.30 se bodo predstavniki delavcev in podjetja zopet sestali na uradu za delo ter nadaljevali pogajanja.

—«»—

Mednarodno tekmovanje zborov v Arezzu

Na mednarodnem tekmovanju v Arezzu so drugi dan nastopili mešani pevski zbori. Med drugimi je zasedel peto mesto tržaški pevski zbor «Tartini», sedmo mesto pa mešani pevski zbor «Lisinski» kulturno-umetniškega društva «Joža Vlahovič» iz Zagreba. Prvo mesto je zasedel zbor «Monteverdi» iz Hamburga, zadnje, to je deseto mesto pa zbor «Musikfreunde» iz Worgla v Avstriji.

—«»—

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice

RAVNATELJSTVO GLASBENE MATICE v Trstu sporoča da se bo vršilo vpisovanje za šolsko leto 1959-60 od 1. do 12. septembra od 9. do 12. ure ter od 16. do 18. ure v prostorih v Ul. R. Manna 29 (tel. 29-779).

Vpisovanje velja za vse lanske in nove gojence iz Trsta in predmestij (Barkovlje, Sv. Ivan in Skedenj). Sprejemni in popravni izpiti bodo v soboto 12. septembra od 10. do 12. ure.

Pričetek pouka bo v ponedeljek 14. septembra.

POUCUJEMO KLAVIR, VSE ORKESTRALNE INSTRUMENTE, NAUK O GLASBI IN HARMONIKO. SPREJEMAMO TUDI PRIJAVE ZA SODELOVANJE V OTROSKEM PEVSKEM ZBORU IN ORKESTRU.

20. septembra vsi k PIŠČANCEM

Tržaška posojilnica sporoča, da zapade jutri, 31. avg. rok za vlaganje prošenj za podelitev študijskih nagrad, ki jih daje posojilnica na razpolago za šolsko leto 1958-1959 dijakom srednjih šol, ki živijo v tržaški občini, in sicer ob priliki svetovnega dne varčevanja (31. oktobra).

—«»—

Okradli so trgovino in odvetniško pisarno

Neznani zmikavti so 26. t. m. vlomili v trgovino «Giornalfoto» na Borznem trgu in ukradli filmski aparat, ki ga cenijo 137.000 lir.

Tatovi so «obiskali» tudi urad odvetnika Manzutta v Ul. S. Lazzaro in se oddaljili s 25 tisočaki, ki so jih našli v enem izmed predalov pisalne mize.

—«»—

Obvestila županstva

Županstvo sporoča, da bodo od 27. do 31. avgusta vsak dan od 9. do 12. ure na IV. oddelku za davke in takse v občinski palači v Ul. Rettori 2-III na vpogled glavni seznami prispevkov, ki so jih za leto 1959 dolžni lastniki obrtniških podjetij za zavarovanje proti invalidnosti in starosti, kot d o loča zakon št. 463 z dne 4. julija 1959.

Po omenjenem roku bodo izročili sezname občinski davkariji za izterjevanje. Proti vpisu v sezname je dovoljen priziv na pokrajinsko bolniško blagajno obrtnikov, in sicer v roku 30 dni po objavi seznamov; seveda če gre za razloge, ki jih predvideva zakon.

—«»—

TURISTICNI VLAK V BENETKE

Prihodnjo nedeljo bo odpotoval iz Trsta v Benetke poseben ljudski turistični vlak, tako da bodo lahko tudi Tržačani prisostvovali zgodovinskim regatam v Benetkah.

SLOVENSKA PRO[illegible]TNA ZVEZA TRST

Mešani pevski zbor

«Lisinski»

kulturno-umetniškega društva «Joža Vlahovič» iz Zagreba

bo na povratku z mednarodnega tekmovanja v Arezzu imel koncert v Trstu dne 3. septembra na stadionu «Prvi maj».

Prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška št. 20.

IZLETI

Prosvetno društvo «Andrej Čok» z Opčin priredi 13. septembra enodnevni izlet na Vršič po Soški dolini.

Zveza partizanov tržaškega pod. ročja vabi svoje člane na izlet v Grgar in okolico dne 13. septembra ob priliki odkritja spomenika padlim v osvobodilni borbi. Pojasnila in vpisovanje na sedežu v Ul. Montecchi 6-II. v četrtek in soboto od 18. do 20. ure, v nedeljo od 10. do 12. ure.

Šolska obvestila

Ravnateljstvo Državne trgovske akademije s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se bodo vpisovanja za šolsko leto 1959-60 vršila po naslednjem razporedu:

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9 do 12. ure.

Potrebna obvestila se dajo v tajništvu zavoda, Piazzale V. Gioberti 4

***

Tajništvo Državne nižje strokovne trgovske šole v Trstu (pri Sv. Ivanu) sprejema vpise v vse tri razrede vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure.

Za vpis v I. (prvi) razred so potrebne še naslednje listine:

1. Rojstni list,
2. Izpričevalo o precepljenju,
3. Izpričevalo o zdravih očeh,
4. Zadnje šolsko izpričevalo.

Državna nižjo strokovna trgovska šola pri Sv. Ivanu javlja, da začnejo popravni izpiti 7. septembra 1959. Točen razpored je na oglasni deski zavoda.

Vpisi v vse tri razrede se vršijo vsak delavnik od 10. do 12. ure.

***

Ravnateljstvo Državne nižje industrijske strokovne šole v Trstu, Rojan - Ul. Montorsino št. 8 obvešča vse prizadete, da se vrši vpisovanje za vse tri razrede za novo šolsko leto 1959-1960, po sledečem razporedu:

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9. do 12. ure.

Opozarja nadalje, da se pričnejo vsi popravni izpiti (razredni in nižji tečajni), v ponedeljek dne 7. septembra ob 8.30 zjutraj, po razporedu in urniku objavljenima na oglasni deski šole.

Posebno opozarja, *da za vpis v I. (prvi) razred* so potrebne sledeče listine:

1. rojstni list izdan od anagrafskega urada; 2. izpričevalo o precepljenju in 3. zadnje šolsko izpričevalo.

Vsa ostala potrebna obvestila daje tajništvo šole

***

Na Državni višji realni gimnaziji s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom (realnim) tudi popolne razredne s klasičnim učnim načrtom se vrši **vpisovanje** za šolsko leto 1959-1960 **od 1. avgusta do vključno 10. septembra** vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio 9-II.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni desk.

V jesenskem roku šolskega leta 1958-1959 se prično popravni izpiti 2. septembra s pismenim izpitom iz slovenščine. Pričetek izpitov bo vsak dan ob 8.30.

Ravnateljstvo dalje obvešča da se prično zrelostni izpiti v jesenskem roku šolskega leta 1958-1959 dne 15. septembra s pismenim izpitom iz italijanščine.

***

Ravnateljstvo Državnega industrijskega strokovnega tečaja v Dolini obvešča, da se vrši vpisovanje za vse tri razrede za novo šolsko leto 1959-1960 po sledečem razporedu:

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9. do 12. ure.

Ostala potrebna obvestila daje tajništvo šole.

Ravnateljstvo nadalje obvešča vse učence, da se bodo vsi popravni izpiti začeli v ponedeljek dne 7. septembra ob 8.30 s pismeno nalogo iz slovenščine. Razpored izpitov je izobešen na šolski razglasni deski.

***

Na Slovenskem učiteljišču v Trstu se bodo začeli popravni in vstopni izpiti 2. septembra ob 8.30 uri.

Vpisovanje se je začelo in bo trajalo do 25. septembra. Potrebna navodila so na razpolago v tajništvu zavoda. Uradne ure vsak dan od 9. do 12. ure.

***

Ravnateljstvo dvoletnega strokovno industrijskega tečaja v Nabrežini z oddeljenimi razredi v Sv. Križu obvešča starše in učence, da se vrši vpisovanje za novo šolsko leto 1959-60 vsak torek, sredo in petek od 10. do 12. ure in to do 25. septembra t. l. Vsa pojasnila o potrebnih dokumentih dobite na oglasni deski v I. nadstropju šole v Nabrežini, Trg sv. Roka.

***

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole v Trstu pri Sv. Jakobu obvešča učence in učenke, da se bodo vsi popravni izpiti pričeli 7. septembra s pismeno nalogo iz slovenščine.

Obenem sporoča, da se je vpisovanje v vse razrede že pričelo. Vpišete se lahko dnevno od 9. do 12. ure. Učenci, ki imate popravne izpite, se vpišete takoj po opravljenem ustnem izpitu

***

Ravnateljstvo državne industrijske strokovne šole na Opčinah obvešča starše, da se vrši vpisovanje za šolsko leto 1959-60 vsak dan od 9. do 12. ure do vključno 25. septembra.

Isto ravnateljstvo obvešča, da se začnejo popravni izpiti v ponedeljek 7. septembra ob 8.30.

Razpored izpitov je objavljen na oglasni deski zavoda.

—«»—

ZAPRTA CESTA

Od jutri bo Ulica Giulia od hiše št. 100 zaprta za promet vozil v smeri proti mestu. Zaradi tega se bodo morala vozila preusmerjati po Ulici Pindemonte.

KINO

Excelsior 15.00 «Reci kaj zame», B. Crosby, D. Reinolds.
Fenice 15,00 «Dva obraza generala Sence», J. Kawkins in G. Scala.
Arcobaleno 14.00 «38. vzporednik», G. Peck.
Supercinema 14.30 «Indijska grobnica», D. Paget, P. Hubschmid.
Filodrammatico Zaprto.
Grattacielo 15.30 «Možje H», Cinemascope, technicolor.
Cristallo 15.30 «Mi gangsterji», Fernandel in G. Cervi.
Capitol 15.00 «Tujec v Cambridgeu», H. Kruger, S. Syms, R. Lewis.
Astra Rojano 14.30 «Ženske so šibke», P. Petit, J. Sassard. Prepovedano mladini.
Alabarda 14.30 «Nürnberški proces». Važen zgodovinski dokument.
Aldebaran 15.00 «Pustolovščina na Capriju», M. Arena, A. Panaro.
Ariston 15.00 «Zakon puške», F. Mac Murray, J. Weldon.
Aurora 17.00 «Velike družine», J. Gabin.
Garibaldi 15.00 «Kruh, ljubezen in Andaluzija», De Sica.
Ideale 15.00 «Kapitan južnih morij», R. Hudson, A. Kennedy.
Impero 14.00 «Drevo obešencev», M. Schell.
Italija 14.30 «Prepovedane sanje», D. Kaye, V. Mayo.
Moderno 16.00 «El Hakim», N. Tiller, O. V. Fischer, G. Rubini.
S. Marco 16.00 «Ana iz Brooklyna», G. Lollobrigida, V. De Sica, D. Robertson.
Savona 15.00 «Okrvavljena ostroga», R. Taylor, J. London.
Viale 14.30 «Veter iz daljnih dežel», G. Ford, E. Borgnine.
Vittorio Veneto 15.00 «Sally in... neumni sorodniki», A. Blyth, E. Gwenn, J. Mc Intire.
Massimo 14.00 «Maščevalec», J. Forsyte, R. Schlaffino.
Novo cine 14.00 «Ljubimci iz pušča ve», G. Sevilla.
Odeon 16.00 «Poslušaj me», J. Vidon in s petjem L. Tajolija.
Radio Zaprto.

LETNI:

Arena dei Fiori (Ul. Ghirlandaio) 19.30 in 22.00 «Gospodov zakon», G. Cooper, D. McGuire, A. Perkins.
Arena Diana (Ulica Revoltella) 20.00 in 22.00 «Divje steze», J. Wayne, J. Hunter.
Ariston 20.15 «Zakon puške», F. Mac Murray, J. Weldon.
Garibaldi 20.00 in 22.00 «Kruh, ljubezen in Andaluzija».
Paradiso 20.00 in 22.00 «Leva božja roka», H. Bogart.
Marconi 20.00 «Rascel Marine», R. Rascel, K. Horinchi in M. Carotenuto.
Ponziana 20.00 «Pepel pod soncem», F. Sinatra, N. Wood.
Secolo (Sv. Ivan) 20.00 «Cowboy», G. Ford, J. Lemmon.
Stadio 19.45 «Lovci», R. Mitchum, R. Wagner in May Britt.
Valmaura 19.45 «Dojilec brez mleka», Jerry Lewis.

MILJE:

Evropa «Kapetan Ogenj».
Roma «Tajno orožje III. Reicha».
Verdi «V ljubezni in vojni».

RADIO

NEDELJA, 30. avgusta 1959

RADIO TRST A

8.00 Jutranja glasba; 8.40 Slovenski motivi; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Glasbena matineja; 12.15 Za vsakogar nekaj; 12.40 Novosti v jazzu; 13.00 Pianist Alec Sinjavine; 13.30 Glasba po željah; 14.30 Nadaljevanje Glasbe po željah; 15.00 Tržaški mandolinistični ansambel; 15.20 Jazz ansambli; 15.40 Slovenske zborovske skladbe; 16.00 Glasbeni popoldan; 16.40 Ciganski orkester Barnabas Bakos; 17.00 Sarasate: Španski plesi; 17.30 Plesna čajanka; 18.00 Koncert slovenskih solistov; 18.30 Pesmi preteklih in današnjih dni; 19.15 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Mativi iz operet «V deželi smehljaja» in «Paganini»; 21.00 Pesniki in njih stvaritve; 21.20 Melodije iz filmov; 21.40 Orkester Luiz el Grande; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Mozart: Kvartet s klavirjem v g-molu KV 478; 22.35 Večerne melodije; 23.00 Saksofonist Coleman Hawkins; 23.30 Nočni ples.

TRST

7.45 Kmetijska oddaja; 9.00 Carlo Pacchiori in njegov ansambel; 12.10 Venček pesmi; 12.30 Glasbeni album; 16.00 Ana Bolena — radijska drama; 17.30 Simfonični koncert; 19.45 Sport; 21.00 Glasbeni variete.

II. PROGRAM

10.15 Ženska nedelja; 13.00 Nedeljske pesmi; 13.50 Življenje z ženo; 15.00 «Il discobolo»; 15.30 Pesmi dneva; 16.00 «La mongolfiera»; 17.00 Glasba in šport; 18.30 Plešite z nami; 20.30 Mali glasbeni variete; 21.00 Igra orkester Giovanni Fenati; 22.00 99 nezgod Pulcinelle.

KOPER

6.00-7.15 Prenos RL; 8.00 Kmetijska oddaja: «Nekaj misli o šolanju kmetijskih kadrov»; 9.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro; 9.00 Nedeljska reportaža: «Na svidenje, Portorož»; 9.15 Zabavni zvoki; 10.00-10.30 Prenos RL; 10.30 Operni odlomki (Mascagni, Puccini, Giordano, Dvorak in Verdi); 11.00 Nedeljska reportaža; 11.20 Nedeljski koncert; 12.00 Pogovor s poslušalci; 12.10 Glasba po željah; 12.50 Glasba po željah (II. del); 13.30 Sosedni kraji in ljudje; 14.00 Glasba po željah; 15.10 Za vas smo izbrali spored zabavnih melodij; 16.00-19.00 Prenos RL; 19.00 Zabavni ritmi; 19.30-22.15 Prenos RL; Pesna glasba; 22.35 Sporedelja; 22.45 Pesna glasba.

SLOVENIJA

6.00 Nedeljski jutranji; 6.40 Priredilve dneva; 6.[illegible] zvoki; 7.15 Igra inštrumentalnega kvintet JLA; 7.35 S poti po Evropi; 8.00 Mladinska igra — Leopold Suhodolčan: Najlepši smeh; 8.30 Amatersko fantazija na slovenske pesmi; 8.40 Narodne na traku; 9.00 Zabavna glasba; 10.00 Se pomnite, tovariši? Alojz Ravbar: a) Smolo[illegible] — b) Brihta in glba[illegible]; koncert za letovišča[illegible]; 11.00 Melodije z Rossini; P. I. Čajkovski: Labes; 11.00 Melodije z [illegible]; 11.30 Nace Grom: Kosmat in jutri; 12.00 Naši poslušalci in pozdravljamo [illegible]. Za našo vas; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Nedeljski operni [illegible] našimi solisti; 16.00 [illegible] tega tedna — Dve [illegible] reski; 16.20 Opereini [illegible] kestrom Carste; 16.42 [illegible] ič Rongjov: Otroci v [illegible]čovini; 17.00 60 minut [illegible] glasbe; 18.00 Radijska [illegible] Calderon de la Barca: Sodnik [illegible] lamejski; 18.51 Jean Sibelius: [illegible]stivo, odlomek iz cikla [illegible] dobe iz preteklih dni; [illegible] cer italijanskih [illegible]; 21.00 Sportna poročila; 21.10 [illegible] za vas; 22.15 Plesna glasba; [illegible] Popevka za popevko; [illegible] Waugham Williams: Kon[illegible] oboo in godala.

TELEVIZIJA

10.15 TV za kmete; 16.30 [illegible] ni popoldan; 17.20 Otok [illegible] četrta oddaja; 18.30 Pesem [illegible] Lik igralca — Paolo Stoppa: [illegible] Umetnost Francisca Goya; [illegible] Orkester in pet glasov; [illegible] ročila; 21.00 Primera sa[illegible] farsa v treh dejanjih.

Jutri

15.00 Šolska oddaja; [illegible] daja za otroke; 18.30 [illegible] 19.15 Angelini in njegov [illegible] s er; 19.35 Tri tisoč hekt[illegible] lic; 20.05 Šport; 20.30 [illegible] 21.00 Hčerke samca — [illegible] Poročila

MALI OGLAS

ZIMNICE PERMAFLEX izbira velikosti in barv pri MADALOSSO v Trst[illegible] XXX ottobre, vogal Ulica bianca.

OTROŠKE VOZIČKE [illegible] z čke, zimnice originalne [illegible] flex in vsakovrstno gosp[illegible] bite pri MADALOSSO [illegible] Torrebianca, vogal XXX [illegible]

TVRDKA FALCO izvaja [illegible] belo volnene rute, [illegible] rodya, Milan, Ul. Giuseppe [illegible] gi 22, tel. 222-759.

HISNO POMOČNICO do [illegible] išče slovenska družina, [illegible] upravi lista.

KUPIM MAJHNO POSLO[illegible] di ruševino z nekaj [illegible] zemljišča, v bližini [illegible] nudbe na upravo «Primo[illegible] dnevnika» pod «POSLO[illegible]

SOZALJE

Ob bridki izgubi [illegible] sina in brata Alojza [illegible] redništvo «Primorskega [illegible] nika» prizadeti družini [illegible] s Proseka svoje najglo[illegible] ž

Goriško-beneški dnevnik

Seja odbora trgovinske zbornice v Gorici

Na ozemlju tržiške občine ustanovijo industrijsko cono?

Predsednik G. Bigot seznanil odbornike s potekom sestankov v Gorici in Tržiču v zvezi z gospodarsko krizo

Pod predsedstvom Giovanni Bigota se je v četrtek popoldne sestal odbor goriške trgovinske zbornice. Na začetku seje je predsednik prebral pismo poslanca Michela Martine, da mu je predsednik ministrskega sveta Segni med razgovorom, ki ga je imel v Tridentu, obljubil svojo osebno posredovanje in izrazil pripravljenost, da se v septembru sestane s predstavniki gospodarskih ustanov ter pokrajinske uprave, da bi kupno proučili krizo v CRDA v Tržiču.

Podrobno je poročal o sestanku, ki je bil 18. avgusta na sedežu trgovinske zbornice, kjer so ob prisotnosti pokrajinskega predsednika, tržiškega župana, parlamentarcev naše pokrajine ter predstavnikov vseh sindikalnih organizacij delavcev temeljito proučili razmere v podjetju IRI v naši pokrajini; poleg tega je podrobno poročal o sestanku, ki je bil po njegovi želji v Tržiču s predstavniki pokrajinske uprave, zvez industrijcev, trgovcev in obrtnikov in na katerem so proučili možnost obnovitve industrijske cone na ozemlju tržiške občine ter druga vprašanja, ki se tičejo tega področja.

Odborniki so proučili proračun za leto 1960 ter pregledali stroške, ki so jih imeli z upravo proste cone v finančnem letu 1958-1959.

Pregledali so še nekatera vprašanja upravnega značaja, imenovali prof. inž. Maria Bagona za predsednika koordinacijskega odbora za tehnično razvojno in poklicno usposobljenost, uveljavili svojo pristojnost v nekaterih prizivih proti odvzemu obrtnic nekaterim dotedanjim trgovcem ter odobrili namestitev črpalk za razdeljevanje nafte.

Vpisovanje dijakov v nižjo srednjo in strokovno šolo

V nižjo srednjo šolo (gimnazijo) in v strokovno šolo v Gorici se je vpisovanje že pričelo in se zaključi 25. septembra.

Za vpis v nižjo srednjo šolo je treba izpolniti vpisno polo, ki jo da tajništvo, ter plačati v tajništvu 800 lir (za takso spričevalo, kolek na spričevalu, zavarovanje pri telovadbi in izletu, šolski kino in še drugo); razen tega je treba plačati na pošti: 700 lir za vpis v I. razred, 550 lir za vpis v II. ali III. razred. Poštne položnice se dobijo na tajništvu.

Za vpis v strokovno šolo je treba tudi izpolniti vpisno polo ter plačati v tajništvu 800 lir (za spričevalo, zavarovanje pri telovadbi in izletu, šolski kino in drugo). Vsa potrebna pojasnila daje tajništvo.

Prijavite vire dohodkov ki so podvrženi obdavčljivosti

V skladu z enotnim besedilom zakona o krajevnih financah iz leta 1931 poziva goriški župan davkoplačevalce, ki prijavijo do 20. septembra vire dohodkov, ki so podvrženi sledečim občinskim davkom: družinski davek, davek na vrednost, davek na vozove z živalsko vprego, na biljarde, obrtnice, stroje za kuhanje kave, napise, pse, živino, klavirje, na hišne pomočnike in davek na pobiranje smeti.

Prijava se napravi na posebnih obrazcih ki jih ima urad za občinske davke v Ul. Mazzini št. 7-1. Prijave ne napravijo tisti davkoplačevalci ki so že vpisani ali predlagani za vpis davkoplačevalcev v seznam občinskih davkov za leto 1959, če se pogoji za obdavčljivost niso spremenili. Prijava sama še ne izključuje možnosti, da občina poizveduje, če je napravljena v redu. Kdor je dolžan prijaviti zgoraj omenjene vire dohodkov, pa tega v predvidenem roku ne napravi, bo kaznovan z dodatno pristojbino, ki bo znašala eno tretjino dohodkov vseh tistih let, ki so bili utajeni. Kdor bo poslal nepravilno ali pomanjkljivo prijavo, bo prav tako kaznovan z dodatno pristojbino.

Nesreča tekstilne delavke

Včeraj ob 6.45 so z avtomobilom Zelenega križa prepeljali v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so ji nudili prvo pomoč 24-letno Bernardo Bandel iz Podgore. Dekle, ki je zaposleno v podgorski tekstilni tovarni, si je pri delu ranila palec leve roke. Ozdravela bo v 10 dneh.

Z avtomobilom zapeljal s ceste

Ponoči je na Tržaški cesti zašel s svojim avtomobilom s poti 34-letni Francesco Molgia iz Ul. Alviano št. 4. Ker se je mož ranil po obrazu, so mimoidoči poskrbeli, da so ga z rešilnim avtomobilom prepeljali v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so mu zdravniki nudili potrebno pomoč.

Kolesar povozil priletno žensko

Na Korzu pri Ljudskem vrtu je včeraj ob 9.30 kolesar povozil 72-letno gospodinjo Francko Remec, por. Kancler iz Drevoreda XX. septembra št. 11. Ker je ženska čutila bolečine, so mimoidoči poklicali rešilni avtomobil Zelenega križa, ki jo je prepeljal v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so ji zdravniki ugotovili poškodbe na desni nogi in po telesu. Po prejeti zdravniški pomoči so ženo poslali domov.

Z vrelo kavo se je polila po roki

Včeraj po kosilu je 55-letna gospodinja Giuseppina Rovignani s Svetogorske ceste št. 6, hotela postaviti na mizo posodo z vrelo kavo pa se je polila in opekla levo roko. Z avtomobilom Zelenega križa so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili opekline prve stopnje. Ozdravela bo v 15 dneh.

Navodila za vpis v Dijaški dom

Odbor Dijaške Matice v Gorici obvešča vse dijake, ki nameravajo zaprositi za sprejem v Dijaški dom, naj čimprej vložijo prošnje. Obrazce za prošnje dobijo v Dijaškem domu. Priložiti morajo še zadnje šolsko in vzgojno spričevalo (to velja za lanske gojence); novi prosilci pa še rojstni list in morebitno delodajalčevo izjavo o višini plače očeta, oziroma vzdrževatelja. Ob vpisu se plača tudi vpisnina in članarina.

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Urbani - Albanese, Ul. Rossini št. 1, telef. 24-43.

Kino v Tržiču

AZZURRO: 15-22: «Znak in noč». J. Gabin, D. Darrieux.
Poletni kino AZZURRO: 20-22: «Montecristova zarota». R. Clark, C. Mc Leod.
PRINCIPE: 15-22: «Bičanje». R. Vidmark, D. Reed. V barvah.
NAZIONALE: 15-22: «Morski ropar črnega skobca». G. Landrey, E. Ciani, E. Manni.
EXCELSIOR: 15-22: «Zaljubljeni». M. Mastroianni, J. Sassard, G. Ferzetti, M. Merlini.
S. MICHELE: 15-22: «Dolga siva črta». T. Power, M. O'Hara. V barvah.

Uvoz živine in mesa iz Jugoslavije

Predviden uvoz blaga za 141 milijonov lir

Pravico do uvoznih dovoljenj imajo samo trgovci goriške pokrajine

Pokrajinski urad za industrijo in trgovino sporoča, da je zaupal pokrajinski zvezi trgovcev nalogo (tako je napravil tudi prejšnja leta) naj razdeli med trgovska podjetja na debelo naslednje kontingente živine ali mesa, ki ga bodo uvozili iz Jugoslavije na podlagi sporazuma o krajevni izmenjavi:

Konji za delo in za zakol, 60 milijonov lir; goveja živina za zakol, 65 milijonov lir; goveje meso, 16 milijonov lir.

Ko bo pokrajinski urad za industrijo in trgovino dobil načrt o razdelitvi omenjenih kontingentov, bo na podlagi prošenj trgovcev izdal uvozna dovoljenja po enakem postopku kot prejšnja leta.

Urad na koncu pojasnjuje, da bodo kontingente blaga razdelili izključno samo med tista trgovska podjetja na debelo s stalnim bivališčem na področju goriške pokrajine, ki so pravilno vpisana v seznam ministrstva za zunanjo trgovino in ki imajo obrtnico, ki ji daje pravico do trgovanja s tem blagom.

Rojstva, smrti in poroke

V goriški občini se je od 23. do 29. avgusta rodilo 21 otrok, umrlo je 7 oseb, oklicev je bilo 12, porok pa 3.

ROJSTVA: Maria Birsa, Luciano Marusic, Chiara Fontana, Annamaria Podbersig, Lorena Blanc, Enrico Beltrami, Davide Malic, Roberto Santoriello, Anita Okroglic, Laura Prezioso, Giorgio Planis, Bernardo Princic, Massimo Menon, Lucia Quallig, Giuliana Spanghero, Anita Boppel, Carmen Murgia, Gastone Bregant, Giuliano Tomasi, Laura Natale, Fabio Braidot.

SMRTI: 80-letna Sara Gilda Luzzatto, vd. Morpurgo, 3-leta stara Elia Winzi, 71-letna upokojenka Carolina Mordax, vd. Zucali, 53-letni upokojenec Francesco Gomelli, 85-letna upokojenka Francesca Mosetti, 64-letna gospodinja Teresa Lutman, vd. Sitar, 57-letna gospodinja Marija Mislej vd. Sandri.

POROKE: šofer Lippi in vajanka Bertotto, delavec Angelo Beltrami in delavka Iolanda Burgnich, krojač Silvano Zanitzer in uradnica Gemma Leban.

OKLICI: računovodja Alessandro Vesentini in učiteljica Vera Marra, uradnik Sabatino Samuele in gospodinja Dorina Mariani, uradnik Sergio Pacori in uradnica Amelia Valle, trgovski potnik Bruno Antici in gospodinja Tosca Montagner, trgovski pomočnik Mario Campa in tkalka Luciana Sirch, Luccio De Angelis in Renata Moriggi, letalski oficir, Alberto Cosmani in gospodinja Antonia Meggiolaro, državni uradnik Radovano Prencis in gospodinja Franca Zucco, podoficir italijanske vojske Riccardo Riccardi in gospodinja Edda Boschi, orožnik Egone Murgo in trgovska pomočnica Elide Campi, mehanik Algide Petrossi in gospodinja Michelina Buotolo.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 27 stopinj ob 14. uri, najnižja 18 stopinj ob 4.20. Vlage 78 odstotkov.

Kino v Gorici

CORSO: 14,30: «Drevo obešencev». G. Cooper, M. Schell. V barvah.
VERDI: 15.00: «Povej mi». B. Crosby, T. Reinold.
VITTORIA: 15.00: «Natakarice». G. Ralli, A. Cecchi.
CENTRALE: 15.00: «Leila, hči nevihte». E. Rember, J. Fansen.
MODERNO: 15.00: «Trije banditi».

Tretji dan Univerziade 1959 v Turinu

V štirih finalih v plavanju zmage atletov štirih držav

V floretu za ženske prva Nemka Weiss - Prve igre v tenisu in nadaljnje borbe v odbojki, košarki in vaterpolu

TURIN, 29. — *Tretjega dne Univerziade 1959 so bile na programu štiri discipline v plavanju, finale v floretu za ženske, prve borbe v tenisu ter nadaljevanje iger v odbojki, košarki in vaterpolu. Zmage v plavanju so požeti atleti: Posnjakova (SZ) na 100 m metuljček, Kotkova (CSR) na 400 m prosto, Troger (Nem.) na 200 m prsno ter italijanska štafeta 4x200 m prosto. V floretu za ženske je osvojila prvo mesto Nemka Weiss.*

Tehnično na najvišjem nivoju je bila borba žensk na 100 m metuljček. Atletska Posnjakova si je zagotovila zmago v zadnjih 20 m ko je Gosdenova, ki je dotlej na trenutke celo vodila, močno popustila. Mnogo bolj borben je bil nastop moških na 200 m prsno. Favorit Troger je imel najnevarnejšega nasprotnika v Italijanu Lazzariju s katerim je obračunal šele v zadnjih 50 m potem, ko je Lazzari pustil za seboj vse ostale. Njegov čas je za 2/10 sekunde izpod njegovega sezonskega rekorda in 1"1 izpod njegovega osebnega rekorda, katerega je postavil lani v Budimpešti. Masperi se je s skromnim časom uvrstil na 4. mesto.

Na 400 m prosto za ženske je Kotkova uveljavila svojo fizično moč in tehniko sloga; Italijanka Sacco pa je vodila pogumno borbo z Angležinjo Gosden, kateri je šele v zadnjih metrih morala prepustiti drugo mesto.

Edino današnjo zmago za italijanske barve je dosegla z veliko premočjo moška štafeta 4x200 m prosto v sestavi Dennerlein - Guerrini - Pucci - Perondini. Zmago italijanskemu moštvu je pravzaprav zagotovil Dennerlein, ki je že v prvi frakciji prinesel 10 m naskoka Ta prednost se je v drugi frakciji povečala na 15 m, v tretji frakciji na 25 m, v četrti frakciji pa je ostala nespremenjena. Presenetili so Madžari z drugim mestom, razočarali pa Rusi s četrtim. Najboljši čas med posamezniki je dosegel Luzkovski (SZ) 2'09"3, za njim pa Dennerlein (It.) 2'10"2, Pucci (It.) 2'11"6, Perondini (It.) 2'13"7 itd.

Prve borbe v tenisu niso bile posebno zanimive, ker tudi nivo nastopajočih ne dosega evropskega povprečja.

Brez presenečenj so minile tudi borbe v odbojki z zmagami Jugoslavije, ČSR, Francije in Romunije; v košarki z zmagami Bolgarije, Francije, SZ, Brazilije, Italije, ČSR in Madžarske ter v vaterpolu z zmagami Madžarske, Italije in Jugoslavije.

TEHNIČNI REZULTATI

200 M PRSNO MOŠKI — FINALE

1. Troger (Nem.) 2'42"8, 2. Lazzari (It.) 2'41"9, 3. Kloptowski (Polj.) 2'45"1, 4. Svoboda (ČSR) 2'49"3, 5. Masperi (It.) 2'49"8, 6. Splinder (Nemčija) 2'50"4, 7. Mehmet (Tur.) 2'51"6, 8. Kocev (Bolg.) 2'56"5.

100 M METULJČEK ŽENSKE — FINALE

1. Posnjak (SZ) 1'13"9, 2. Gosden (V. B.) 1'14"6, 3. Hruška (It.) 1'28"1, 4. Hollinger (Nem.) 1'43"5, 5. Tindal (V. B.) 1'34"4, 6. Bosch (Nemčija) 1'36"5, 7. Flood (Irs.) 1'37".

4x200 M PROSTO MOŠKI — FINALE

1. Italija (Dennerlein, Guerrini, Pucci, Perondini) 8'53"1, 2. Madžarska 9'07"7, 3. Nemčija 9'09"8, 4. SZ 9'13"8, 5. Francija 9'17"3, 6. Spanija 9'20", 7. V. Britanija 9'26"2, 8. Nizozemska 9'27"3.

400 M PROSTO ŽENSKE — FINALE

1. Kotkova (ČSR) 5'33"3, 2. Gosden (V. B.) 5'41"9, 3. Sacco (It.) 5'43"9, 4. Androsoni (It.) 5'49"9 5. Spencer (Nem.) 6'01"7, 6. Hollinger (Nemčija) 6'06"6, 7. Kuspert (Niz.) 6'29"6.

SABLJANJE

FLORET ZA ŽENSKE

POLFINALE

1. polfinale: kvalificirane - Leroux (Fr.) 4, Voorbricht (Nem.) 3, Predaroli (It.) 2 in Stafford (V. B.) 2 po dodatnih borbah; izločeni - Pasini (It.) 2, Marković (Jug.) 1.

2. polfinale: kvalificirane - Weiss (Nem.) 3, Roussy (Fr.) 3, Jeftimijades (Jug.) 3, Kusznir (Polj.) 3; izločene - Bortolotti (It.) 1, Dorner (Nem.) 1.

FINALE

1. Weiss (Nem.) 6, 2. Worbrich (Nem.) 5, 3. Leroux (Fr.) 4, 4. Stafford (V. B.) 4, 5. Roussy (Fr.) 3, 6. Kusznir (Polj.) 2, 7. Jeftimijades (Jug.) 2, 8. Predaroli (It) 2.

ODBOJKA

Sk. C: Jugoslavija — Turčija 3:0 (15:10, 15:13, 15:8).
Sk. B: Češkoslovaška — Italija 3:0 (15:6, 15:8, 15:5).
Sk. B: Francija — Tunzijia 3:0 (15:10, 15:8, 15:7).
Sk. A: Romunija — Brazilija 3:1 (15:5, 15:9, 10:15, 15:3).

KOŠARKA

Sk. C: Bolgarija — Luksemburg 105:45 (54:23).
Sk. C: Francija — Libanon 63:47 (26:21).
Sk. D: SZ — Nemčija 83:40 (44:22).
Sk. B: Brazilija — Španija 72:59 (35:29).
Sk. D: Italija — Izrael 92:45 (42::20).
Sk. A: Češkoslovaška - Nizozemska 90:55 (43:20).
Sk. A: Madžarska - Iran 85:44 (34:25)

WATERPOLO

Sk. A: Madžarska — Irska 23:0 (12:0).
Sk. B: Jugoslavija - Romunija 6:2 (3:1)
Sk. A: Italija - Nizozemska 7:3 (5:1)

DANES

PLAVANJE

ob 10.: 200 m prsno ženske - dve skupini
ob 10,20: 4x100 m mešano moški - dve skupini
ob 16,30: 200 m prsno ženske - finale
ob 16,50: 1500 m prosto moški - finale
ob 17,20: 4x100 m prosto ženske - finale
ob 17,45: 4x100 m mešano moški - finale

ODBOJKA

ob 8,30: Romunija - Libanon (A)
ob 10.: Tunizija - Poljska (B)
ob 15,30: Jugoslavija - Bolgarija (C)
ob 17.: Italija - Belgija (D)

KOŠARKA

ob 9.: Nizozemska - Iran
ob 12.: Libanon - Luksemburg
ob 14,30: Nemčija - Izrael
ob 16.: Madžarska - Češkoslovaška
ob 17,30: Poljska - Brazilija
ob 20,30: Bolgarija - Francija
ob 22.: Italija - SZ

SABLJANJE

od 8,30: Floret za moške ekipe

TENIS

od 8,30 do 12,30 in od 14,30 dalje

Triestina v R. Emilijo s 15 titularci

Za nocojšnjo tekmo z Reggiano ki bo prva uradna tekma Triestine pred začetkom prvenstva, je trener Trevisan izbral 15 igralcev, ki se bodo podali na pot danes zjutraj z brzcem.

V prvem polčasu bo nastopila enajstorica, ki bo vsaj za začetek prvenstva najbrž titularna in sicer: Bandini; Brach, Frigeri; Degrassi, Merkuza, Radice; Mantovani, Taccola, Secchi, Verglien I., Magistrelli.

V drugem polčasu bodo vključili v formacijo Dudine, Puia, Fortunato in Attili.

«ZLATO KOLO»

Trapè v vodstvu po tretji etapi

SELVINO, 29. — V tretji etapi kolesarske dirke za «Zlato kolo» od San Pellegrina do Selvina 185 km z vzponom na 1289 m visoki prelaz Presolano, je zmagal član B moštva Italije Fontana s časom 5.30'16" s povprečno hitrostjo 33,589 km. Fontana je sprožil ofenzivo na vzponu na Presolano in potegnil za seboj samo Trapeja. V spustu se je Trapeju pridružil še Venturelli in oba sta ujela Fontano, ki pa je na vzponu proti Selvinu zopet ušel in dosegel cilj sam z naskokom skoraj 3.

Po današnji etapi so izpadli iz borbe za prvo mesto sovjetski kolesarji, ki so imeli velike zamude.

V splošni klasifikaciji je prevzel prvo mesto Trape s časom 9.38'06" s 15" naskoka pred Venturellijem, ki je bil zaradi zaželene pomoči gledalcev v strmini, kaznovan z odbitkom 15"

VRSTNI RED v 3. etapi: 1. Fontana (It. B(5.30'16", 2. Trape (It. A) 2'52", 3. Venturelli (It. A), 4. Verlinden (Bel.), 5. Claes (Bel.) 2'55", 6. Roman (Bel.) 3'45", 7. Zanchetta (It. B) 7'50", 8. Gossens (Bel.) 8'40", 10. Pifferi (It. A).

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

Za svetovni naslov verzije NBA

Fullmer premagal Basilia s knock-outom v 14. rundi

Basiliov menažer je zahteval prekinitev dvoboja, čeprav Basilio ni bil zrušen na blazino

SAN FRANCISCO, 29. — *Gene Fulmmer je premagal Carmena Basilia s K.O. v 14. rundi in osvojil naslov svetovnega prvaka srednje kategorije po verziji «NBA».*

Fullmer je napadel že od samega začetka in s številnimi udarci v obraz močno zdelal bivšega svetovnega prvaka welter in srednje kategorije. Kljub močni krvavitvi iz številnih ran, je Basilio pogumno vračal napade tako, da je bil do 8. runde dvoboj bolj ali manj uravnovešen. V 9. rundi je Fullmer silovito zadel svojega nasprotnika z direktnim desnim udarcem. Basilio je nekoliko klecnil, vendar ga je rešil gong. V naslednjih treh rundah se je Basilio še vedno žilavo upiral mlajšemu in močnejšemu Fullmerju, toda v 14. rundi ga je Fullmer zopet z desnim udarcem porinil k vrvem. V trenutku ko je Basilio kljub očitnim težavam hotel reagirati, je njegov menažer zahteval od sodnika prekinitev dvoboja. Basilio je protestiral, toda sodnik je že sprejel odločitev, ki se je glasila: K.O. v 14. rundi.

V trenutku prekinitve je imel Fullmer že znatno prednost po točkah, ki bi je Basilio ne mogel več nadoknaditi. Menažerjeva in sodnikova odločitev o prekinitvi je bila zato popolnoma upravičena. Basilio je tako doživel prvi knock-out v svoji karieri, vendar pa se lahko še vedno ponaša z dejstvom, da doslej še nikoli ni bil zrušen na blazino.

Tako Gene Fullmer kot Carmen Basilio sta bila že oba svetovna prvaka srednje kategorije z zmagama nad črncem Rayem Robinsonom, toda črnski prvak, ki je še vedno svetovni prvak srednje kat. po verziji boksarske komisije države New York, je v povratnih borbah obema odvzel naslov.

Dvoboju Fullmer-Basilio, ki je bil v Cow Palace v San Franciscu je prisostvovalo 13 tisoč gledalcev.

Danes v Trstu

BASEBALL

«Evropski pokal». Igrišče na Opčinah: ob 9,30 tekma za 3. in 4. mesto; ob 15,30 finalne za 1. mesto.

ATLETIKA

Miting za moške vseh kategorij Fidal. Organizira Fidal na občinskem stadionu ob 8,30.

KOLESARSTVO

Trofeja Godina, cestna dirka za ljubitelje Enal. Organizira Libertas iz Glinščice (60 km). Start ob 16. uri pri Sv. Soboti, cilj na Opčinah.

Dirka za veterane za nagrado Callini (65 km). Start ob 9,30 na Opčinah, cilj na Opčinah.

KONJSKE DIRKE

Dir (trotto) na Montebellu. Začetek ob 16. Glavna dirka za nagrado predsednika republike — derby štiriletnih konjev — 4.200.000 lir. Proga 3118 m.

JADRANJE

Križarska regata Trst-Milje za vse kategorije jadrnic. Start ob 10. iz Zaliva sv. Justa.

Finale Davisovega pokala

Avstral. - ZDA 2:1 po igrah dvojic

FOREST HILLS, 29. — Avstralca Fraser in Emerson sta v nadaljevanju finalnega teniškega dvoboja za Davisov pokal v igrah dvojic premagala Amerikanca Olmeda in Buchholza s 7:5, 7:5, 6:4.

Avstralija vodi po tej zmagi z 2:1.

Konec tedna v Mantovi

Plavalni dvoboj Italija-Jugoslavija

Tržačana Bianchi in Spangaro v italijanski reprezentanci

RIM, 29. — V petek 4. in v soboto 5. sept. bo v Mantovi plavalni dvoboj moških reprezentanc Italije in Jugoslavije. Za 2. september so bili v Mantovo sklicani naslednji italijanski plavalci:

Avellone (SS Lazio), **Bianchi (US Triestina)**, F. Dennerlein (Can. Napoli), Elsa (Can. Milano), Galletti (R. Fiorentina), Lazzari (CS Fiat), Lombardi (VIII. Comiliter), Masperi (CS Fiat), Perondini (CS Fiat), Pucci (SS Lazio), Romani (Vis S. Pesaro), Rosi (Libertas Livorno), Soliani (RN Milano), **Spanghero (AS Edera - Trst).**

Ciacci Paolo (AS Roma), Della Savia (CS Fiat) in Bassi (RU Torino) so odpovedali sodelovanje, Schollmeier (Can. Napoli) pa bo tekmoval v Rurbergu.

Po 20. septembru bo v Kotoru in Mostarju dvoboj ženskih reprezentanc Italije in Jugoslavije.

Program dvoboja v Mantovi obsega naslednje discipline:

4. sept.: 200 m metuljček, 200 m prsno, 100 m hrbtno, 100 m prosto, 400 m prosto, 200 m prosto.

5. sept.: 1500 m prosto, 100 m prosto, 200 m metuljček, 200 m prsno, 100 m hrbtno, 4x100 m mešano.

BASEBALL NA OPČINAH

Finale «Evropske trofeje» med Italijo in Nizozemsko

Nizozemska in Italija sta finalistki mednarodnega tekmovanja v baseballu za «Evropsko trofejo», ki se je začelo včeraj na Opčinah.

V prvi dopoldanski igri je Nizozemska premagala Nemčijo z 10:0, v popoldanski igri pa Italija Španijo z 11:0.

Danes dopoldne se bosta Nemčija in Španija borili za 3. mesto, popoldne pa Nizozemska in Italija za 1. mesto.

Dobre in slabe strani avtobusne proge na Oslavje

Vozovnice so predrage - Vožnja ob 10. uri iz Gorice je prepozno
Kako bo z jutranjo vožnjo za šolarje, uradnike in delavce?

Oslavci in Pevmci so s svojo akcijo pri prefektu ter s podporo, ki jim je nudilo naše časopisje, doseglo, da je nadzorništvo za motorizacijo iz Vidma po večmesečnem odlašanju, ki ga mi nikakor nismo mogli razumeti, kaj šele opravičevati, izdalo avtoprevoznemu podjetju Ribi dovoljenje za vožnje na progi Gorica - Pevma - Oslavje.

Prebivalstvo teh vasi si je po tako dolgem čakanju oddahnilo, saj je bila na višku sezona, ko vsaj po en družinski član dnevno odide na zelenjadni trg s pridelkom.

Sedaj, ko se je zadeva vsaj nekoliko uredila, predvsem pa ustalila, lahko napravimo majhen zaključek. Ali so ljudje zadovoljni z uslugo, kakršna je danes? Takoj v začetku naj pripomnimo, da nimamo namena hoditi po poti tistih, ki pravijo, da vseh ljudi ni mogoče zadovoljiti. Stvar hočemo pregledati objektivno z vsemi njenimi dobrimi in slabimi stranmi.

Takoj v začetku naj povemo, da so si ljudje oddahnili, ko so izvedeli, da jim bodo vrnili avtobus. Ko so slišali za nove voznine, je bilo začetnega veselja kmalu konec. Vožnja je nekoliko pretirano draga. Nihče ne zahteva, da bi moralo podjetje voziti z izgubo, toda potniki kar neradi plačujejo tako drage vozne listke, češ da bi lahko bili cenejši. Če to vprašanje prepustimo družbi Ribi, ki najbolj od vseh ve, koliko stane vzdrževanje voženj na taki progi, tedaj ostane še eno, ki je po našem mnenju večje važnosti; to je število voženj. Opazili smo, da se ženske, ko so prodale blago na zelenjadnem trgu, peš vračajo domov, češ da je tisti avtobus, ki odpelje iz Gorice okoli 10. ure prepozen. Zanje bi bila veliko ugodnejša zveza, če bi odpeljal avtobus iz Gorice pred 9. uro.

S pričetkom šolskega pouka bo Ribi moral urediti tudi prevoz šolarjev (otrok za otroški vrtec v Pevmi, osnovnošolskih in srednješolskih otrok) ter delavcev in uradnikov, ko bo nastopilo slabo vreme. Dokler je vozil avtobus št. 8 je bilo to vprašanje zadovoljivo rešeno. Tudi Ribi ga ne bo smelo zanemarjati.

EDGAR WALLACE:

ZAGONETNA ZAPONKA

36.

«Toda vsa pisma, ki jih je pisal nečaku, so...» Frank se je ustavil, ker je v tem hipu razumel, kako zvit je bil Lander.

«Prav tako, Frank,» je pritrdila Mira. «Trasmere ni nikoli pisal Pavlu. Pavel je samemu sebi pisal ta pisma, da bi ti jih pokazal in imel pričo takrat, ko bi odprli oporoko. Trasmere ni hotel priznati nikomur svoje pomanjkljivosti, toda Pavel je najbrž kljub temu o njej izvedel in morda mu je ravno to navdihnilo misel o zločinskem dejanju.»

«Odlično, Mira,» je vzkliknil Carver. «Vtis imam, da ste pravo zadeli.»

«Hvala,» je zamrmrala mladenka in se je vnovič obrnila proti zaročencu: «Sedaj razumeš, zakaj sem skoraj omedlela, ko si mi javil, da je zapustil Trasmere z lastno roko napisano oporoko? V tistem hipu sem vse razumela, kdo je morilec in zakaj so ubili Trasmereja. Lander je bil prepričan, da se z denarjem lahko kupi vse, a se je zmotil. Žensko srce se kupi z ljubeznijo.»

Carver se je obrnil; prisiljenosti namreč ni ljubil in je zamrmral:

«Rad bi našel Landerja. Kdo ve, od kdaj je delal načrt za svoj zločin?»

«To vam lahko povem jaz,» je izjavil Frank. «Od tedaj...»

«Od tedaj, ko me je zagledal?» je vprašala mučno Mira.

«Ne, draga, mnogo prej,» jo je tomiril mladenič.

«Gotovo!» je vzkliknil Carver. «Pavel Lander je imel pred vami, Mira, drugo strast: strast do denarja. Ne razpravljam o tem, da ga je ljubezen do vas pripravila do odločitve, temveč da je treba iskati razlog za zločin v dejstvu, da je Trasmere grozil, da ga bo razdedinil. Pavel je samo čakal ugodno priliko, kajti načrt je že premislil do vseh podrobnosti. Kdo ve, kolikokrat se je vadil v igrici s ključem. Vedel je, da preživlja navadno njegov stric sobotne popoldneve v oklopni sobi in da so zato odprta tega dne vrata, ki vodijo iz dnevne sobe v kletne prostore. Zato je bila njegova prva stvar, da se reši sluge. Lander je imel dobro oko in je morda takoj razumel, da z Fellingom ni vse v redu. Zato je pregledal sveženj sodnijskih aktov in je odkril, kar mu je bilo potrebno. Ona brzojavka z namigom na policijo iz Newcastleja je bila naravnost strokovna iznajdljivost.»

«Seveda ne zahtevam, da je celoten prikaz verodostojen, vendar mislim, da nisem preveč daleč od resnice,» je nadaljeval Carver, ki ga je razvnela njegova lastna logika. «Pavel je opozoril Walterja v brzojavki, da ga namerava policija nadlegovati. To je bil ravno pravi sunek za to, da pripravi kaznjenca na beg. Postavil se je blizu hiše na prežo in, ko je zagledal hišnika odhajati s kovčkom, se je delal, kakor da pravkar prihaja. To je storil zato, da bi našel vrata odprta in da mu ne bi bilo treba pozvoniti, ko bi izvrševal svoj načrt. Walter je bil preveč v strahu, da bi šel naznanit gospodarju prihod nečaka, zato jo je pobrisal in Pavel je imel prosto pot. Vstopil je v dnevno sobo, kjer je našel vrata proti kletnim stopnicam odprta. Stopil je po njih navzdol in, preden se je njegov stric zavedel njegove navzočnosti v kleti, ga je ubil s strelom iz kitajskega revolverja. Nato je najbrž odtrgal ključ z verižice, ki jo je nosil Trasmere okoli vratu, in je opazil, da je okrvavljena. Iz tega si pa ni delal prevelikega vprašanja.»

«Nato je šel iz kletne sobe in nosil v roki ključ, privezan na en konec vrvice, katerega drugi konec je bil pritrjen na mizo s pomočjo zaponke, in v nekoliko sekundah je bila cela igra končana. Preden je odšel iz kletne sobe, je seveda vložil krivo oporoko v predalček, kjer sva jo pozneje našla. Ali se spomnite?»

Mira se je približala policijskemu nadzorniku s skodelico kave in ga je prisilila, da jo je vzel v roko. Carver je zlii vročo tekočino vase in se ni niti zmenil za to, da se je opekel, ker je takoj zagodrnjal:

«Rad bi pa le vedel, kje je končal Lander.»

Edina oseba, ki bi mu mogla dati o tem natančno sporočilo, je na žalost spala tedaj ko polh v svoji sobici v zadnjem nadstropju restavracije «Pri zlati strehi».

XXVI. POGLAVJE

Mira je dobila od Yeh Linga pisemce sledeče vsebine:

«Draga Mira! Naslednji ponedeljek bo otvoritev moje nove hiše. V čast mi bo, če me počastite s svojim obiskom. Morda boste tudi tako ljubeznivi, da boste pripravili nadzornika Carverja in vašega zaročenca, da vas spremljata. Pričakujem vas, draga prijateljica, in se vam že sedaj zahvalujem.

Vaš najbolj vdani Yeh Ling.»

Frank je takoj sprejel povabilo in je o njem povedal v uredništvu.

«To je zamisel!» je vzkliknil glavni urednik. «Ta hiša je cela zgodba, Holland, in morda se ti bo posrečilo, da boš napisal o njej lep stolpec. Že nekaj časa je, odkar je tvoja dejavnost padla, dečko. Po Trasmerejevem primeru se zdi, da si izgubil voljo do dela. Kako to? Morda pa je ljubezen kriva, kaj, malopridnež?»

Frank je pordel in si je prižgal cigareto, da bi skril zadrego.

«V tem trenutku ni važnih slučajev,» je zajecljal.

«Res je,» je pritrdil glavni urednik. «Če pa napišeš lep članek o Yeh Lingu in njegovi novi hiši, ti rad oprostim vse drugo. In zapomni si, da moraš dati v svoj članek veliko vzhodnjaškega. Ne bo ti težko, če pomisliš na ona dva stebra, ki se dvigujeta pred Kitajčevo hišo.»

(Nadaljevanje sledi)

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 30. t. m. ob 17. uri cinemascope Metro barvni film

GABY

Igrajo Leslie Caron in John Kerr.

Tvrdka LORENZI

TRST, Ul. S. Lazzaro 17, tel. 24-245 in mehanična delavnica v Ul. S. Francesco 58 kjer dobite vse nadomestne dele za moto skuterje in popravila tekom dneva.
Izvaža: KOLESA, moška in ženska, znamke LORENZI z vsemi pritiklinami 18.000
LAMBRETE, VESPE MOTORJE in AVTOMOBILE.

Slovenski trgovini Franc Udovič

TRST - UL. MAZZINI 46 in na TRGU PONTEROSSO 5

nudita vsakovrstno modno blago: bunde, deke, rjuhe itd. po najnižji ceni ter pošiljata darilne pakete.

OBIŠČITE NAS

TRST, nedelja 30. avgusta 1959
Leto XV. - Št. 206 (4360)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir. FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založenje tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70-1.

Dolg pogovor predsednika republike s Segnijem, Pello in Andreottijem

Na torkovi seji vlade bo Pella zelo verjetno vsilil svojo tezo o mednarodni politiki - 4. septembra seja vodstva KD

(Od našega dopisnika)

RIM, 29. — Predsednik Gronchi je danes sprejel predsednika vlade Segnija in zunanjega ministra Pello in se z njima zadržal v skoro dve uri trajajocem razgovoru. Uradno poročilo ne pove nič o tem razgovoru. Ve pa se, da so razpravljali izključno o mednarodnem položaju, glede česar obstajajo ostre razlike med skupinama v vladi. Pozneje je predsednik Gronchi sprejel ministra za obrambo Andreottija.

Kakor že rečeno, se bo v torek sestal ministrski svet prav na zahtevo ministra Angelinija, ki je znan kot tolmač Gronchijeve misli v vladi. Na seji bodo govorili o mednarodnem položaju v zvezi s potovanjem Segnija in Pelle v Pariz.

Vendar pa menijo, da bo Pella prevladal s svojo tezo, ker lahko računa na svojo skupino ministrov, ki so Bettiol, Jervolino, Colombo, Taviani, Andreotti in seveda tudi Segni. Skupino gronkijevcev, ki je naklonjena večji prizadevnosti Italije v pomirjevalni politiki pa sestavljajo Angelini, Ferrari Aggradi, Del Bo, Tambroni in Giardina, Gonella, Togni, Spataro, Tupini, Medici in Rumor pa so baje v enaki razdalji med dvema nasprotnima skupinama. Zato bo Togliattijeva zahteva za nujno sklicanje seje zunanjepolitične komisije poslanske zbornice verjetno padla v vodo, kakor sicer ni bilo težko domnevati. Predsednik poslanske zbornice Leone je obvestil Togliattija, da je njegovo zahtevo izročil Scelbi. Toda Scelba je prav davi odpotoval na počitnice.

KD se vedno bolj vneto pripravlja za svoj kongres. Vodstvo stranke se bo najbrž sestalo 4. septembra, ko bosta poročala o notranjih vprašanjih namestnik tajnika Salizzoni in poslanec Berloffa. Tajnik Moro pa se sedaj ukvarja z delovanjem propagandne organizacije SPES.

Včeraj je govoril v Empoliju Fanfani krajevnim voditeljem KD. Prisotni pa so bili tudi nekateri voditelji iz Florence in drugih mest. Fanfani ni bil izrazito polemičen, temveč je skušal orisati ideološke osnove, na katerih naj bi slonelo delovanje KD. Omenil je zgodovino stranke in dejal, da je stranka zmagovala, ker je izbrala demokratično in ljudsko pot. Poudaril je veljavnost programa od 25. maja in dejal, da mora stranka hoditi po poti napredka za reševanje socialnih vprašanj, ker je le na ta način mogoče odstraniti revolucionarne razloge in pritegniti večje število volivcev.

A. P.

—«»—

RIM, 29. — Junija 1959 je bilo uradno zabeleženih v vsej Italiji 1.571.333 brezposelnih in 85.566 manj kot maja. Število brezposelnih se je znižalo iz sezonskih razlogov, saj je iz podatkov razvidno, da je bilo zaposlenih več zidarjev, kmečkih delavcev, zaposlenih v turizmu, itd.

—«»—

RIM, 29. — Predstavnik palače Chigi je danes potrdil vest, da bosta Segni in Pella odpotovala na Japonsko na vabilo tamkajšnjega ministrskega predsednika. Odpotovala bosta v drugi polovici novembra ali v prvi polovici decembra.

—«»—

Razgovori v Londonu

(Nadaljevanje s 1. strani)

ščeva, kakšni bi bili njegovi predlogi v primeru, da se doseže sporazum o ustavitvi jedrskih poizkusov, in kako misli, da bi lahko preprečili drugim državam izvajanje njih poizkusov». Bevan je dalje izjavil, da za sedaj se zdi, da ni nobenega načrta, na podlagi katerega bi drugim državam preprečili izvajanje jedrskih poizkusov, in tak položaj bi utegnil škoditi sporazumom, ki bi jih ZDA in Velika Britanija eventualno sklenile s Sovjetsko zvezo.

Gaitskell je poudaril tudi, da se bosta on in Bevan razgovarjala s Hruščevom o «velikih svetovnih vprašanjih»: jedrski poizkusi, «odmik» v Srednji Evropi, Nemcija in Daljni vzhod. Dodal je, da se ne bodo pogajali s Hruščevom in da niso predstavniki vlade.

Glede morebitnega sprejema Španije v NATO je Gaitskell odgovoril: «Španija je fašistična država. Njen sprejem bi popolnoma uničil koncepcijo NATO kot skupnosti demokracij in bi pomenil veliko žalitev za milijone ljudi. To bi vsekakor bila velika škoda za zavezništvo».

Na koncu je Gaitskell izjavil: Izpolnjuje se moja stara želja, ko odhajam v Sovjetsko zvezo. Mislim, da tisti, ki je v našem položaju, se mora truditi, da spozna sovjetske voditelje čim bolje. Če se bodo s tem lahko preprečili prihodnji nesporazumi, bo to na neki način prispevek k svetovnemu miru».

V zvezi s sovjetsko izjavo, da SZ ne bo obnovila jedrskih poizkusov, če tega ne bodo storile zahodne države, je predstavnik Foreign Officea izjavil, da je potrebno učinkovito nadzorstvo, ki naj zagotovi obveznosti o prekinitvi poizkusov.

Kakor poročajo iz Pariza, pa so francoski funkcionarji tam izjavili, da po njihovem mnenju nima Francija nobene obveznosti prekiniti atomske poizkuse, na katere se pripravlja, samo zaradi tega, ker je SZ sklenila, da ne bo nadaljevala svojih poizkusov, če to stori tudi Zahod.

Funkcionarji trdijo, da izhaja sovjetska odločitev iz ženevske konference med Veliko Britanijo, ZDA in SZ. Zato ne razumejo, kako naj bi morala Francija spoštovati rezultat pogajanj, pri katerih ni udeležena.

—«»—

De Gaulle zadovoljen s «pomirjevanjem» v Alžiriji

ALŽIR, 29. — General de Gaulle je zjutraj odpotoval z letalom v Tebeso in od tam s helikopterjem na razne vojaške postojanke na liniji «Morice» vzdolž tunizijske meje.

Pred odhodom iz Tebese je de Gaulle govoril o «novem razdobju» za Alžirijo. V govoru, ki ga je imel pred občinsko palačo, je izjavil: «Ko bo doseženo mir, se bo začela nova doba. Ta doba se je že začela za Francijo in se bo začela tudi za Alžirijo. Alžirci bodo vsekakor odločali o svoji usodi sami. To je nujnost.»

«Nič ni mogoče v Alžiriji napraviti brez miru. Ko se bo povrnil mir, bodo Alžirci sami odločali o svoji usodi. Volja ljudi bo tista, ki bo konec koncev odločala.»

Častnikom v Buareridu je de Gaulle izjavil, da je nanj napravilo velik vtis «delo pomirjenja» v Vzhodni Alžiriji ter «sposobnost muslimanskih svetovalcev», s katerimi se je razgovarjal. Dodal je, da bo treba odgovornost za krajevne zadeve v čim krajšem času prenesti na «muslimanske občine», kar pomeni poveriti jih zanesljivim kolaboracionistom.

—«»—

Še ena o snežnem človeku

MOSKVA, 29. — Glasilo sovjetske komunistične mladine «Komsomolskaja Pravda» piše, da so v zadnjih letih večkrat videli na Kavkazu snežnega človeka. List trdi, da skuša skupina moskovskih znanstvenikov ujeti enega od teh bitij, ki ga tamkajšnji prebivalci imenujejo «Kaptar». Po mnenju nekaterih sovjetskih izvedencev «je vzrok, da se lahko misli, da bo iskanje v čim krajšem času imelo uspeh».

List piše: «Leta 1941 si je neki polkovnik sanitetske službe sovjetske vojske lahko ogledal «Kaptarja», ki je bil ujet v goratem področju Dagestana.» Polkovnik ga takole opisuje: «Pred nami je bilo bitje moškega spola, popolnoma nago. Nedvomno je šlo za človeka, ker so vse njegove obline bile človeške. Vendar pa so bili prsa, hrbet in ramena pokriti z dlako črno-rjave barve, dolgo od dveh do treh centimetrov.

Vse skupaj je spominjalo na kožuh medveda. Roke so bile dokaj grobe, pokrite z redko dlako. Lasje so mu padali do ramen in mu deloma pokrivali čelo». «Kaptar» ni imel brade in tudi ne brk, vendar pa je bil narahlo pokrit z dlako».

«Držal se je popolnoma pokonci z rokami ob bokih. Visok je bil približno meter in osemdeset centimetrov, imel je široke rame in bil je zelo mišičast. Najbolj sta padla v oči barva njegove polti in živalski pogled».

List dodaja, da med vojnimi dogodki ni mogel polkovnik izročiti «Kaptarja» znanstvenikom. Stevilni prebivalci Kavkaza so izjavili, da «Kaptarji» prihajajo večkrat v vasi ter kradejo koruzo in krompir.

—«»—

MOSKVA, 29. — Sovjetski inženirji dokončujejo načrt za gradnjo ogromne električne centrale na sibirski reki Jenisej, ki bo imela moč 6 milijonov kilovatov

S festivala v Benetkah

Mehikanski film «Sonatas» včeraj popolnoma pogorel

Nov uspeh jugoslovanskega filma «Vlak brez voznega reda» v informativni sekciji

(Od našega posebnega dopisnika)

BENETKE, 29. — *Preden je bilo glede današnjega filma «Sonatas» določeno, ali naj ga predstavijo na festivalu samo kot španski ali špansko - mehikanski film, je bilo nekoliko spora. Končno je obveljalo drugo. Pa naj bi že bil film španski ali mehikanski, posebne slave si na festivalu z njim ne bo pridobila ne Spanija ne Mehika. Zal pa tudi režiser Juan Antonio Bardem ne, ki je sicer resen filmski delavec.*

Bardem je sam sestavil scenarij. Za glavnega junaka filma si je izbral španskega plemiča Bradomina, ki je proti svoji volji padel med ljudi, ki se bore proti absolutističnemu terorju Ferdinanda VII. (zgodba je iz l. 1824). Bradomin, ki ni prav nič pri volji, da bi se za kaj boril, se vendar odloči, da z uporniki zbeži iz Spanije v Mehiko. S seboj hoče odpeljati tudi svojo ljubimko, ženo nekega španskega odličnika, ki zve za vso zadevo ter s svojimi ljudmi čaka v zasedi prav tam, kjer bi se morali uporniki vkrcati. Bradominu in kapitanu Casaresu, voditelju upornikov, je še uspelo zbežati na ladjo, medtem ko so ostale pobili, omenjeni odličnik je pa sam z mečem zabodel svojo ženo.

Drugi del filma se odvija v Mehiki šest let pozneje. Bradomin živi življenje poklicnega igralca na karte po kavarnah. Toda zopet se mu je zgodilo, da je padel v zapor med borce proti tiraniji v Mehiki. Nekoč se je cela skupina jetnikov pripravila, da zbeži. Verjeli so, da jih stražar res vodi v prostost, v resnici pa jih je samo speljal v past, kjer so vse postreljali. Bradomin ni bil med tistimi, ki so hoteli pobegniti in tako je ostal živ in izpustili so ga tudi iz zapora. Toda tudi v Mehiki se je zapletel v ljubavno razmerje z ljubimko nekega nasprotnega generala, s katero skupaj pobegneta. In zopet nanese, da se sreča z že postaranim Casaresom, ki vodi borce proti tiranskemu Bustamanteju. Prav tedaj se vname huda bitka med četami Bustamanteja in Casaresa, ki pade, medtem ko so njegove cete močno zdesetkane. Ob pogledu na mrtvega Casaresa se končno tudi Bradomin odloči, da gre v boj.

Pri filmih, ko se časnikarji ob posameznih prizorih na glas smejejo — ko bi tisti prizori ne smeli biti smešni — ni pričakovati, da bi potem prišlo še ne vem kaj, kar bi film nekako rehabilitiralo. In Bardemov film je to pot pogorel. Brez pomena je, po ovinkih zvedeti — recimo na tiskovni konferenci — da je hotel Bardem s simbolizmom povedati nekatere stvari, ki jih sicer v nekaterih deželah (n. pr. v Spaniji) ne more naravnost povedati, ko pa on sam poudarja, da mu simbolizem ni všeč in da je treba stvari povedati jasno in odkrito. Simbolizem je tukaj gotovo popolnoma nepotreben. Če oblastem v Spaniji nekatere stvari niso všeč, tedaj jih ne bodo pustili povedati niti prikritih s plaščem simbolizma. Zaradi tega je seveda nepotrebno razlagati ali sploh ugibati, kaj naj sicer banalna zgodba pomeni, kajti ljudje gredo v kino, da film gledajo in pustijo, da nanje neposredno učinkuje.

In tu lahko kar takoj preidemo na jugoslovanski film «Vlak brez voznega reda», ki je bil na sporedu v informativni sekciji danes popoldne. V pogovoru po tem filmu mi je neki kritik dejal: «O jugoslovanskem filmu pravzaprav prej nisem nič vedel, nisem ničesar bral. Toda film mi je neposredno ugajal, ker je narejen, kot mora biti film narejen. Ni namreč mogoče filmati Bardemovih namenov kot tudi ne Lizzanijevih».

O filmu «Vlak brez voznega reda» je naš list že precej poročal. Znano je tudi, da je film prejel v Pulju nagrado kot najboljši film na tamkajšnjem festivalu, kakor je dosegel lepo priznanje na festivalu v Cannesu. Danes je k dosedanjim uspehom samo pridružil še enega.

Režiser Bulajić se ne bo ustavil pri tem svojem prvem filmu. Želimo mu pa samo, da bi se njegova razvojna pot lepo dvigala od te višine, ki jo je že dosegel s prvim filmom.

R. R.

Čuenlaj o komunah in «desničarskih težnjah»

Vesti o oslabitvi Čuenlajevega položaja - Posvetovanje indijskih vojaških voditeljev zaradi kitajskega vdora na indijsko ozemlje

PEKING, 29. — Kitajska praznuje danes prvo obletnico ustanovitve «ljudskih komun» in ob tej priliki objavlja kitajski tisk z velikimi naslovi govor predsednika vlade Čuenlaja. Gre za govor na zasedanju stalnega ljudskega kongresa preteklo sredo.

Čuenlaj odločno zagovarja komune in to v taki obliki, kot so nastale na Kitajskem, in istočasno z izredno ostrino napada «desni odklon». Predsednik pravi, da so «komune v skladu s težnjami milijonov prebivalcev» in da so prve napake popravili. Kolektivna lastnina bo osnovana na «proizvodni brigadi» in obstajajo že elementi lastnine vsega ljudstva. Komune so nujna razvojna stopnja socializma na poti v komunizem in njih ustanovitev n. bila prezgodnja. Zlasti poudarek na elemente splošnoljudske lastnine je v odkriti polemiki s sovjetskimi teoretiki, ki so ugotovili, da ostane v okviru komun lastnina še vedno omejena na skupino ljudi.

Značilen je zagovor «kolektivnih menz», ki so jih organizirali na deželi in tudi v mestih v razdobju, ko še niso v začetku leta opustili načrta o mestnih komunah. Priznal je, da je prišlo do velikih izgub, toda s tem naj ne bi bilo rečeno, da ne bi bile menze pozitivne. Poleg tega je Čuenlaj tudi priznal, da primanjkuje mesa, sladkorja, bombaža, čevljev in drugih nujno potrebnih stvari. Vendar do tega ni prišlo zaradi izvoza, saj so do 15. avgusta izvozili le 1 odst. proizvodnje riža in svinj. Pač pa so naravne nezgode prizadele okoli tretjino obdelovane zemlje. Kljub temu bo letošnja proizvodnja presegla za 20 odst. proizvodnjo lanskega leta, ko so napravili «veliki skok naprej».

Glede lanskoletne kampanje za proizvodnjo «ljudskega jekla» pa je dejal, da so 3 milijone ton tega jekla lahko uporabili samo v lokalni proizvodnji (to jeklo je bilo v resnici tako slabo, da praktično ni bilo za rabo) in je v tej zvezi napadel «notranje in tuje reakcionarje, ki so govorili o prisilnem delu». Primitivne peči bodo še nadalje služile kot osnova, čeprav so nekatere najbolj enostavne že porušili in predvidevajo, da bodo leta 1963 na ta način pridobili 55 milijonov ton litega železa na leto. Tudi v tej zvezi je Čuenlaj ostro napadel vse tiste, ki hočejo «zasmehovati veliko kampanjo lanskega leta».

Ta govor je v nekem nasprotju s stališčem, ki ga je zavzel osmi plenum CK KP Kitajske, na katerem so odkrito priznali, da so bili številni podatki o rezultatih lanskega leta netočni. Tako so na primer uradne statistike govorile, da so pridelali 375 milijonov ton žita, plenum pa je to število znižal za 125 milijonov ton. Podobno «revizijo» so doživeli tudi drugi podatki. Na tej osnovi je plenum bistveno znižal tudi načrte za proizvodnjo v letošnjem letu. Pri tem znižanju pa seveda ni imela odločilne vloge statistika, temveč vrsta činiteljev: poplave, suša, kobilice, težave v transportu in po vsej verjetnosti na prvem mestu slaba organizacija dela. Razumljivo je namreč, da če vodstvo komune pošlje vso razpoložljivo delovno silo «kuhat» jeklo, pade proizvodnja v vseh drugih sektorjih, pride do pomanjkanja hrane in s tem tudi do nadaljnjega padca proizvodnje.

V takih pogojih vodstvo išče rešitev v napadih na «desničarske» težnje, ki naj bi prihajale do izraza s «precenjevanjem težav, pomanjkanjem odločnosti za nadaljnje vlaganje maksimalnih naporov, ki jih terja veliki skok».

Očitno je tudi, da so take težnje obstajale tudi v okviru plenuma. V tej zvezi je zanimiva vest, ki je prišla iz diplomatskih krogov v Novem Delhiju, kjer menijo, da je položaj Čuenlaja oslabljen in da obstajajo ostri spori med njim in predsednikom republike Liu Sao Šijem. Predvidevajo, da teh nasprotij na zadnjih zasedanjih niso ublažili in da bo zato prišlo v vladi do sprememb.

V Novem Delhiju so danes uradno javili, da indijska vojska pripravlja operativno poveljstvo blizu Jorhata, da nadzoruje obrambne naprave indijske vojske, kjer so kitajske cete zasedle neko indijsko postojanko. V omenjeni kraj so poslali vojaška ojačenja. Toda za sedaj ne mislijo začeti vojaških akcij, da bi izgnali kitajske cete s postojanke Longju. Indijska vlada se bo trudila, da zadevo uredi po diplomatski poti.

Voditelji indijske vojaške obrambe so se sestali v Novem Delhiju, da proučijo način, kako naj se branijo indijske severne meje.

V Novem Delhiju izražajo mnenje, da dejstvo, da Kitajska ni članica OZN, samo ovira pogajanja za ureditev spora. Če bodo Kitajci zavrnili indijski protest, ali se ne bodo nanj ozirali, ne bo nobene organizacije, pred katero bi jih lahko poklicali na odgovor.

Seveda v ZDA modrujejo ravno nasprotno in trdijo, da je to nov dokaz, da se Kitajska ne more sprejeti v OZN.

—«»—

Rekorden pridelek koruze v FLRJ

BEOGRAD, 29. — Po uradnih ocenitvah bo Jugoslavija pridelala letos okrog 7 milijonov ton koruze, kar je rekorden pridelek v zgodovini Jugoslavije. Letošnji pridelek koruze bo za nad milijon 300 tisoč ton večji od najboljšega letnega pridelka leta 1957.

—«»—

32 mrtvih pri nesreči z žičnico

SAO PAULO, 29. — Včeraj se je v Sao Paulu v Braziliji dogodila huda nesreča, ki je terjala 32 človeških žrtev. Skupina 37 delavcev se je na žičnici, ki pripada neki električni centrali, peljala proti dolini, kjer je jez centrale. Nenadoma se je utrgala žica, ki je zadrževala kabino, v kateri so bili delavci, in kabina je z vso naglico zdrsela proti dolini, ker so odpovedale tudi avtomatične zavore. V dolini se je kabina raztreščila, pri čemer je večina delavcev izgubila življenje.

7 dni v svetu

(Nadaljevanje z 2. strani)

De Gaulle v Alžiriji

De Gaulle je odšel te dni na inšpekcijsko potovanje po Alžiriji, kjer si je ogledal bojišča. Posvetoval se je tudi s tamkajšnjimi vojaškimi voditelji. Njegovo potovanje je izključno «vojaškega značaja». Francoska vojska je sedaj zaposlena v zelo obsežni akciji «Daljnogled» v veliki Kabiliji, ki je najvažnejše področje alžirske osvobodilne vojske. Čeprav so prvotno uradno zatrjevali, da ima ta akcija uspeh, sedaj vztrajno govorijo o «nujnosti dolgih bojev», ker se je alžirska vojska izognila obkoljevanju in prodrla na druga sosedna področja. Zato je vrhovno poveljstvo zahtevalo, naj se število francoskih čet v Alžiriji, ki znaša okoli pol milijona, zviša še za 100.000 vojakov. Temu pa so samo delno ugodili, s tem da so študentom ukinili odgoditev službovanja vojaškega roka v Alžiriji do diplomskega študija. Glavne težave, ki so povzročile prva nesoglasja v vladi, so nastale prav zaradi tega, ker se finančni minister Pinay odločno protivi zahtevi vojske za povečanje kreditov. Francija izdaja sedaj za vojno v Alžiriji približno 3 milijarde frankov na dan, t. j. nad četrtino vseh proračunskih dohodkov. De Gaulle hoče zato proučiti položaj v Alžiriji in na podlagi tega sprejeti nove sklepe. Kar se teh sklepov tiče, so se zadnje dni širile govorice o «senzacionalni pobudi» de Gaulla; in prav v zvezi s to pobudo se je govorilo tudi o nesoglasjih v vladi in o morebitni ostavki Debreja. Toda Debre je takoj po odhodu de Gaulla v Alžirijo sklical sejo članov parlamentarne večine in ponovil to, kar je prejšnji teden izzvalo cel val kampanje v angleškem tisku. Pozval je namreč zahodne zaveznike, naj «razumejo» to, kar Francija dela v Alžiriji in naj jo podprejo.

«New York Times» je včeraj napisal, da sta se Herter in Selwyn Lloyd baje sporazumela, da bodo ZDA in Anglija podprle de Gaullove napore za «liberalno rešitev» v Alžiriji. List pa dodaja, da ti dve državi nimata namena dati de Gaullu glede tega proste roke, vendar menita, da je de Gaulle najbolj sposoben «izraziti zadovoljivo politiko».

Kakšno «liberalno politiko» pa misli de Gaulle voditi, kažejo vse dosedanje akcije v Alžiriji in tudi njegove izjave po razgovorih z voditelji vojske v Alžiriji. Ponovil je, kar je do sedaj venomer ponavljal, t.j. da je treba nadaljevati «politiko pomirjenja», kar pomeni nadaljevati vojno proti Alžircem. Dodal je, da je treba najprej doseči to «pomirjenje», in šele potem bodo Alžirci «lahko odločali o svoji usodi». Z drugimi besedami: Iztrebimo najprej vse rodoljube, postavimo na vodilna mesta slamnate može, ki bodo organizirali «voljo» alžirskega ljudstva.

Zato pa je alžirska vlada takoj odgovorila in poudarila, da je alžirska osvobodilna fronta dovolj močna, da lahko nadaljuje s svojo borbo in da prisili Francijo, da se spameti. Alžirska vlada je tudi pozvala ZDA, naj se končno opredelijo za Francijo ali pa za Alžirce. Poudarila je tudi, da francoski zavezniki in tudi francosko ljudstvo pritiskajo na Francijo, naj začne pogajanja z Alžirci. Alžirska vlada pa sprejema samo neposredna pogajanja med obema vladama.

Medtem pa so predstavniki desetih arabskih držav pozvali ameriškega državnega tajnika Herterja, naj ZDA posredujejo, da se s političnimi pogajanji konča vojna v Alžiriji. V zadevni izjavi poudarjajo omenjeni predstavniki upanje, da bodo ZDA dale na prihodnjem zasedanju OZN večjo podporo, da Alžirci dosežejo svobodo.

Jedrski poizkusi

V pričakovanju razgovorov med Hruščevom in Eisenhowerjem je bilo delo ženevske konference o prekinitvi jedrskih poizkusov odloženo do 12. oktobra. Medtem pa je Eisenhower pred odhodom v Evropo odredil, naj se podaljša do konca tega leta rok, v katerem se ZDA obvezujejo, da ne bodo spet začele jedrske poizkuse. Tudi Sovjetska zveza je sporočila, da ne misli začeti novih jedrskih poizkusov, če tega ne bodo storile zahodne države. Prav tako so v Veliki Britaniji sporočili, da «za sedaj» ne mislijo delati novih poizkusov.

Medtem pa se zlasti med arabskim prebivalstvom množijo demonstracije in protesti proti nameravani eksploziji francoske atomske bombe v Sahari. Toda de Gaulle skriva glavo v... saharski pesek in ne vidi, da prevzema s tako politiko veliko odgovornost, če napori za mednarodno pomirjenje ne bodo uspeli.

Italijanska politika v znamenju kongresa KD

Italijanska notranja politika in s tem posredno tudi zunanja, je pod vplivom prihodnjega kongresa demokrščanske stranke. Razne struje v stranki namreč brusijo orožje za spopad na kongresu in že sedaj se v stranki bije oster boj na nož, kdo bo prevagal in prelisičil drugega. Spričo tega opažamo že kar komične preobrazbe veljakov in struj, ki hočejo prikriti svoje resnično bistvo z obrabljenimi gesli in pojmi, kot so levica, «skrajna» levica, center, v levo usmerjeni center itd., ko pa je dandanes večina veljakov iz stranke v službi gospodarske desnice in Vatikana.

Ker pa življenje sili iz teh tesnih spon in prekipeva čez umetne jezove nazadnjaštva, doživlja takšna politika stalne poraze in je ne pomagata mnogo niti vatikanski «žegen» niti prikrita podpora velikih industrijcev in monopola; poleg tega pa razgalja to desničarsko in negibno politiko še zunanjepolitični razvoj, na katerega ne more sedanje vodstvo s svojo zgrešeno zunanjo politiko mnogo oziroma skoraj nič vplivati.

Desničarsko vodstvo se zaradi zadnjih notranjih porazov bodisi v Dolini Aoste bodisi na Siciliji kakor tudi dinamičnega razvoja v odnosu med vodilnimi državami zaveda, na kako trhlih temeljih sloni vsa njegova politična zgradba in hlastno išče zato opravičil zanjo ter spletkari, da bi se nekako neopazno izmuznilo iz sedanje zagate. V tem so tudi vzroki vseh teh levitev in sklicevanj na De Gasperijevo dediščino. Vsi bi namreč hoteli dokazati, da so dediči in izvrševalci De Gasperijeve oporoke in nadaljevalci njegove politike, kajti med njegovimi epigoni mu ni doslej še nihče dorasel. To sklicevanje na De Gasperija pa je že postalo smešno.

Druga komična plat je «centrizem», ki naj bi bil nadaljevanje De Gasperijeve politike. Ta centrizem je ponovno obudil tudi Segni v svojem Romemorativnem govoru v Tridentu ob obletnici De Gasperijeve smrti. Segni ohranja pri življenju svojo vlado s pomočjo misovcev in monarhistov ter s podporo gospodarske desnice in Vatikana. Ker pa se bliža kongres njegove stranke in mora tekmovati s Fanfanijem, je zopet privlekel na dan staro in preživelo centristično formulo. Seveda pa pri tem ne pozablja na «strašilo komunizma», ki naj bi strnilo razbite demokristjanske vrste. Zaradi tega sprejema tudi zunanjepolitično pomirjenje le s pridržkom, češ da bi lahko pomenilo nevaren odmor v borbi proti komunizmu. In s takšnimi zamislimi se skupno s Pello pripravlja na razgovore, ki jih bo imel s predsednikom Eisenhowerjem v Parizu! Tako naj bi Italija skupno z Nemčijo opravljala samo vlogo zavirača.

S takšno politiko pa se ne strinjajo niti vsi ministri. Tako je minister Del Bo objavil članek, v katerem pozdravlja pomirjenje v mednarodnih odnosih in hvali zlasti angleško politiko, ki je utrla pot potovanju Hruščeva v ZDA in Eisenhowerja v Sovjetsko zvezo. Domnevajo, da prav zaradi tega ne bo vlada obširno razpravljala o politiki, ki naj bi jo zastopala v Parizu Segni in Pella, marveč da bosta na prihodnji seji ministrskega sveta samo poročala o pripravljenih «dokumentih». Proti temu je protestiral tudi Togliatti in zahteval, naj se skliče seja poslanske zbornice, na kateri bi Pella poročal, kakšno linijo misli zavzeti pri razvoju mednarodnega položaja.

Pa vrnimo se še malce k notranjemu položaju. Kot smo že dejali, skušajo sedaj vsi zatajiti svoje desničarske težnje ter se «sramujejo» svojih fašističnih podpornikov. Celo Andreotti se je začel navduševati za centrizem, čeprav je še nedavno od tega odkrito zagovarjal zavezništvo s skrajno desnico. Vsi se namreč bojijo Fanfanija in mu hočejo z novo taktiko spodnesti tla pod nogami. Če bi Segni in Andreotti odkrito nastopila na prihodnjem kongresu kot desničarja, bi se namreč moral velik del «dorotejcev», pristašev bivše «demokratične inciative» nehote izreci za Fanfanija in skupno z «levico» in «bazo» bi Fanfani lahko zmagal. Zato je treba zmešati štrene, prevzeti del Fanfanijevih zahtev in gesel ter Fanfanija prisiliti na pozicije «skrajne levice» v stranki. V tem je tudi ves načrt, čeprav je vprašanje, ali bo uspel. Da se Fanfani namreč čuti močnega na «bazi», vidimo iz tega, da je predlagal, naj se ne pripravijo vnaprej resolucije, o katerih bi se na kongresu vrtela diskusija, marveč naj se te resolucije nekako «zgradijo» od temeljev navzgor, tako da bodo resničen odraz zahtev članstva.

Kino na Opčinah
predvaja danes 30. t. m. ob 16. in na prostem ob 20. uri barvni cinemascope film
«Most na reki Kwai»
(IL PONTE SUL FIUME KWAI)

Igrajo: Alec Guiness, William Holden, Jack Hawkins
V ponedeljek 31. t. m. ob 18. in ob 20. uri na prostem novitev istega filma.

KMETJE, VRTNARJI
Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko
FURLANI EDVARD
TRST, Ul. Milano 18
TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah navadne in motorne lične stiskalnice (prese) grozdne mline - navadne in električni pogon ter razno vinsko posodo: kakor brente, tače, škafe, ter vse potrebno za trgatev

PARILLA 99 kub. 4 takti - 4 prestave Lir 145.000

MELILLO ALFREDO
TRST
Ulica A. Cecco
tudi ODPOSILJA DARILNE PAKETE

ZA BOLEZNI SRCA OŽILJA IN LEDVIC IZČRPANOSTI ŽENSKIH MOTENJ

OSVEŽUJOČA ZDRAVILNA
EDINSTVENA ZA ŠPRIC
Radenska
ZDRAVILNI VRELEC
NARAVNA MINERALNA VODA
Zahtevajte jo povsod, pazite da je pristna in javite potvorbe!
ZASTOPSTVO in GLAVNA ZALOGA: VELOX - Sv.
TRST, Ul. Rismondo 9, Tel. 30-100

ANDREJ BOLKO mr. ph.
UVOZ - IZVOZ
Farmacevtski proizvodi in kemikalije
Telefon 31-315
TRST - UL. TORREBIANCA 21

OBIŠČITE SVETOVNO ZNANI
V. JUBILEJNI MEDNARODNI VINSKI SEJEM
od 28. VIII. do 6. IX. 1959 v LJUBLJANI
25 odst. popusta na železnici!
LJUBLJANA GR
• Najboljša vina vseh vinorodnih dežel sveta
• Ocenjevanje in odlikovanje vin po mednarodni strokovni komisiji
• Najmodernejši vinogradniški, kletarski in poljedelski stroji domačih in tujih podjetij